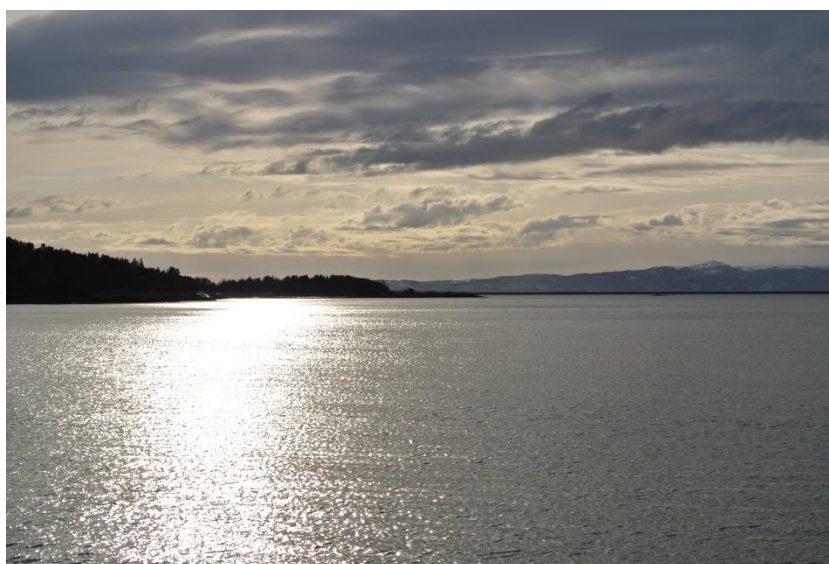

Frosta kommune

ØKONOMIPLAN 2020 – 2023 ÅRSBUDSJETT 2020

Politisk behandling:

<i>Utvalg/komité:</i>	<i>Saksnr.</i>	<i>Dato</i>
<i>Formannskap</i>		<i>Presentasjon 19.11.2019 og innstilling 26.11.19</i>
<i>Utvalg/R�d</i>		<i>26.11.2019-10.12.2019</i>
<i>Off. ettersyn</i>		<i>26.11.19-10.12.2019</i>
<i>Kommunestyre</i>		<i>10.12.2019</i>

Kommunedirektørens forslag 14.11.2019

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Forord	3
2.	Innledning/sammendrag	5
3.	Sammenhengen mellom økonomiplan, budsjett og kommunens planverk	7
a)	Kommuneplan – langsiktig del	8
b)	Sektorplaner	9
4.	Kommunens rammebetingelser	14
a)	Befolkningsutvikling	14
4.a.1.	Utvikling i befolkningen	14
4.a.2.	Prognose folketall for neste år og for økonomiplanperioden	15
b)	Frie inntekter	15
4.b.1.	Skatt og rammetilskudd	15
4.b.2.	Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter	17
4.b.3.	Eiendomsskatt	18
4.b.4.	Integreringstilskudd	18
4.b.5.	Finansutgifter og – inntekter	19
c)	Øremerkede tilskudd	20
d)	Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift	20
e)	Statlige nyordninger, føringer, mv.	21
5.	Drift	22
a)	Tjenesteproduksjon	22
5.a.1.	Sentraladministrasjon	22
5.a.2.	Oppvekst	25
5.a.3.	Helse og omsorg	33
5.a.4.	Teknisk og landbruk	41
5.a.5.	Kirke og andre religiøse formål	45
5.a.6.	Fellesansvar	46
5.a.7.	Værnesregionen	47
b)	Tiltak for å få balanse mellom inntekter og utgifter	48
5.b.1.	De enkelte tiltakene	48
5.b.2.	Beskrivelse av de prioriteringer som er gjort	50
5.b.3.	Ikke prioriterte tiltak	51
c)	Driftsoversikt	52
c)	Finansielle nøkkeltall	53
6.	Investeringer	55
7.	Likviditet og finansforvaltning	60
8.	Helse, miljø og sikkerhet	61
	Vedlegg	63
1.	Kommunale avgifter og gebyrer	63
2.	Obligatoriske oversikter	69
2.1.	Økonomisk oversikt drift (tall i tusen)	69
2.2.	Økonomisk oversikt investering (tall i tusen)	71
3.	Investeringsoversikt	72
4.	Nye låneopptak	73
5.	Selvkost	74
5.1.1.	Avløp	74
5.1.2.	Feiing	75
6.	Tiltaksbeskrivelser	83
6.1.	Driftstiltak	83
6.2.	Investeringstiltak	95
7.	Ikke-kommunale barnehager	107

1. Forord

Rådmannen legger med dette fram forslag til budsjett for 2020, og økonomiplan 2020-2023. Det er tatt utgangspunkt i vedtatt økonomiplan for 2019-2022, aktuelle politiske vedtak med økonomiske konsekvenser i perioden, samt endrede forutsetninger og rammebetingelser.

Budsjettet er å oppfatte som en bevilgning av midler til enhetene, samt hvilken tjenesteproduksjon de skal gå til. Det er under hvert tjenesteområde på linje med forrige budsjett og økonomiplan, foreslått konkrete mål for tjenestekvalitet, effektivitet, ressursbruk mv. som vi aktivt iverksetter tiltak for å nå. Disse målene blir på linje med tidligere gjenstand for oppfølging og rapportering ift. regnskap 2020.

Endringer i drift eller prioriteringer skal fremkomme som egne tiltak i budsjettdokumentet, eller kommenteres særskilt. Budsjettprosessen startet med et temamøte for kommunestyret 12.06.18. Gjeldende økonomiplan forutsatte bl.a. følgende for å oppnå økonomisk balanse i økonomiplanperioden:

1. Innfasing av netto reduksjonstiltak i løpet av 2019 i størrelsesorden kr 7,2 mill. pr år
2. Økning i eiendomsskatt fra 2 til 3 promille fra og med 2020, men administrasjonen ble bedt om å vise alternativ inndekning for å unngå økt eiendomsskatt.
Budsjettvedtaket sier også at budsjett 2020 ikke skal salderes med bruk av disposisjonsfond.
3. Noen viktige årsaker til dette er bl.a:
 - a. Økt økonomisk ubalanse som følge av negativ realvekst i frie inntekter de siste 5 årene. Selv om den negative realveksten er lavere i 2020 enn de 3 foregående årene (0,7 % mot 1,3 %), betyr dette fortsatt at vi ikke får kompensert for lønns- og kostnadsøkningen. Sammenlignet med gjennomsnittlig realvekst for landet for øvrig, utgjør dette ca. kr 10 mill. i tapte inntekter for Frosta ift landsnivå. Dette har også sammenheng med endret inntektssystem med Frosta kommune som frivillig liten og endret utgiftsbehov/demografi
 - b. Nedtrapping innenfor integreringstjenesten. Netto finansieringsbidrag til å finansiere øvrige kommunale tjenester opphører.
 - c. Diverse økte utgifter Værnesregionen
 - d. Økt utgiftsnivå Helse (Demografi)
 - e. Ambisjonsnivå investeringer fra tidligere år.
 - f. Det må tas høyde for å innfri ny kommunelovs krav til økonomisk styring.

Den økonomiske ubalansen vi har i årets budsjett med et merforbruk på kr 5,6 mill., er i kommunedirektørens forslag til budsjett for 2020 tilnærmet utlignet med et merforbruk på kr 0,6 mill. Kommunedirektøren skulle gjerne presentert et budsjett med mindreforbruk i 2020 slik budsjettvedtaket for 2019 forutsetter, men foreliggende forslag er det vi ender opp med etter at alle relevante forhold og hensyn er veid opp mot hverandre. Det vil alltid være en viss risiko innebygd i et budsjett og vi ønsker ikke å øke risikoen ytterligere bare for å kunne vise et overskudd. I og med at resten av økonomiplanperioden viser et samlet mindreforbruk på kr 5 mill., er et merforbruk i 2020 på kr 0,6 mill. til å leve med. Basert på prognosen for resultatet i 2019, vil vi også fortsatt ha et positivt disposisjonsfond ved utgangen av 2020 med foreslått budsjett for 2020.

Kommunedirektøren foreslår å øke eiendomsskatten med 1 promille i 2020 og ytterligere 1 promille i 2021. Med sentrale føringer som betyr at grunnlagene for formuesskatten må

reduseres fra og med 2020, innebærer dette at foreslått eiendomsskatt i 2021 vil være marginalt høyere enn vedtatt eiendomsskatt for 2020 i økonomiplan 2019 – 2023 basert på dagens formuesgrunnlag. Som nevnt foran ble administrasjonen i vedtaket for gjeldende økonomiplan, bedt om å vise alternativ inndekning for å unngå økt eiendomsskatt i 2020. I arbeidet med budsjett 2020, har vi sett at det vil være veldig krevende å unngå økt eiendomsskatt. Vi har de siste 3 årene gjennomført kostnadsreduksjoner i størrelsesorden kr 12 – 13 mill. Vi har i perioden 2016 – 2019 hatt negativ realvekst i de frie inntektene som sammenlignet med gjennomsnittlig realvekst for landet for øvrig, utgjør ca. kr 10 mill. i tapte inntekter for Frosta. Dette blant annet som følge av at vi er definert som en såkalt «frivillig liten» kommune. Med dette som bakteppe mener kommunedirektøren at det nå er behov for at vi også gjør noe med den eneste frie inntektsposten vi selv har mulighet til å påvirke.

Arbeidet med budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023 viser at vi blir mer og mer utfordret på enda sterkere og tydeligere prioritering og vurdering av ambisjonsnivå. Hva er akseptable reduksjoner i tjenestenivå/bemanning framover, eller sagt med andre ord hva er «godt nok»? Hva er akseptabel økning av eiendomsskatt mv. for å sørge for handlingsrom til investeringstiltak, driftstiltak og driftsmargin.

Sluttføring av de nye omsorgsboligene i 2020, vil markere slutten på en periode med noen tyngre investeringer. Foreslåtte investeringer for øvrig i økonomiplanperioden er forholdsvis moderate i omfang og har preg av tiltak vi i mer eller mindre grad må gjennomføre. Et forholdsvis moderat ambisjonsnivå på investeringssiden gjenspeiler også kommunens økonomiske utfordringer i årene framover.

Frosta 14.11.2019

Knut-Helge Rønning
Kommunedirektør

2. Innledning/sammendrag

Budsjettet som legges frem til behandling, inkluderer en økning i eiendomsskatt fra 2 til 3 promille i 2020 og videre økning fra 3 til 4 promille i 2021, for å få budsjettet i balanse. Det vises i denne forbindelse til nærmere redegjørelse foran under pkt. 1. Det er budsjettet med et lite negativt netto driftsresultat i 2020, men positive driftsresultater og avsetninger til disposisjonsfond for de øvrige årene i økonomiplanperioden. Ambisjonsnivået med hensyn til tilfredsstillende resultatgrad er ikke oppnådd, men realismen tilsier at dette er det som er mulig å oppnå med dagens forutsetninger og rammebetingelser. Samtidig vurderes dette som forsvarlig sett i forhold til kommunens disposisjonsfond selv om det fortsatt vil være lite å gå på. Det er ikke til å legge skjul på at kommunens økonomiske situasjon er sårbar.

De siste årene siden 2016 er ressursbruken på Frosta tatt ned med ulike tiltak i størrelsesorden kr 12 – 13 mill. Vi har opprettholdt tjenestetilbud med vesentlig bruk av disposisjonsfond samt netto inntektsbidrag fra integrering til øvrig tjenesteproduksjon. Det er viktig at vi ikke legger opp til økning av ressursbruken innen helse og omsorg før demografi og utgiftsbehov tilsier det, og at vi makter å reallokere ressursbruken mellom aktuelle kommunale tjenesteområder i ønsket grad. Barnetall barnehage og grunnskole og årsverk i disse tjenesteområdene må sees opp mot tilsvarende utvikling i helse og omsorg. I tillegg er det selvsagt viktig å ta ut effektivisering med organisasjonsutvikling opp mot stadig økt digitalisering og responsteknologi. Vi må i 2020 vurdere dagens organisering og se på mulighetene for en enda mer effektiv drift av kommunen.

Kommunedirektøren påpeker at budsjettforslaget innebærer en årlig driftsmargin som er under anbefalt måltall på rundt eller i underkant av 2 %.

Frosta kommune benytter siste tilgjengelige prognose fra KS som grunnlag for budsjettering av frie inntekter. Frosta kommune har en negativ realvekst på 0,7 % i frie inntekter fra estimert prognose for 2019 til budsjett 2020. Dette er en noe lavere negativ realvekst enn de 3 foregående årene hvor den har ligget på 1,3 %. Uansett innebærer en negativ realvekst for 2020 at vi ikke får kompensert for økning i lønninger og øvrige kostnader. Kommunedirektørens forslag imøtekommer krav til hvordan dette gapet skal tettes.

De ulike tjenestene er under stadig endring og utvikling. I kapittel 5 har tjenesteområdene redegjort for dette, samt hva som ligger til grunn for prioriteringer fremover. I tillegg har enheter foretatt en nøkkeltallvurdering for Frosta over tid, samt KOSTRA-sammenlikning mot sammenliknbare kommuner.

Hovedtall

Driftsbudsjettet for 2020 har en total netto ramme på 167,5 mill. kr. Beløpene er fordelt på følgende driftsrammer:

Ramme	Beløp
Sentraladministrasjonen	21,9 mill. kr.
Oppvekst	54,8 mill. kr.
Helse og omsorg	56,1 mill. kr.

Teknisk og landbruk	10,4 mill. kr.
Kirke	2,2 mill. kr.
Fellesansvar	3,3 mill. kr.
Værnesregionen	18,8 mill. kr.

Etter konsekvensjustering av budsjett og økonomiplan vises følgende resultater (positive tall betyr underskudd og negative tall betyr overskudd):

	2020	2021	2022	2023
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	930 681	-1 011 668	-357 668	-28 668

Foreslåtte driftstiltak gir følgende endringer på driftsrammene:

	2020	2021	2022	2023
Kapittelsummer for valgte tiltak				
01 - Sentraladministrasjon	200 000	200 000	200 000	200 000
03 – Helse og omsorg	490 235	620 965	620 965	620 965
04 - Teknisk og landbruk	100 000	1 950 000	450 000	
08 – Finans og frie inntekter -Økt eiendomsskatt	-900 000	-2 860 000	-2 890 000	-2 920 000
08 – Finans og frie inntekter - Bruk og avsetning disp fond	-571 769	1 391 929	1 882 602	1 750 964
SUM driftstiltak	-681 534	1 302 894	263 567	-348 071

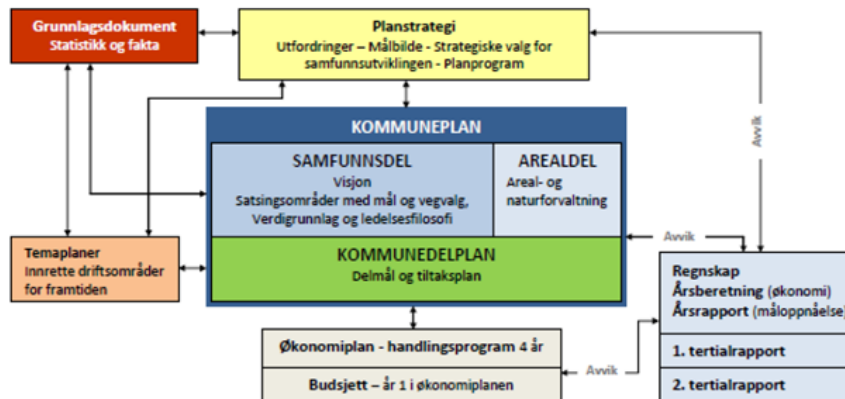
Finans og frie inntekter inkluderer bruk av og avsetning til disposisjonsfond og økt eiendomsskatt.

Investeringsbudsjettet for 2020 legger opp til en samlet investering i anleggsmidler på kr 24,9 mill. kr, samt egenandel til pensjonsordning på 0,6 mill. kr. Finansieringen består av låneopptak (6,8 mill. kr), tilskudd/refusjoner (18,1 mill. kr.) og bruk av avsetninger med 0,6 mill. kr.

For ytterligere spesifiseringer så vises det til vedlegg 3 og 4 i dokumentet. Investeringene har følgende driftsmessig konsekvenser:

	2020	2021	2022	2023
Sum renter og avdrag	49 853	607 774	993 101	1 275 739
Sum andre driftskonsekvenser	-299 000	-899 000	-899 000	-899 000
Netto driftskonsekvenser	-249 147	-291 226	94 101	376 739

3. Sammenhengen mellom økonomiplan, budsjett og kommunens planverk

Kommunens plan- og styringssystem er i prinsippet todelt med en del som omfatter kommunal planlegging med strukturering i faser og nivå samt en del to med kommunal rapportering. Statistikk og annen faktisk informasjon om situasjonen i kommunen danner grunnlaget for de valg som tas i planverket.

Kommunens planstrategi (Pbl 5 §§ 3-3 og 10-1) viser det som er vurdert å være kommunens viktigste utfordringer framover. Med grunnlag i vurderingene av hvordan de fokuserte utfordringene skal behandles, gir planstrategien de politiske styringssignalene til organisasjonen i form av vedtatte mål og strategi for samfunnsutviklingen samt et konkluderende planprogram. Kommuneplanen samfunnsdel sine mål og strategier er videreført slik at planstrategiens styringssignaler kun vil legges til grunn i arbeidet med de øvrige kommunale planene i.e. kommunedelplaner, temaplaner og økonomiplan.

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal (PBL §§ 3-3, 11-1, 2, 3 og 4) presisere de politiske styringssignalene i form av visjon, langsiktige og overordnede satsingsområder og mål.

Arealdelen av kommuneplanen (PBL §§ 3-3, 11-1 og 2 og 11-5) er det juridiske dokumentet som skal ivareta at arealforvaltningen er i samsvar med den ønskede samfunnsutviklingen.

Kommunedelplanenes formål (PBL §§ 11-2 og 11-4) er å konkretisere de ulike sektorenes ansvar under de politiske føringene gitt i Planstrategien og Kommuneplanens samfunnsdel herunder beskrivelse av delmål, tiltaksplaner med 4 års horisonter og evt. målindikatorer.

Kommunale temaplaner utarbeides når det er behov for planmessig utvikling i lengre tidsperspektiv innen drift- og ansvarsområder i kommunen herunder også plankrav fra eksterne myndigheter.

Økonomiplan (Kl § 44) og **budsjett** (Kl §§ 45, 46 og 47) bygger på m.a. tiltak og mål i kommunens vedtatte planer. Den avgjørende behandlingen av tiltak i planene skjer her gjennom årlig vedtak om ressurstildeling og prioritering av tiltakene.

Målsettingene i økonomiplanen vurderes ikke i tilfredsstillende grad å være i tråd med prioriteringene i det langsiktige målbildet for Frosta kommune med å tilrettelegge for satsing og kapasitet på utvikling og vekst. Med en svak inntektsutvikling utfordres vi på ytterligere kostnadsreduksjoner og å ta i bruk ytterligere mulighet til inntektsøkninger dersom ambisjonsnivået på både investeringstiltak og iverksetting av nye driftstiltak/satsinger skal økes ift forslaget som nå fremmes av kommunedirektøren.

De økonomiske rammene i budsjett og økonomiplan viser imidlertid at det er nødvendig å ha beredskap for iverksetting av ytterligere tiltak i 2021 og framover i økonomiplanperioden for å nå måltall på driftsmargin. Dette gjelder selvsagt også evt. endring av eiendomsskattenivået

Kommunedirektøren legger ikke skjul på at det er viktig at potensialet for effektivisering også tas ut så mye som mulig og forsvarlig innen barnehageområdet, som følge av ny barnehage og tilpasset driftsmodell.

Se kapittel 5.b.2. for ytterligere kommentarer knyttet til de prioriteringer som kommunedirektøren har gjort.

Samtidig med reduksjon av utgiftene i perioden, videreutvikles måltall og indikatorer for tjenestene, jfr. Kap. 5.a. innen det enkelte tjenesteområde. Dette på områder som bl.a. beskriver tjenestekvalitet, effektivitet og ressursbruk, brukerservice, sammenlignet med andre kommuner. Dette er et forbedringsarbeid som vi forventer vil ha sentral betydning for å score høyere på fremtidige brukerundersøkelser, attraktivitetsmålinger mv. Videreutvikling av måltall vil bli fulgt opp i medvirkningsprosesser med ansatte i de ulike tjenesteområdene, og resultatoppnåelse på det enkelte område vil være fokus i bl.a. medarbeidersamtaler. Dette arbeidet vil også bli videreutviklet med utarbeidelse av serviceerklæringer/oppfølging av tjenestebeskrivelser for på forhånd å formidle realistiske forventninger til brukerne av tjenestene.

a) Kommuneplan – langsiktig del

Kommuneplanens langsiktige del omfatter mål for utvikling av kommunen, retningslinjer for sektorenes planlegging og en arealdel for forvaltning av arealer og andre naturressurser.

Kommuneplanens samfunnsdel 2009-2020 ble vedtatt av kommunestyret i sak 50/09, den 06.10.2009. Den består av mål og strategier for utviklingen i kommunen, og handlingsprogrammet. Her legges det til grunn en ambisjon om positiv folketallsutvikling i retning 3000 innbyggere, som del av Trøndelags sterkeste vekst region. Det forventes nå enda sterkere fokus på kommunesamarbeid når kommunestrukturprosessen sluttbehandles. Dette vil være viktige grunnlag for nødvendig revisjon av kommunens overordnede strategiske plan i perioden. Det bør tas stilling til når revisjon av kommuneplanens samfunnsdel skal gjennomføres senest ved planlagt revisjon av kommunal planstrategi i 2020.

Som fortsatt egen kommune vil det være viktig å videreutvikle interkommunalt samarbeid med økonomisk og kvalitetsmessig gevinst. Værnesregionsamarbeidet utfordres ved at enkeltkommuner melder seg ut av deler av samarbeidet samt at presset økonomi i mange kommuner kan føre til at andre og antatt billigere løsninger vurderes.

b) Sektorplaner

Her listes først opp sektorplaner som er vurdert fulgt opp med tiltak i dette forslaget til budsjett og økonomiplan.

Deretter kommer en oversikt over planstrategien, planer som er vedtatt revidert i perioden kommentarer på oppfølging, og som vil kunne påvirke framtidige behov og prioriteringer i kommende budsjett og økonomiplaner for perioden vi er inne i.

Barnehageplan/struktur.

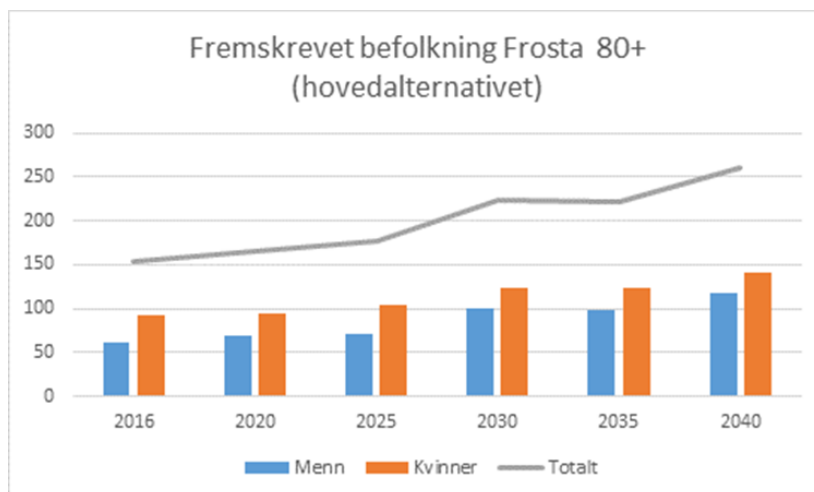
Kommunestyret vedtok at det skulle bygges ny kommunal barnehage og at eksisterende barnehage ved Juberg fikk bygge ut 1 avdeling. Høsten 2019 ble Kvamtoppen kommunale barnehage tatt i bruk og private Espira Juberg gårdsbarnehage ble utvidet med et tilbygg. Det er full behovsdekning og det er ikke utarbeidet ny barnehageplan.

Helse og Omsorg

Helhetlig plan for pleie og omsorgstjenesten 2009-2020

Planen legger grunnlaget for det enheten jobber mot. Den har noen konkrete forslag, og noen utfordringer som er mer usikker. Det som er sikkert er at antall eldre vil øke, og på Frosta gir dette størst utslag etter 2019.

Planen revideres i løpet av 2020 og erstattes av «Helhetlig plan for pleie og omsorgstjenesten 2021-2031

BEHOV FOR PLASSER MED HELDØGNS TILSYN, SYKEHELSPASSER, BEMANNED E OMSORGSBOLIGER ETTER NASJONAL NORM 25 % AV BEBOERE 80 +

	2016	2020	2025	2030	2035	2040
Antall	153	165	177	224	222	260
Behov	38	41	44	56	56	65

HAR I DAG

Langtidsplasser	8	8	8	8	8	8
Skjermet plasser	7	7	7	7	7	7
Rehab plasser	8	8	8	8	8	8
Kom. ø.hj. (KAD)	1	1	1	1	1	1
Bem. Omsorgsb.	12	12	12	12	12	122
TOTALT	35	35	35	35	35	35
BEHOV	-2	-5	-8	-20	-20	-29

Antall eldre over 80 år øker jevnt fra 2016 til 2030, behovet for bofelleskap for demente og flere bemannede omsorgsboliger vil komme gradvis i den perioden.

Pr. i dag har vi en underdekning på 4-5 langtidsplasser.

Vi har kontinuerlig overbelegg i institusjon og har vi lagt pasienter på dobbeltrom store deler av året.

Det er vedtatt bygging av 10 bemannede omsorgsleiligheter på Frostatunet. Anbudet er tildelt Kvernmo AS og det er forventet en byggetid på ca. 270 døgn. Forventet oppstart oktober/november 2019 og forventes ferdigstilt sommeren 2020. Anbudspris kr17, 3 mill. pluss tillegg på ca. kr 2,7 mill., dvs. totalt ca. kr 20 mill. 45 % av beløpet gis som tilskudd fra Husbanken og vi har mottatt tilsagn om inntil kr 11,1 mill. i investeringstilskudd.

At de med størst hjelpebehov i egne hjem kan få tilbud om omsorgsbolig på Frostatunet vil rasjonere driften da tiden til forflytning av personell i hjemmesykepleien blir mindre.

Etter hvert som behovet for tjenester i hjemmebaserte tjenester øker så vil det bli behov for flere ansatte, men også viktig å mobilisere og beholde den fagkompetansen vi har. I tillegg blir det viktig å implementere ulike velferdsteknologiske løsninger for å dempe veksten/effektivisere bruken av flere ansatte, og unngå for stor kostnadsvekst.

Om en ser for seg at kompleksiteten i oppgavene øker i langt større grad enn det en ser i dag, kan samarbeid med andre kommuner en løsning.

Helse- og omsorgstjenester

Det er flere planer som setter for mål for helsetjenesten.

Helhetlig plan for pleie og omsorgstjenesten 2009-2020 skal revideres i løpet av 2020 og erstattes av «Helhetlig plan for pleie og omsorgstjenesten 2021-2031»

Plan for rus og psykiske lidelser 2015-2019 skal evalueres og erstattes av « plan for rus og psykiske lidelser 2020-2024 i løpet av 2020.

Status og fremtidige behov

Velferdsteknologi

Frosta kommune har tatt i bruk og benytter ulike velferdsteknologiske løsninger når dette er formålstjenlig for brukerne. Det vil vurderes om multidose i institusjon for å redusere oppgaver til sykepleiere. Multidose er en del av anbudet med Norsk Medisinaldepot og vil

ikke medføre ekstra kostnad. Når det gjelder multidose til hjemmeboende så er vi avhengige av at fastleger støtter dette tiltaket. Det er ikke tilfelle pr. i dag.

Helseplattformen

Frosta kommune har i likhet med alle andre kommunene i Midt-Norge vedtatt å en opsjon om å gå til anskaffelse av Helseplattformen, en felles plattform for alle pasientdata og kommunikasjon mellom de ulike deler av helsevesenet. En politisk sak er under utarbeidelse for alle kommunene i VR-regionen og forventes klar til politisk behandling våren 2020.

Innføring vil skje tidligst i løpet av 2022. Kostnaden er foreløpig beregnet til ca. kr. 150,- til kr.200,- pr. innbygger pr. år.

Dagen system Profil som leveres av Visma vil ikke lenger kunne benyttes før etter en ny versjon er kommet og vi vurderer dette å være et svært lite aktuelt alternativ.

Ergoterapi

Fra 1.1.2020 er det lovpålagt at kommunen skal ha ergoterapeut. Oppgaver har tidligere vært ivaretatt av fysioterapeut og sykepleiere.

Enhetsleder foreslår å tilsette Ergoterapeut i minimum 40% stilling i budsjett 2020.

Oppfølgingsteam i psykisk helse.

Det er overført 80% stilling fra integreringstjeneste, denne er lagt til psykisk helse for å redusere sårbarhet i tjenestetilbudet samt gi et tilbud om veiledning til unge/unge voksne. I tillegg bistår hjemmebaserte tjenester med personell øremerket for denne sårbare gruppen.

Dette tverrfaglige teamet arbeider utadrettet og klinisk og gir tjenester som er tildelt fra forvaltningskontorer.

Forvaltningskontoret helse og omsorg

Reviderte tildelingskriterier for kommunale helse og omsorgstjenester er vedtatt for Frosta kommune.

Forvaltningskontoret har fått tildelt 40 % stilling. I tillegg er 10 % merkantil stilling tilknyttet samt 10 % faglig leder. Totalt 60 % stilling. Dette er for lite ressurser til å ivareta oppgavene på en tilfredsstillende måte og enehleder foreslår i budsjettet å øke bemanning i forvaltningskontoret med 50 % stilling.

Dagavdeling for hjemmeboende demente

Behovet er økende, dette er lovpålagt fra 2020. Tilskuddet som tidligere er gitt bortfaller og må dekkes innen kommunens rammer. For Frosta betyr dette et ca. kr. 530 000,- i reduserte tilskudd.

Elvarheim bofelleskap

De er økt tjenestebehov for beboerne i bofelleskapet. Det foreslås av enhetsleder å tilføre 75% stilling i turnus for å kunne ivareta forsvarlige tjenester.

Behov for nye omsorgsboliger knyttet til en personalbase med fellesarealer for beboerne.

Det er flere ungdommer i kommunen som bor hjemme hos sine foreldre, som med stor sannsynlighet vil ha behov for bolig med bemanning i løpet av de nærmeste 3-5 årene.

Det kan være lønnsomt for kommunen å få samlet disse brukerne i et bofellesskap, og utnytte stordriftsfordeler framfor å gi tjenester, f.eks. et omfattende BPA tilbud til hver enkelt i egne boliger.

Det er også behov for en avlastningsbolig. Vi har flere små barn der familiene vil ha behov for omfattende avlastning i årene framover. I dag er det eneste tilbudet vi har privat avlastning.

Behov og alternativer utredes og innarbeides i «Helhetlig plan for pleie og omsorgstjenesten 2021-2031»

Kjøkken Frostatunet

Kjøkkenet er å betrakte som svært viktig for både brukere og personalet. Med 2,4 stillinger produseres all mat til brukere både inne og ute. Mellom 80-100 personer hver dag. I tillegg er det åpent for salg til besøkende og til personalet.

I 2019 ble kjøkkenet godkjent som lærebedrift og det er ønskelig å tilsette lærling i løpet av våren 2020.

Innherred interkommunale legevakt

Fra 2020 er fordelingsnøkkelen til deltagende kommuner endret til 20% fast og 80 % utfra innbyggertall. Det gir en besparelse på ca. kr. 350 000,- for Frosta

Psykologstilling

Lovpålagt tjeneste i alle kommuner. Frosta har psykolog i samarbeid med Værnesregion tilsvarende ca.15 % stilling. Tilskudd fra staten er gradvis redusert de siste årene og stilling må nå 100 % finansieres av kommunene. For Frosta kommune utgjør det fra 2020 kr. 210 000,- pr. år. Det er lagt i budsjett for ansvar 7100 Helsestasjon.

Oversiktsplan for Folkehelse

Oversiktsdokumentet ble ferdigstilt i 2017. Dokumentet skal revideres årlig av folkehelsekoordinator. Sammen med data fra HUNT, Ung HUNT og brukerplan så gir dette et godt grunnlag for beslutningstagere.

Kulturplan

Kommunal delplan for kulturområdet ble lagt ut på høring ved behandling av sak 63/18 i kommunestyret 25.09.18. Kulturplan for Frosta kommune 2018 – 2024 ble vedtatt av Kommunestyret den 26.02.2019.

Visjonen er at *Vi skal skape en kulturhistorisk fremtid*. Planen tar for seg ulike mål- og satsningsområder for å kunne nå denne visjonen. Deler av disse områdene er innarbeidet som en del av budsjettgrunnlaget, som for eksempel uteområdet på Frosta skole, universell utforming og Frostastien. Eksempler på dette er ønske om økt samhandling mellom frivillighet og kommune for økt aktivitet i Magnushallen, videreføring av arbeidet med Frostastien og opprettholdelse av tilbud innenfor kulturskolen.

Videre organisering av kulturområdet behandles ikke i selve kulturplanen, men er gitt i mandat til rådmannen iht. kommunestyrets vedtak i sak 39/18 Tilpasning av overordna organisering – utredning oppvekst, den 19.06.18

Kommunens overordnede økonomiske rammebetingelser og økonomisk omstillingsbehov, ble førende for samordning og effektivisering av ledelse av flere fagområder inn under Frosta skole med virkning fra 01.01.2019.

Kommunal Planstrategi

Rullering av arealdelen ble besluttet prioritert ifbm. kommunestyrets budsjettvedtak i 2015 og er etter en omfattende prosess vedtatt i november 2017. Det er i 2018 og 2019 arbeidet med ferdigstilling av kartdelen og bestemmelser til arealdelen, som grunnlag for legalitetskontroll, og gjennomføring av mekling med fylkesmannen ift. innsigelser på arealformål på to områder; Vikaleiret og Småland. Det er behov for å rullere planstrategien i 2020. Tabellen under vil bli lagt til grunn for ny prioritering i egen sak som fremmes til kommunestyret i 2020.

Plan	Plan- periode	Revisjons- behov	Diverse	Prioritert
Administrasjon				
Kommuneplanens arealdel	2007 - 11	20.11.2007		Vedtatt 2017 Sluttføres 2019
Økonomiplan	2012 - 15	Årlig		
Kommunal planstrategi	2016 - 19	2015		2019
HMS-plan	2012 - 14	2014		
Plan for kommunikasjon og informasjon	2007 -	2013		
Kompetanseutviklingsplan	2011 - 14	Årlig	Adm beslutning	
Kulturplan	2012 -			2018/2019
Anleggsplan for idrett, friluftsliv og nærmiljø	2010 - 12	2012	Årlig prioriteringsvedt	
Barne- og ungdomsplan	ny	2012		2017
TOL				
Hovedplan for veg og trafikk	1999 - 11	2013		
Hovedplan for avløp	2005 - 08	2013		
Trafikksikkerhetsplan	2005 - 08	2012	Under revisjon Årlig prioritering	2019
Beredskapsplan, kriseledelse	2008 - 11	2012		2019
Kommunal risiko og sårbarhetsanalyse	2008 - 11	2013		2019
Plan for vedl. og utvikling av kommunale bygg	ny			
Boligsosial handlingsplan	2004 - 08	2014		
Bestandsplan for elg og hjort	2012 - 15	2015		
Kompetanseutviklingsplan	2010 - 14	Årlig	Adm beslutning	
Helse, pleie og omsorg				
Psykatri og rusplan	2015-19	2020		
Kompetanseplan enhet pleie og omsorg	2007 -	Årlig	Adm beslutning	
Barnehage				
Tilsynsplan	ny			
Kompetanseutviklingsplan barnehage	2010 - 14	Årlig	Adm beslutning	
Skole				
Plan for kompetanseutvikling	2010 - 14	2012	Adm beslutning	
Sosial handlingsplan for Frosta skole	2011 -	2013	Tiltak revideres jevnlig	

4. Kommunens rammebetingelser

Nedenfor følger en oversikt over kommunens rammebetingelser for økonomiplanperioden, samt en del forutsetninger som er lagt til grunn i budsjettarbeidet.

a) Befolkningsutvikling

4.a.1. Utvikling i befolkningen

Tabellen nedenfor viser utvikling i befolkningen fra 2007 og frem til i dag. Kommunen har i denne perioden hatt en positiv befolkningsvekst, selv om veksten har avtatt de siste årene og vi fikk en nedgang i 2014 og 2017.

Grupper	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0 år	23	24	22	26	31	24	22	30	21	36	15	25	23
1-5 år	139	140	136	136	131	148	149	155	151	139	143	132	140
6-12 år	260	253	258	246	254	254	238	218	214	210	222	223	218
13-15 år	100	118	114	127	107	105	106	136	129	119	92	89	92
16-19 år	160	152	159	143	143	150	157	153	144	146	150	164	156
20-44 år	678	661	666	672	729	742	744	743	751	749	764	727	722
45-66 år	687	697	711	708	720	763	762	738	722	737	741	744	756
67-79 år	263	267	270	294	287	291	300	334	343	342	352	362	367
80-89 år	125	128	122	114	105	112	118	109	112	114	114	113	128
90 år eller eldre	26	26	29	29	31	29	31	37	37	39	37	37	30
SUM	2461	2466	2487	2495	2538	2618	2627	2653	2624	2631	2630	2616	2632

I løpet av 2018 hadde Frosta en befolkningsøkning på 16 personer. I inntektssystemet for kommunene, er det befolknings sammensetning pr. 01.07 som legges til grunn. Frosta hadde en økning i perioden fra 01.01.2019 til 01.07.2019 med 8 personer. For effekt av sammensetningen og vektingen, vises til punkt 4.b. om frie inntekter.

Befolkningssammensetningen har betydning for hvilke tjenester kommunen skal yte. Tabellen nedenfor viser prosentvise endringer siste fem og ti år i de ulike befolkningsgruppene. Det har de siste fem årene vært nedgang i gruppene som er i barnehagealder og skolealder. Videre har det vært stor vekst i aldersgruppene over 67 år. Endringene i disse gruppene påvirker behovene med hensyn til infrastruktur samtidig som nedgang i kommunens frie inntekter utfordrer det økonomiske handlingsrommet. Det vises for øvrig til foreslått investeringstiltak tilknyttet eldreomsorg i årets økonomiplan.

Grupper	Endring siste 5 år	Endring siste 10 år
0 år	-23 %	5 %
1-5 år	-10 %	3 %
6-12 år	0 %	-16 %
13-15 år	-32 %	-19 %
16-19 år	2 %	-2 %
20-44 år	-3 %	8 %
45-66 år	2 %	6 %
67-79 år	10 %	36 %
80-89 år	17 %	5 %
90 år eller eldre	-19 %	3 %
SUM	-0,8 %	5,8 %

4.a.2. Prognose folketall for neste år og for økonomiplanperioden

Alder	2019	2020	2021	2022	2023	2029	2034	Endr. neste 4 år	Endr. neste 10 år
0 år	27	27	27	28	28	28	28	4 %	4 %
1-5 år	152	151	154	147	149	152	150	-2 %	0 %
6-12 år	218	224	219	227	225	228	228	3 %	5 %
13-15 år	93	94	94	93	99	105	99	6 %	13 %
16-19 år	161	145	127	128	122	133	134	-24 %	-17 %
20-44 år	758	769	797	804	813	815	835	7 %	8 %
45-66 år	755	767	768	776	760	754	757	1 %	0 %
67-79 år	359	347	350	349	354	385	421	-1 %	7 %
80-89 år	126	137	142	141	148	180	182	17 %	43 %
90 år eller	32	28	23	25	29	36	44	-9 %	13 %
SUM	2681	2689	2701	2718	2727	2816	2878	2 %	5 %

Prognosen viser en svak vekst i tallene for barn i barnehagealder både på kort og lang sikt. Sammenliknes dette med tidligere års prognoser, er dette en nedjustering. Skulle anslagene slå til, vil behovet for barnehageplasser i kommunen reduseres i forhold til tidligere økonomiplaner. Også tallene for barn i skolealder viser en tilnærmet uendret situasjon noe som indikerer en svakere utvikling sammenlignet med tidligere års prognoser.

Videre viser oversikten at forventet befolkningsvekst i stor grad er knyttet til aldersgruppen 80 – 89 både i økonomiplanperioden og på litt lengre sikt. I aldersgruppen 67 – 79 er det forventet en liten vekst på lengre sikt. I aldersgruppen 90+ er det forventet en nedgang på kort sikt. Dette samsvarer med planene om økt satsning på omsorgsboliger, men uendret antall institusjonsplasser.

b) Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter, kompensasjonsordninger og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. Dette er hovedfinansieringskilden for driftsrammene. Frosta kommune innførte i 2014 eiendomsskatt på all fast eiendom, med unntak av verker og bruk, samt næringseiendommer. Formelt eiendomsskattevedtak skal gjennomføres av kommunestyret hvert år, hvor blant annet skattesats og evt. bunnfradrag skal fastsettes.

4.b.1. Skatt og rammetilskudd

Forslag til statsbudsjett for 2020 ble lagt frem 7. oktober 2019, med føringer for inntekter og oppgaver for kommunene til neste år. For Frosta kommune innebærer forslaget en nominell vekst på 2,4 %, sett i forhold til inntektsanslag for 2019. I statsbudsjettet legges det til grunn en forventet lønns- og prisvekst på 3,1 %, noe som gir en negativ realvekst på 0,7 % sett i forhold til anslaget for 2019. Til sammenlikning er negativ realvekst for Trøndelag samlet sett anslått til 0,8 %, slik at Frosta har en forholdsvis bedre utvikling i 2020 sammenlignet med andre kommuner i Trøndelag enn kommunen har hatt tidligere år. Dette er imidlertid en fattig trøst all den tid realveksten er negativ slik at vi fortsatt ikke får dekning for forventet kostnadsøkning. Frosta hadde også en negativ realvekst i 2017, 2018 og 2019 på 1,3 % hvert år mot positiv realvekst på landsbasis de samme årene. Dette utgjør anslagsvis ca. kr 10 mill. i reduserte inntekter pr. år sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Utviklingen for Frosta i perioden 2014 – 2020 etter innføring av eiendomsskatt i 2014, fra positiv til negativ realvekst. Dette har gitt løpende større tilpasningsbehov for våre utgifter ift. den relative nedgangen i frie inntekter:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nominell vekst	4,2 %	7,1 %	2,3 %	1,2 %	1,3 %	1,5 %	2,4 %
Deflator	3,0 %	3,0 %	2,7 %	2,5 %	2,6 %	2,8 %	3,1 %
Realvekst	1,2 %	4,1 %	-0,4 %	-1,3 %	-1,3 %	-1,3 %	-0,7 %

Frosta kommune benytter siste tilgjengelig KS-modell for budsjettering av frie inntekter. Denne modellen legger til grunn siste tilgjengelig befolkningstall ved beregning av forventet skatteinntekter og inntektsutjevning. Videre ligger skattesnitt for siste tre år som grunnlag i modellen. For 2020 er det et avvik i anslaget for frie inntekter mellom KS-modellen og statsbudsjettet. Anslag lagt til grunn i budsjettet er kr. 454.000 lavere enn grønt hefte i statsbudsjettet. Dette på grunn av korrigering av folketall til 01.07.2019 nivå m.v.

Frosta kommune har tidligere mottatt skjønnsmidler for å dekke opp økte utgifter som følge av bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift. Denne kompensasjonen utgjorde 2,8 mill. kr av skjønnsmidlene tidligere år, med nedtrapping over 3 år og siste nedtrapping i 2017. Skjønnsmidler utgjør samlet kr 0,5 mill. kr. for 2020.

Inntektsgarantiskuddet (INGAR) er en ordning for å sikre skjerming mot uventet svikt i rammetilskuddet. Dette er en ordning som skal gi økt forutsigbarhet for kommunen, ved at ingen kommuner skal ha en beregnet vekst i rammetilskuddet som er lavere enn et gitt nivå i forhold til veksten på landsbasis. Ordningen finansieres med likt trekk pr. innbygger i alle landets kommuner. I forbindelse med overgang til nytt inntektssystem fra og med 2017, har Frosta kommune blitt definert som såkalt frivillig liten kommune og får som en konsekvens reduserte overføringer fra staten. Effekten for Frosta er beregnet til ca. kr 4 mill. i inntektsbortfall pr. år. I en overgangsperiode på 4 år, fikk Frosta kompensert denne nedgangen i inntekt gjennom INGAR-ordningen. Til neste år mottar Frosta kommune ingen midler fra ordningen. Dette er hensyntatt i økonomiplanen.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i frie inntekter for kommune fra 2016 frem til prognose for 2019 og 2020:

1000 kr	2018	2019	2020
Sum rammetilsk uten inntektsutj	88 210	89 357	92 509
Netto inntektsutjevning	17 596	20 511	20 917
Sum rammetilskudd	105 806	109 868	113 426
Rammetilskudd - endring i %		3,8	3,2
Skatt på formue og inntekt	57 821	57 609	58 610
Skatteinntekter - endring i %		-0,37	1,74
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	163 627	167 500	172 000

I økonomiplanen er følgende tall lagt til grunn for utvikling i skatt og rammeoverføringer:

1000 kr	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	66 220	66 118	66 089	66 060
Utgiftsutjevningen	20 129	20 115	20 111	20 107
Overgangsordning - INGAR	-142	-119	-106	-96
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	1 152	879	879	879
Småkommunetillegg	4 700	4 700	4 700	4 700
Ordinært skjønn	450	-	-	-
Sum rammetilskudd uten inntektsuttj	92 509	91 692	91 673	91 650
Netto inntektsutjevning	20 917	20 917	20 917	20 917
Sum rammetilskudd	113 426	112 609	112 590	112 567
Rammetilskudd - endring i %	3,2	-0,7	-0,0	-0,0
Skatt på formue og inntekt	58 610	58 610	58 610	58 610
Skatteinntekter - endring i %	1,74	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	172 000	171 200	171 200	171 200

Det er ikke budsjettert med inntektsøkninger som følge av befolkningsvekst, jf. tidligere økonomiplanvedtak. Dette betyr at man forutsetter at evt. økte inntekter dekker kostnadsbehovet for ny innbygger.

4.b.2. Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter

I budsjettet for 2019 er det budsjettert med rentekompensasjon på 0,748 mill. kr. I økonomiplanen er det justert for endring av rente og nedskrivning av grunnlaget for kompensasjonen.

4.b.2.1. Rentekompensasjon for investeringer

Investeringskompensasjon – Skole

Type	Grunnlag	Rente	Terminer	Beløp
Investeringskomp.	2 166 212	1,396		30 240
Investeringskomp.	1 117 765	1,396		15 604
Skoleprosjektet	7603000	1,396		106 138
Sum				151 982

Investeringskompensasjon - Omsorg

Type	Grunnlag	Rente	Beløp
Investeringskomp.	3837163	1,396	53 567
Investeringskomp.	2486000	1,396	34 705
Avdr. 1	348833		348 833,00
Avdr. 2	226000		226 000,00
Sum			663 104

Rentekompensasjon – Kirkebygg

Type	Grunnlag	Rente	Beløp
Investeringskomp.	481 087	1,396	6 716
Sum			6 716

Det er ikke budsjettert med endringer som følge av nye tiltak. Dette vil evt. komme som en del av investeringsbeslutningen.

4.b.3.Eiendomsskatt

Frosta kommune innførte eiendomsskatt for fast eiendom i 2014, med unntak av verker/bruk og næringseiendom. Formuesgrunnlag fra skatteetaten er benyttet der hvor det er mulig. Kommunedirektørens forslag til budsjett innebærer ingen endring i utskrivningsvalg eller bruk av bunnfradrag. Kommunedirektøren foreslår imidlertid å øke eiendomsskatten med 1 promille i 2020 og ytterligere 1 promille i 2021. Med sentrale føringer som betyr at grunnlagene for formuesskatten må reduseres fra og med 2020, innebærer dette at foreslått eiendomsskatt i 2021 vil være marginalt høyere enn vedtatt eiendomsskatt for 2020 i økonomiplan 2019 – 2023 basert på dagens formuesgrunnlag. Administrasjonen ble i vedtaket for gjeldende økonomiplan, bedt om å vise alternativ inndekning for å unngå økt eiendomsskatt i 2020. I arbeidet med budsjett 2020, har vi sett at det vil være veldig krevende å unngå økt eiendomsskatt. Vi har de siste 3 årene gjennomført kostnadsreduksjoner i størrelsesorden kr 12 – 13 mill. Vi har i perioden 2016 – 2019 hatt negativ realvekst i de frie inntektene som sammenlignet med gjennomsnittlig realvekst for landet for øvrig, utgjør ca. kr 10 mill. i tapte inntekter for Frosta. Dette blant annet som følge av at vi er definert som en såkalt «frivillig liten» kommune. Med dette som bakteppe mener kommunedirektøren at det nå er behov for at vi også gjør noe med den eneste frie inntektsposten vi selv har mulighet til å påvirke.

Opprinnelig budsjett for 2019 var på kr 4,8 mill. Dette er oppjustert til knappe kr 5 mill. i løpet av året. Denne endringen er konsekvensjustert inn i budsjettet. En økning i skattesatsen fra 2 til 3 promille fra 2020, vil beløpsmessig utgjøre ca. kr 0,9 mill. En ytterligere økning fra 3 til 4 promille i 2021 vil utgjøre ca. kr 2 mill. Dette gir ny ramme for eiendomsskatt på kr. 7.860.000,- i 2021. For planperioden er det lagt inn en forsiktig økning pr. år med kr 30.000,-. Dette tar høyde for prisvekst for formuesverdiene, samt nye bygg.

4.b.4.Integreringstilskudd

I perioden 2014 – 2018 bosatte Frosta kommune totalt 64 flyktninger hvorav 20 knyttet til familiejenforeninger. Frosta kommune er ikke tildelt nye bosettinger etter 2018. Fra toppåret 2016 har tilstrømmingen av flytninger til Norge gått kraftig ned og antall flyktninger i 2018 utgjorde ca. 1/3 av antallet i 2016. Det er vanskelig å spå om den framtidige utviklingen når det gjelder flyktningsesituasjonen i Europa. Det er imidlertid tegn som tyder på at flere land i likhet med Norge, vil stramme inn sin innvandringspolitikk med den følge at færre flyktninger kommer. Med dette som bakteppe, legger kommunedirektøren til grunn at Frosta kommune ikke skal bosette flere flyktninger i økonomiplanperioden. Det er derfor ikke budsjettert med flere bosettinger i økonomiplanperioden. Dette betyr i neste omgang at aktiviteten knyttet til integreringstjenesten gradvis er trappet ned i løpet av 2019 og vi vil fra og med 2020 i praksis ikke ha en egen integreringstjeneste. Frosta kommune vil motta integreringstilskudd til og med år 2022 basert på de bosettingene som er gjort de siste årene. I økonomiplanperioden er utgiftene knyttet til integreringstjenesten gradvis redusert i takt med nedgangen i integreringstilskudd fra staten og fra 2021 budsjetteres det ikke med kostnader knyttet til integrering. Budsjetterte utgifter i 2020 gjelder hovedsakelig introduksjonsstønad til de siste flyktningene som vil omfattes av introordningen. I økonomiplanen er det budsjettert med følgende inntekter igjennom denne ordningen:

Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Integreringstilskudd	-1 812 000	-920 000	-288 000	0

Det vises for øvrig til kommentarer knyttet til utgifter innenfor sentraladministrasjonens driftsramme, kapittel 5.a.1.

4.b.5. Finansutgifter og – inntekter

Nedenfor følger forutsetninger for finansområdet som er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett.

Avdrags- og renteutgifter

Konsekvensjustert budsjett er utarbeidet med bakgrunn i følgende rentesatser for økonomiplanperioden:

- 2020 – 2,5 % rente
- 2021 – 2,4 % rente
- 2022 – 2,4 % rente
- 2023 – 2,4 % rente

Estimat for rentene er beregnet med utgangspunkt i anslag fra Norges Bank (pengepolitisk rapport nr. 3), SSB sine prognoser for NIBOR, samt estimer for marginpåslag. Norges Bank har i løpet av 2019 nedjustert renteprognosen for de nærmeste årene slik at sannsynligheten for ytterligere renteøkninger i perioden fram til 2022, er betydelig redusert. Dette skyldes svakere vekstutsikter og lavere renter i resten av verden. Dette betyr at det ikke forventes nevneverdig endring av rentenivået de nærmeste 2 – 3 årene. Uansett vil det imidlertid alltid ligge en usikkerhet knyttet til renteforutsetningene.

Ved nye investeringstiltak er langsiktig rente på 3,0 % benyttet ved budsjetteringen, med låneopptak i slutten av året ut fra en bedret likviditetsmessig situasjon.

Det budsjetteres med følgende renteutgifter vedrørende investeringslån i planperioden (tall i tusen):

Beskrivelse	2020	2021	2022	2023
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	4 854	5027	5116	5157

Kommunedirektørens foreslåtte investeringsplan legger opp til at netto lånegjeld reduseres med kr 21 mill. i hele økonomiplanperioden, eller 10,4 %. Det vises for øvrig til nøkkeltall i kapittel 5. c og driftsoversikt i eget vedlegg.

Renteinntekter, ledig likviditet og betingelser

I budsjettet for 2020 er det forutsatt et noe lavere nivå på renteinntektene sammenlignet med budsjettet for 2019. Vi har i løpet av 2018 og 2019 redusert etterslepet i forhold til investeringsplanen betraktelig slik at ubrukte lånemidler er tilsvarende redusert. Dermed blir også likviditetsreserven og tilhørende renteinntekter mindre. Dette betyr også at vi kan få perioder med anstrengt likviditet slik at kommunen kan få behov for driftskreditt. Det er i budsjett for 2020 foreslått en kredittramme på kr 5,0 mill. til dette formålet. Etablering av rammen vil først skje når behovet oppstår.

c) Øremerkede tilskudd

Helse og omsorg

Samlet refusjon til ressurskrevende brukere er beregnet til kr 8.045.000,- for 2020 og ut perioden. Dette ut fra tjenestebehov til aktuelle brukere. Innslagspunktet er økt til kr. 1 361 000,- pr. bruker, fratrukk for rammetilskuddets andel for kriteriet psykisk utviklingshemming 16 år og over er beregnet til kr. 677 000,-. For Frosta utgjør det en ekstra kostnad på ca. kr. 250 000,-

Tilskudd til psykolog og tilskudd til «Dagtilbud for hjemmeboende demente» er fjernet fra 2020

Sentraladministrasjonen

Statstilskudd til opplæring av voksne innvandrere utenfor EU/EØS.

d) Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

Lønns- og prisvekst

Forslag til statsbudsjettet som ble lagt frem i oktober legger opp til en prisvekst for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2019 – 2020 på 3,1 prosent. Lønnsvekst teller 2/3 i deflator, mens prisvekst teller 1/3. Kommunenes lønns- og prisvekst kompenseres ved å øke rammetilskuddet med den kommunale deflatoren.

Lønnsvekst	3,1 %
Prisvekst	3,1 %

Følgende utgifter dekkes ikke av deflatoren:

- Pensjonskostnader dekkes i den grad utgiftene ikke øker mer enn lønnsveksten.
- Demografikostnader
- Rentekostnader

For Frosta kommune er det lagt til grunn en lønnsvekst på 3,1 % i budsjettet for 2020. Videre er det kun justert prisvekst på kjente avtaler og kontrakter. Forbruksutgifter er i stor grad videreført på samme nominelle nivå, med noen unntak. Dette innebærer i realiteten en reduksjon for tjenesteytelsesområdene.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjett for 2020 er det aktuarberegninger fra KLP og SPK lagt til grunn for kostnadsberegningen. Denne tar utgangspunkt i følgende satser for pensjonskostnad:

- KLP Fellesordningen – 16,13 %
- KLP Sykepleierordningen – 13,42 %
- Statens pensjonskasse (lærere) – 11,28 %

Kostnadssatsene ovenfor inkluderer både arbeidsgivers og arbeidstakers andel. Estimert for pensjonskostnader 2020 innebærer en liten nedgang totalt sett sammenlignet med 2019.

I budsjettet for 2015 ble det gjennomført en prinsippendring i måten pensjonsutgifter belastes tjenesteområdene. Tidligere ble det budsjettert med premieinnbetaling på enhetene, med føring av premieavvik på ramme for fellesansvar. Nytt prinsipp innebærer at enhetene belastes med estimert pensjonskostnad (arbeidsgivers andel). På den måten blir utgiftene mer forutsigbare for tjenesteområdene, ved at evt. økninger i bemanning kommer frem som et inndekkingsbehov.

Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiftssatsen holdes uendret i 2020. For vår kommune økes budsjettert arbeidsgiveravgift med kr 0,3 mill. sammenlignet med budsjett 2019, til totalt kr 17 mill. for budsjettåret.

e) Statlige nyordninger, føringer, mv.

Nedenfor følger statlige føringer fra statsbudsjett for 2020.

Barnehage

I forslag til statsbudsjett som omhandler barnehage står følgende:

Regjeringen foreslår at maksimalprisen for en barnehageplass settes til kroner 3135 per måned.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til redusert foreldrebetaling og ordningen med gratis kjernetid for barn i alderen 2-5 år i familier med lav inntekt. Inntektsgrensen for gratis kjernetid i barnehage prisjusteres til 566 100 kroner fra 1. august 2020.

Regjeringen viderefører ordningen med redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt. Det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. For 2020 vil alle barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under 574 750 kr ha rett til redusert foreldrebetaling.

Helse og Omsorg

Ressurskrevende helse og omsorgstjenester

I 2019 får kommunene kompensert 80 % av netto lønnsutgifter utover innslagspunktet, Innslagspunktet prisjusteres og for 2019 er det meldt at det blir kr. 1 370 000,-. Det forventes en økning også i 2020.

5. Drift

a) Tjenesteproduksjon

Nedenfor følger kommentarer og tall til hver driftsramme. Som en del av budsjettrammen for Sentraladministrasjonen, er det etablert en egen organisasjon for å håndtere mottak og integrering av flyktninger. Når det gjelder status og forventet utvikling i forhold til integreringstjenesten, vises til omtale under kapittel 4.b.4. I tråd med politisk vedtak i 2018 er kulturskolen, voksenopplæringen og Magnushallen organisatorisk flyttet fra Sentraladministrasjonen til Frosta skole med virkning fra 01.01.2019. Det er for øvrig ikke gjort endringer i struktur for 2019.

5.a.1. Sentraladministrasjon

Rammen består i hovedsak av kommunedirektørfunksjonen, stabs/fellestjenester, renhold, integreringstjenesten samt politisk virksomhet. I tillegg er deler av kulturområdet, nærmere bestemt oppgaver inkludert i den tidligere kulturkoordinatorfunksjonen, organisert under denne driftsrammen.

Tjeneste	Målgruppe
Overordnet styring og ledelse av kommunen	Ledere og ansatte
Saksutredning og overordnet ansvar for iverksettelse av vedtak	Politiske organer og innbyggere
Overordnet økonomi-, personalfunksjon, planarbeid og strategisk ledelse	Ledere, ansatte, politisk nivå og innbyggere.
Budsjett; overordnet og egen driftsramme.	Egen enhet, politikere og innbyggere
Regnskapsfunksjon, inkl. lønn og fakturering.	Innbyggere, interne enheter, ansatte og politikere
Servicekontor; kundemottak, sentralbord, merkantile oppgaver	Innbygger, politikere, ansatte, deltidsfrostinger og besøkende/ eksterne henvendelser
Sak/Arkiv: post- og arkivhåndtering, møtesekretærer, merkantile oppgaver	Ansatte, politikere, innbyggere
Generelt kulturarbeid; prosjekter, innholdsansvar Magnushallen ift. arrangementer, kulturmidler, spillemidler	Lag og foreninger, innbyggere og leietakere kulturbygg.
Eiendomsskatt	Innbyggere
Integreringstjenesten	Flyktninger
Renhold	Ansatte, interne enheter, innbyggere

5.a.1.1. *Utviklingstrekk, prioritering*

Utviklingstrekk

Tjenesteproduksjonen innenfor Sentraladministrasjonen er stabil uten de store endringene fra det ene året til det andre. De største svingningene de siste årene har vært knyttet til aktiviteten innenfor integreringstjenesten. Vi vil i løpet av 2019 ha avvirket integreringstjenesten. Det vises i denne forbindelse til redegjørelse og vurderinger under kapittel 4.b.4.

Prioritering/behov

Rammeområdets netto utgifter utgjør 13,1 % av kommunens samlede driftsrammer i 2020. Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste årene har vært følgende:

	2015	2016	2017	2018	2019 (B)
Rammens andel av netto driftsutgifter	15,3 %	16,4 %	18,5 %	17,1 %	14,6 %

Økningen i budsjettrammen for 2015 og videre økning i budsjettrammene for 2016 og 2017, skyldes i hovedsak økte rammer knyttet til arbeidet med integrering samt at rammen for renhold ble overflyttet fra Teknisk/landbruk til Sentraladministrasjonen i 2015. Nedgangen i budsjettrammen fra 2018 til 2019 skyldes hovedsakelig at kulturskolen, voksenopplæringen og Magnushallen organisatorisk ble flyttet fra Sentraladministrasjonen til Frosta skole med virkning fra 01.01.2019 i tråd med politisk vedtak i 2018. I tillegg reduseres aktiviteten knyttet til integreringstjenesten i takt med reduksjonen i antall bosetting av flyktninger og er hovedforklaringen på reduksjonen i rammen fra 2019 til 2020.

5.a.1.2. *Personell, driftsutgifter, m.v.*

Utviklingstrekk

	2015	2016	2017	2018
Lønn og sosiale utgifter (fratrasket sykepengeref.), ekskl. pensjon	15 298	18 178	20 004	19 436
Herav vikarutgifter	963	722	414	611
Andre driftsutgifter	4 487	4 825	4 935	3 925
Antall årsverk	24,5	24,8	24,7	20,1

Den kraftige økningen i lønnsutgiftene fra 2015 til 2016 skyldes hovedsakelig økning i midlertidige stillinger innenfor integrering da vi bosatte 29 flyktninger dette året. Denne situasjonen fortsatte og forsterket seg ytterligere i 2017. Tilsvarende skyldes nedgangen i kostnadene fra 2017 til 2018 hovedsakelig nedtrappingen av aktiviteten knyttet til integreringstjenesten. Det understrekes at antall årsverk kun omfatter faste stillinger slik at dette tallet ikke reflekterer endringen i midlertidige stillinger innenfor integrering i perioden.

5.a.1.3. *Måltall for tjenesteproduksjonen innen rammeområdet*

- Avlegge fullstendig og avstemt regnskap innen fristen 15.02, uten revisjonsmerknader.

- Fokusere på utvikling og kvalitet i forhold til integreringsarbeidet både innenfor tjenesten og innenfor alle enheter i kommunen.
- Videreutvikling og full bruk av kvalitets- og avvikssystem. Dette gjelder både for interne prosedyrer og for eksterne prosedyrer (som støttefunksjon for øvrige tjenesteområder).
- Økt fokus på e-handelssystem inkl. tilknyttede rutiner.
- Oversikt over sykefravær innenfor de enkelte områder utarbeides pr. kvartal, det etableres måltall for de enkelte virksomhetsområder i tillegg til det vedtatte måltallet for kommunen som helhet.
- Gjennomføring av medarbeiderundersøkelser hvert år
- Internnytt distribueres 4 ganger i året

Ytterligere mål vil bli vurdert/utarbeidet i felles planleggingsmøte innenfor enheten.

5.a.2. Oppvekst

Enheten består av 1 skole og 2 kommunale barnehager. Skolen er eneste skole i kommunen, og er en 1.-10 skole. Enhet barnehage er tilsynsmyndighet og utfører veiledning til privat og kommunale barnehager i kommunen. I barnehagene blir det gitt spesialpedagogisk tilbud etter behov. Det er en privat barnehage i kommunen.

Tjeneste	Målgruppe
Borglia barnehage (per 15.des 2019)	18 barn under 3 år 30 barn over 3 år (66 plasser – 1 barn under 3 år regnes som 2 plasser)
Kvamtoppen barnehage (per 15.des 2019)	14 barn under 3 år 20 barn over 3 år (48 plasser)
Espira Juberg gårdsbarnehage (per 15.des 2019)	11 barn under 3 år 25 barn over 3 år (47 plasser)
Styrkingstiltak § 19 g i barnehageloven (per okt 2019)	85 timer per uke
Spesialpedagogiske tiltak § 19 a i barnehageloven (per okt 2019)	58 timer per uke
Grunnskole	301 elever (2 mindre enn i fjor)
Antall kontaktlærergrupper	20 grupper
Elever med spesialundervisning og spesialtilrettelegging	17 elever (8 mindre enn i fjor)
SFO	Åpent alle dager utenom skoletid.
Voksenopplæring fremmedspråklige	Tilbud både på dagtid og kveldstid.
Kantine	Skolemat for 7.-10. trinn
Ungdomsklubb	I underkant av 100 brukere.
Kulturskole	Barn og unge

5.a.2.1. *Utviklingstrekk, prioritering*

Utviklingstrekk

Barnehage

Siste driftsår for barnehageområdet har vært preget av følgende:

- Vi har lagt ned barnehagene Solvang og Folkheim og åpnet ny kommunal barnehage – Kvamtoppen.
- Vi følger nasjonal norm for bemanning og pedagogbemanning. Vi praktiserer minimumskravet.
- Alle barn har fått barnehageplass i henhold til lovverket. Vi har fortløpende barnehageopptak.
- I 2019 avsluttes prosjektet foreldrestøttende tiltak. Vi fordelte 4 år med tilskudd til også å gjelde for et 5.år. I hvert av de 4 årene har vi mottatt kr 192 000,- fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BUFDIR) til foreldrestøttende tiltak. Målgruppen er foreldre til barn i aldersgruppen 0-18 år. Vi ser ut til å lykkes med mange tiltak. ICDP-kompetansen blir benyttet i ICDP-veiledningsgrupper og i foreldresamarbeid i andre sammenhenger. Vi har nå praktisert foreldremøter på en «nytenkende» måte og ansatte gir uttrykk for at dette er blitt implementert i driften. Vi har videreutviklet og etablert nye rutiner for tverrfaglig samarbeid.
- Vi har gjennomført kurs «Fra magefølelse til handling» for alle ansatte i barnehagene. Dette er felles forebyggende satsing i Værnesregionen og omfatter ansatte i barnehagene, skolen og helse.
- I tråd med Værnesmodellen har vi gjennomført et oppfølgingskurs i «Mitt valg» for utvikling av et godt læringsmiljø og tilegning av sosial og emosjonell kompetanse.
- Den enkelte barnehage jobber med implementering av nasjonal rammeplan. Dette er et kontinuerlig arbeid og barnehagene har noen felles satsingsområder og noen hver for seg.
- Frosta kommune ble språkkommune i 2017. Barnehagene og skolen har vært deltakere i dette prosjektet. I 2019 ble prosjektperioden avsluttet, men implementering av språkarbeidet pågår i barnehagene.
- Frosta skole og barnehagene fikk i 2018 Erasmus+ midler til videreføring av prosjektet «Foreldrestøttende tiltak» og «Språkkommuneprosjektet». «Hvordan foreldre kan bidra i barns læring» har vært tema for studieturen som ble gjennomført til Danmark høsten 2018 og til Spania våren 2019.

Skole

- Elevtallet har de siste årene vært synkende, men behovet for voksentetthet og nok pedagogressurs er likevel stort. Den vedtatte nedgang i personell oppleves utfordrende og det er usikkerhet i gjennomføringsevnen. Dette må følges tett hele neste år, og balansen mellom faglig og psykososialt utbytte hos elevene og forsvarlig arbeidsforhold hos ansatte vil være fokusområde hele neste år og spesielt fra 1. tertial.
- Fagfornyelsen og de nye fagplanene skal tas i bruk fra skolestart 2020. For oss betyr det at mye av utviklingstiden vår vil gå med til dette arbeidet. Samfunnet og arbeidslivet endrer seg med ny teknologi, ny kunnskap og utfordringer. Vi trenger barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative. Med mer tid til dybdelæring og bedre sammenheng mellom fagene vi skolen utvikles i samme retning

som samfunnet. Vi arbeider sammen med Værnesregionen med fagfornyelsen, og pakker på udri.no vil være sentrale i arbeidet.

- Skolen har avsluttet språkkommuneprosjektet, og vi er nå en offisiell språkkommune. Et av resultatene med prosjektet er en nyutviklet språkplan for Frosta kommune, og vi har også utviklet samarbeide barnehage-skole. Arbeidet med relasjoner, strukturer og forventninger fortsetter, og vi skal intensivere fokuset på arbeidsmiljø igjen. Dette arbeidet er det vår nyopprettete HMS-gruppe som leder. Gruppen er sammensatt av aktuelle medarbeidere, verneombud, tillitsvalgte og leder.
- Skolen er organisering som i fjor. Småskolen (1-4. trinn) slutter på skolen klokka 12.15 på torsdager. Da er det tilbud om midtskyss. Hele barneskolen avslutter skoledagen klokka 13.00 på onsdagene. Da er det også busstransport, men denne dagen regnes ikke som midtskyss på grunn av at dette gjelder for hele barnetrinnet. På onsdagene går ungdomsskolen til klokka 14.30, mens de andre dagene er fra 08.30-14.00 for hele skolen. Tirsdagene fra 14.00-15.00 er det leksehjelptilbud til 3.-10. trinn.
- Skolematordningen fungerer meget bra også denne høsten. Tilbudet fortsetter til 7.-10. trinn. Foreldrebetalingen ligger på 500 kroner per måned. God deltakelse, spesielt blant de yngste elevene. Totalt er i overkant av 70 % av elever med på ordningen – en markant økning fra i fjor.
- Nasjonale prøver 2018 viser at Frosta skole stort sett ligger under gjennomsnittet i landet for både 5., 8. og 9. trinn, men vi ser en positiv trend og har forhåpninger om å gjøre det bedre fremover. Dette skoleåret har vi arbeidet mer med resultatene enn tidligere, og vi har målsetting om å videreutvikle oss ved å komme dypere inn i resultatene. Vi har stort utviklingsfokus og engasjerte og motiverte elever og ansatte som arbeider meget godt.
- Andelen av elever med spesialundervisning har gått noe ned, og de aller fleste elevene får undervisningen sin i fellesskapet i klasserommet. Frosta skole har en bevissthet i forhold til at elever lærer best i fellesskapet, og de elevene som har krav på spesialundervisning skal mest mulig være sammen med resten av trinnet i størst mulig grad.

Biblioteket

Frosta bibliotek er både skole-, og folkebibliotek i kommunen. Biblioteket er en lovpålagt oppgave, og drives i henhold til

Lov om Folkebibliotek og Opplæringsloven. Biblioteket er åpent 33 timer/uka med 1,27 årsverk.

Biblioteket har de siste årene vært med i flere prosjekt sammen med andre bibliotek i regionen.

Det har gitt oss ansatte et stort utbytte i form av samarbeid om arrangement, leseaksjoner og utvikling generelt.

Prosjektmidlene har vi fått fra både fylkeskommunen og nasjonalbiblioteket, og har selv sagt bidratt med en egenandel fra eget budsjett.

Etter å ha hatt sommerleseaksjoner i flere år, og prioritert innkjøp av lettlestbøker for de yngste skoleelevene over år,

mener vi å ha fått mere fokus på leseglede. Dette er noe vi fortsatt vil arbeide med, så da er det viktig fortsatt å kunne ha ett godt bokbudsjett.

Fjernlån fra andre bibliotek ei ordning som brukes daglig, og transportordningen mellom landets biblioteker er ei ordning vi er helt avhengig av når bokbudsjettet ikke øker i takt med etterspørsel og de nye medier som forventes at bibliotekene skal ha.

Kulturdepartementet kom i 2019 med Nasjonal bibliotekstrategi 2019-2023, hvor det blant annet sies at bibliotekene skal være inkluderende kulturarenaer, i dag og i fremtiden.

Ungdomsklubben

Ungdomsklubben holder oppe en gang i uka med to ansatte.

Klubben er viktig både for at ungdommene da har en uformell møteplass, men og for kommunen da den der kan møte ungdommene (spesielt de fra VGS). Vil spesielt rette oppmerksomheten mot de gangene vi har hatt tragiske ulykker hvor ungdom har vært innblandet. Da har klubben vært en fin støttespiller. Klubben har i gjennomsnitt ca. 50 brukere hver åpningsdag mens det totalt er ca. 100 forskjellige ungdommer innom i løpet av året.

SFO

Har samme åpningstid som i fjor, og fortsatt veldig positivt at 1. trinn er i samme lokaler som SFO. Det er godt samarbeid mellom skolen og SFO. Antallet unger er fortsatt stigende, og vi har hatt rekordstor deltakelse. Veldig mange positive tilbakemeldinger har vi også fått fra våre brukere.

Det er viktig å få startet et arbeid hvor kvaliteten på tilbudet økes ytterligere og med ny koordinator er det nå stor fokus på utvikling og nye tanker.

Prioritering/behov

Rammeområdet netto utgifter utgjør 32,8 % av kommunens samlede driftsrammer i 2020.

Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste årene har vært følgende:

	2015	2016	2017	2018	2019 (B)
Rammens andel av netto driftsutgifter	33,1 %	31,6 %	31,8 %	31,2 %	32,6 %

- Rammens andel av kommunens netto driftsutgifter økte fra og med budsjett 2019 hovedsakelig som følge av at kulturskolen, voksenopplæringen og Magnushallen organisatorisk ble flyttet fra Sentraladministrasjonen til Frosta skole med virkning fra 01.01.2019 i tråd med politisk vedtak i 2018.

5.a.2.2. Sammenligning av nøkkeltall med KOSTRA – gruppe 02, gjennomsnitt Nord-Trøndelag og landsgjennomsnitt.

Skole

	Frosta 2016	Frosta 2017	Frosta 2018	T-lag 2018	KG 01 2018	Landet 2018
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	135204	140253	141913	114 142	125 886	112 562
Netto driftsutgifter til SFO, per innbygger	86,0	77,2		198,8	159,0	225,3
Netto driftsutgifter til skolelokaler, per innbygger	2 518	2 835		2 365	2 098	2 211
Antall elever som får spesialundervisning			8,3	8,6	10,3	7,9
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	18,5	16,5		20,4	20,1	17,6
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	40,7	39,6	39,5	41,5	41,5	41,7

Barnehage:

Utvikling av nøkkeltall over år:

Gruppe:	Frosta	Frosta	Frosta	Kostra	Trøndelag	Hele landet
År:	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (%)	78,9	86,3	80	78	87,9	83,4
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (%)	93	97,5	89,5	95,8	98,5	97,1
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager basisvirksomhet	13 486	12 762	11 029	11 919	12 434	12 403
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager per barn i kommunal barnehage (kr)	193 035	208 447	229 775	213 170	204 612	215 212
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn per barn som får ekstra ressurser, alle barnehager (kr)	117 250	93 700	71 850	70 776	77 122	60 036
Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene (%)	11,4	11,4	8	8	11,6	11,8

Kommentarer:

- Andelen barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år har gått betydelig ned det siste året. Vi ligger noe over Kostra-gruppe 1, betraktelig under Trøndelag og noe under landet som helhet. Vi har fortløpende opptak og barn uten rett til plass – barn under 1 år får plass når det er ledig i løpet av barnehageåret. Få barn gir store utslag når vi sammenligner oss med andre kommuner.

- Andelen barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år har også gått betydelig ned det siste året. Vi kan se at vi ligger betraktelig under Kostra-gruppe 1, Trøndelag og landet som helhet. Få barn kan gi store utslag, men vi bør være obs på hvilke barn som ikke benytter barnehageplass.
- Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager har gått betraktelig ned og ligger under både kostragruppe 1, Trøndelag og landet som helhet. En mulig forklaring kan være at barnegruppene i de to minste barnehagene, Solvang og Folkheim, ikke kunne ha effektiv drift på grunn av åpningstid, antall ansatte og antall barn. Det var ikke mulig med like lave kostnader som større barnehager med stordriftsfordeler.
- Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager per barn i kommunal barnehage, her har vi gått betraktelig opp og ligger over de andre gruppene vi har sammenlignet oss med. Dette har trolig sammenheng med økte lønnskostnader jf punktet ovenfor.
- Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn har gått betraktelig ned. Vi ligger litt over Kostragruppe 1, betraktelig under Trøndelag, men langt over landet for øvrig. Tallene er små og få barn gir store utslag.
- Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene har gått ned. Vi ligger likevel likt med Kostragruppe 1, men lavere enn Trøndelag og landet som helhet. Det er også her snakk om få personer som gir store utslag prosentmessig.

5.a.2.3. Personell, driftsutgifter, m.v.

Utviklingstrekk- skole

Ønsker å finne andre tall enn disse fremover. Klarer ikke å se sammenhengen mellom de ulike tallene. Vi har en målsetning om nye tall i neste års budsjettdokument.

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Årsverk undervisningspersonalet (*)	33,8 (33,4 ?)	36,1 (35,0 ?)	31,9 (32,9 ?)	31,8 (35,6 ?)	31,7 (35,6 ?)	33,1
Lærertetthet 1.-7. (*)	12,3	12,3	16,5	16,3	16,3	?
Lærertetthet 8.-10 (*)	12,3	13,0	11,7	9,2	9,2	?
Undervisningspersonell med godkjent utdanning.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Lærertimer som gis til undervisning.	22 283	22 879	19 919	22 615	22 539	21 525

*(Dette er ikke reelle tall, men tall som genereres av tot.ant. lærertimer + spesialundervisning)

Utviklingstrekk- barnehage

	2015 (årsverk per 15.12.15)	2016 (årsverk per 15.12.16)	2017 (årsverk per 15.12.17)	2018 (årsverk per 15.12.18)
Lønn og sosiale	13 586	14 338	15 517	15 366

utgifter (fratrullet sykepengeref.)				
Herav vikarutgifter	1 196	1 317	1 096	1 184
Andre driftsutgifter	1 117	949	1 051	1 128
Antall årsverk	22,91 Av dette er Renholdere 1,00 I tillegg er det 1,0 som er andre ressurser. I tillegg kommer 0,95 årsverk til administrasjon	23,46 Av dette er Renholdere 1,00 I tillegg er det 2,0 som er andre ressurser (lærling). I tillegg kommer 0,95 årsverk til administrasjon	23,59 Av dette er Renholdere 1,00 I tillegg er det 2,0 som er andre ressurser (lærling). I tillegg kommer 0,95 årsverk til administrasjon	26,6 Av dette er renholdere 1,00 og spes.ped 2,33 I tillegg er det 2,0 som er andre ressurser (lærling) I tillegg kommer 0,95 årsverk til administrasjon

5.a.2.4. Måltall for tjenesteproduksjonen innen rammeområdet

Skole:

- Minimum 95 % av lærerne ved Frosta skole skal ha utdanning fra universitet/høgskole og pedagogikk-utdanning.
- Gjennomsnittlig grunnskolepoeng skal ligge høyest av alle kommunene i Nord-Trøndelag.
- I 2. trinn skal under 55 % av elevene ligge under kritisk grense på nasjonal lesetest for trinnet. I 5. trinn skal under 20 % av elevene være på laveste av de tre mestringsnivåene.
- Resultatene for nasjonale prøver i 8. klasse skal ligge på landssnittet.
- Andel elever direkte fra grunnskole til videregående opplæring skal ligge på snittet for Nord-Trøndelag.
- Det er et mål å innrette undervisningen i ordinær klassesituasjon på en måte som gir en nedadgående trend i behovet for spesialundervisning framover. Det er videre et konkret mål at Frosta kommer ned på gjennomsnittlig behov for spesialundervisning i Nord-Trøndelag. Utvikling og iverksetting av kunnskapsbaserte tiltak i skolen for å nå dette målet skal prioriteres.

Barnehage:

- Det er innført følgende nasjonale bemanningsnorm:
Det skal være minst én voksen per seks barn over tre år og minst én voksen per tre barn under tre år.

Det skal være én pedagogisk leder per sju barn under tre år. Det skal være én pedagogisk leder per 14 barn over tre år.

- Barnehagene skal gjennom pedagogisk dokumentasjon følge barnets utvikling.

- Barnehagene skal implementere erfaringsbaserte gode metoder fra språkkommuneprosjektet og prosjektet foreldrestøttende tiltak.

- Det skal gjennomføres en første foreldresamtale etter egen mal for alle nye foreldre. I tillegg skal det minimum gjennomføres 2 foreldresamtaler/foreldremedvirkningsmøter. ICDP foreldreveiledning skal gjennomføres og foreldremedvirkning skal vektlegges.
- Barnehagene skal delta i tverrfaglig samarbeid. Handlingsveilederen «Fra magesfølelse til handling» skal brukes.
- Foreldrestøttende tiltak implementeres og tverrfaglig helseforebyggende arbeid prioriteres.
- Tverrfaglig barnehageteam skal prioriteres til veiledning av ansatte.
- Barnehage og skole skal ha faste felles møter der faglige tema for samarbeid skal prioriteres.
- Lov om barnehager er førende for hovedopptak av barn, men utover dette skal det være fortløpende opptak.

5.a.2.5. Andre faktorer

Barnehage:

Rehabilitering av Borglia barnehage bør fortsettes. Dette for at også denne kommunale barnehagen skal kunne fremstå som attraktiv nå når ny kommunal barnehage og nytt privat bygg er tatt i bruk.

Når det gjelder kommunalt tilskudd til private barnehager er dette basert på 2 års gamle regnskap. Regnskapstallene for 2018 – hvor mye Frosta kommune brukte på kommunale barnehager, er avgjørende for hvor mye tilskuddet blir i 2020. Dette har også sammenheng med hvor mange barn som går i den private barnehagen. På Frosta praktiserer vi 6 telletidspunkt i året. Avvikling av de to minste barnehagene og ny drift i Kvamtoppen barnehage i 2019, får først full effekt for tilskudd til privat barnehage i 2022.

Når det gjelder spes.ped. og styrkingstiltak er utgiftene på dette området noe usikre. Det er her snakk om få barn og en liten endring kan gi store utslag.

Det er også noe usikkerhet knyttet til lønnsutgifter til ordinær bemanning. Noen få barn gir store utslag. Jf bemanningsnormen.

Regjeringen foreslår å videreføre ordningen med redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt. Det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. For 2020 vil alle barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under 574 750 kr ha rett til redusert foreldrebetaling.

Det foreslås også at makspris for foreldrebetaling økes med 95 kroner (fra 3040 til 3135 kroner pr måned).

5.a.3. Helse og omsorg

Kvalitetsmål:

- Alle skal ha tilgang til likeverdige og forsvarlige helsetjenester. Det skal sikres at tjenester er gode nok i henhold til lovverk og sentralt vedtatte føringer.
- Ansatte skal føle verdsatt og oppleve oppgavene som meningsfylte.
- Arbeidsmiljøet skal preges av samarbeid både innen og på tvers av avdelingene. «Den enes utfordring er alles utfordring».
- Helse og Omsorg skal til enhver tid inneha nødvendig kompetanse for å løse dagens oppgaver på kvalitativt forsvarlig og effektiv måte i tillegg skal kompetansen økes i henhold til fremtidige kvalitetskrav og prioriteringer.
- Nødvendig innsats skal iverksettes så tidlig som mulig (tidlig innsats)

Tjenester	Målgruppe
Helsestasjon, skolehelsetjeneste, Helsestasjon for ungdom, Miljøterapeut og jordmønstjeneste	Barn og unge 0-20 år. Helsekontroller Vaksinering Skolehelsetjeneste Helsestasjon for Ungdom fra 2015. Flykninger Svangerskapsomsorg Foreldreveiledning Barn og familier med barn 0-6 år
Legetjenesten	Alle innbyggere med behov for helsehjelp. Kommuneoverlege, helsevern, smittevern
Fysioterapitjenesten	Innbyggere med behov for rehabilitering/habilitering/hjelpemidler. Voksne og barn, i og utenfor institusjon. Folkehelsearbeid/forebyggende arbeid.
Frisklivsentralen	Forebygge sykdom, styrke helsen og fremme livsstilsendring. Målgruppe er ungdommer og voksne.
Tjeneste for rus og psykisk helse/Oppfølgingsteam	Barn over 12 år, voksne og eldre med behov for samtaler, rehabilitering, veiledning og \ eller behandling.
Krisesenter – interkommunalt samarbeid	Alle eldre- akutt behov for bistand
Overgrepsmottaket	Alle eldre- utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner
Aktivitet/ tilrettelagt arbeidstilbud	Personer som faller utenfor det

	ordinære arbeidsmarkedet 18+
Rustjenester utenfor NAV- alle tjenesteområder	Mennesker som har eller er i risikosonen for å utvikle rusproblemer. Forebygging i forhold til barn og unge
Institusjonstjeneste inkl. ø. hjelp	Innbyggere i Frosta som har behov for tjenester i forhold til aldring, sykdom og funksjonsnedsettelse. Frostatunet har 23 institusjonsplasser derav en ø. hjelpseng
Dagavdeling Demens	Dagtilbud til hjemmeboende demente.
Hjemmebaserte tjenester	Alle med rettighet som er tildelt tjenester
Hjelpemiddelformidling	Alle som har behov for hjelpemidler for å mestre hverdagen
Trygghetsalarmer-Mottakssentral	Hjemmeboende eldre som av ulike årsaker har behov for trygghet. Driftes og administreres av helse omsorg
Kjøkken -Matombrining	Eget kjøkken som distribuerer varm mat til hjemmeboende og i institusjonen. Bringes ut av Frivillighetssentralen
Vaskeri	Vask av privat tøy til beboere i institusjon
Varpet dagsenter, lavterskel (Stengt fra sommeren 2019)	Innbyggere som har behov for lavterskeltilbud- og arbeidstreningstilbud bl.a. for å kunne delta og møte andre i trygge rammer
Forvaltning/saksbehandling/KE Helse og Omsorg	Saksbehandle søknader om kommunale tjenester etter forvaltningsloven og veilede etter saksbehandlingsprinsipper Kommunens koordinerende enhet (KE)
Støttekontakter, BPA, avlastning i heimen og i avlastnings bolig, fritid og arbeid	Tiltak for mennesker med funksjonsnedsettelse- alle aldre
Resurskrevende tjenester	Personer med nedsatt funksjonsnedsettelse med vedtak om tjenester.
NAV- kommune	Alle med behov for sosiale tjenester
Barnevern	0 til 18 år med behov for hjelpe- eller støttetiltak

5.a.3.1. Utviklingstrekk, prioritering

Utviklingstrekk

Årstall	2016	2020	2030	2040	
Antall innbyggere	2 631	2 689	2 834	2 952	Hovedalternativet
	2 631	2 653	2 703	2 725	Lav nasjonal vekst
	2 631	2 726	2 965	3 233	Høy nasjonal vekst
	2 631	2 672	2 781	2 873	Lav nettoinnvandring
	2 631	2 711	2 885	3 089	Høy nettoinnvandring
	2 631	2 660	2 762	2 835	Sterk aldring
	2 631	2 719	2 908	3 128	Svak aldring

Framskrevet folkemengde 1. januar, etter region, alder, tid og statistikkvariabel

		2016	2017	2018	2019	2020	2030
	0-17 år	585	577	568	558	559	575
	18-49 år	986	982	1004	1027	1034	1078
	50-66 år	565	574	573	579	584	573
	67-79 år	342	362	363	359	347	384
	80-89 år	114	115	117	126	137	184
	90 år og eldre	39	38	39	32	28	40

I Frosta er fødselstallene relativt stabile, i underkant av 20 Frostinger fødes hvert år. Det totale antallet innbyggere er noe økende. Det skuldes innflytting, innvandring og det at mennesker lever lengre.

Når det gjelder aldersgruppen 80+ forventes antallet å øke fra 153 i 2016, til 165 i 2020 og til 177 i 2025

Flere ønsker å bo lengre og dø i egen bolig. Flere eldre med dårlig helse vil øke behovet for tjenester. Kommuneøkonomien ser ikke ut til å bli styrket i henhold til økende behov og tjenestene må effektivisere ved hjelp av innovasjon innen organisering, kompetanse og teknologi.

Utfordringsbildet pr. i dag er:

- Flere brukere med komplekse behov.
- Yngre demente med utfordrende adferd og behov for tett oppfølging
- Økt antall eldre med store behov for pleie og bistand
- Flere unge med store hjelpebehov i fra kommunen nærmer seg myndighetsalder hvor de vil ønske flytte i egen bolig
- Flere unge med psykiske utfordringer
- Kompleksitet og økte oppgaver innen forvaltning
- Flere eldre med rusproblemer
- Økte utfordringer med vold og trakassering både mot personell og i brukergruppen

Hvilke tiltak anbefales:

- 1) Øke antall bemannede døgnplasser med 10 nye omsorgsleiligheter på Frostatunet

- 2) Styrke forvaltning
- 3) Utvikle lederne med tanke på fremtidige utfordringer.
- 4) Kompetanseheving og aktiv rekruttering av helsepersonell.
- 5) Tidlig avdekking og intervensjon når det gjelder barn og unge.
- 6) Oppfølging av familier som har små barn for å styrke foreldrerollen.
- 7) Styrke satsning på rus og psykisk helse i henhold til nasjonal opptrappingsplan.
- 8) Starte prosess med ny strategisk plan for pleie og omsorg 2021 til 2031
- 9) Videreutvikle samarbeid med frivilligheten

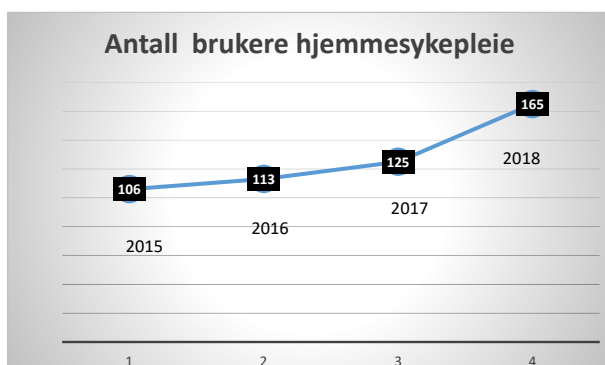
Prioritering/behov

- 1) Øke bemanning på Elvarheim bofelleskap med for å dekke økt tjenestebehov
- 2) Styrke forvaltning med 50% stilling for å kunne ivareta en økning i oppgaver samt bedre kapasitet til evalueringer og justeringer av tildelte tjenester.
- 3) Ansette/ leie fra annen kommune lovpålagt ergoterapeutkompetanse tilsvarende minimum 40 % stilling for at kommunen skal kunne ha et komplett tverrfaglig team til å ivareta rehabiliterings/habiliteringsoppgaver
- 4) Ferdigstille 10 nye bemannede omsorgsleiligheter i tilknytning til Frostatunet for å kunne dekke behovet om heldøgns pleie og omsorgsplasser.
- 5) Skifte ut minimum en bil i hjemmesykepleie årlig for å holde en forsvarlig bilpark.
- 6) Kompetanseheving og aktiv rekruttering av helsepersonell for å kunne møte framtidens oppgaver og utfordringer.
- 7) Starte prosess med utarbeidelse av strategisk plan for pleie og omsorg 2021-2031, denne skal erstatte «Plan for Pleie og omsorgstjenesten 2009- 2020»
- 8) Revidere rullerende plan for rus og psykiatri

UTVALGTE NØKKELTALL

Brukere av hjemmesykepleie (antall)

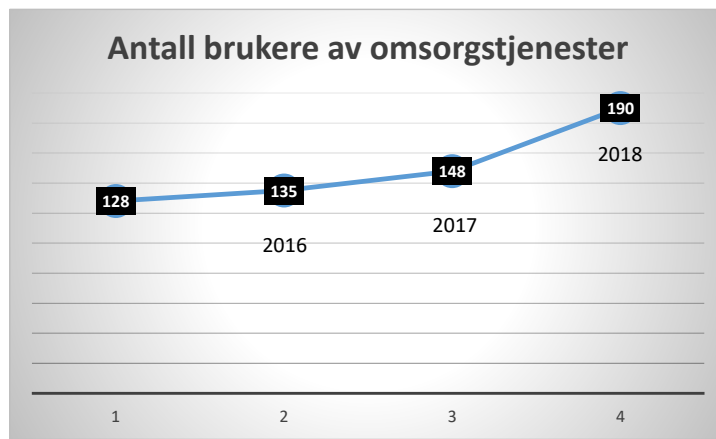
2015	2016	2017	2018
106	113	125	165

Sterkt økende, en utvikling som forventes å fortsette.

Hjemmetjenester totalt - brukere i alt (antall)

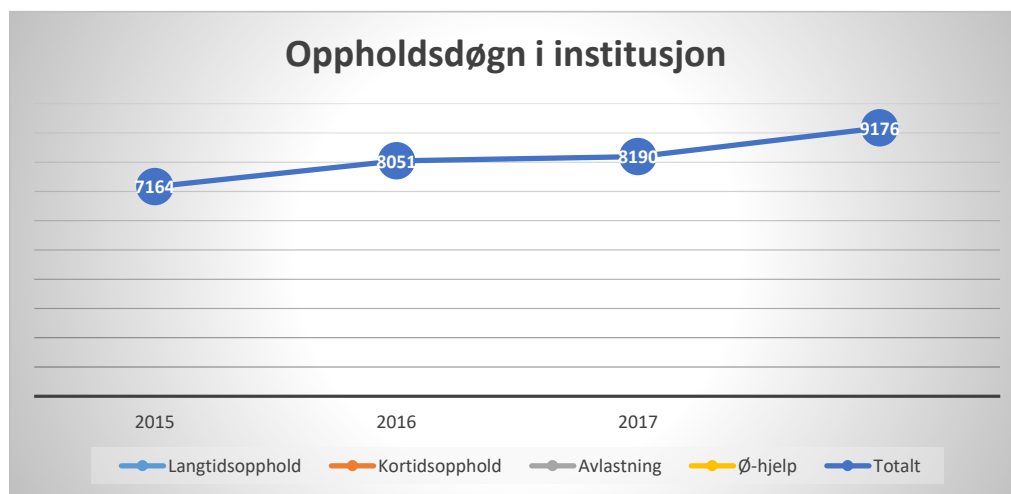
2015	2016	2017	2018
128	135	148	190

Sterkt økende, en utvikling som ventes å fortsette.

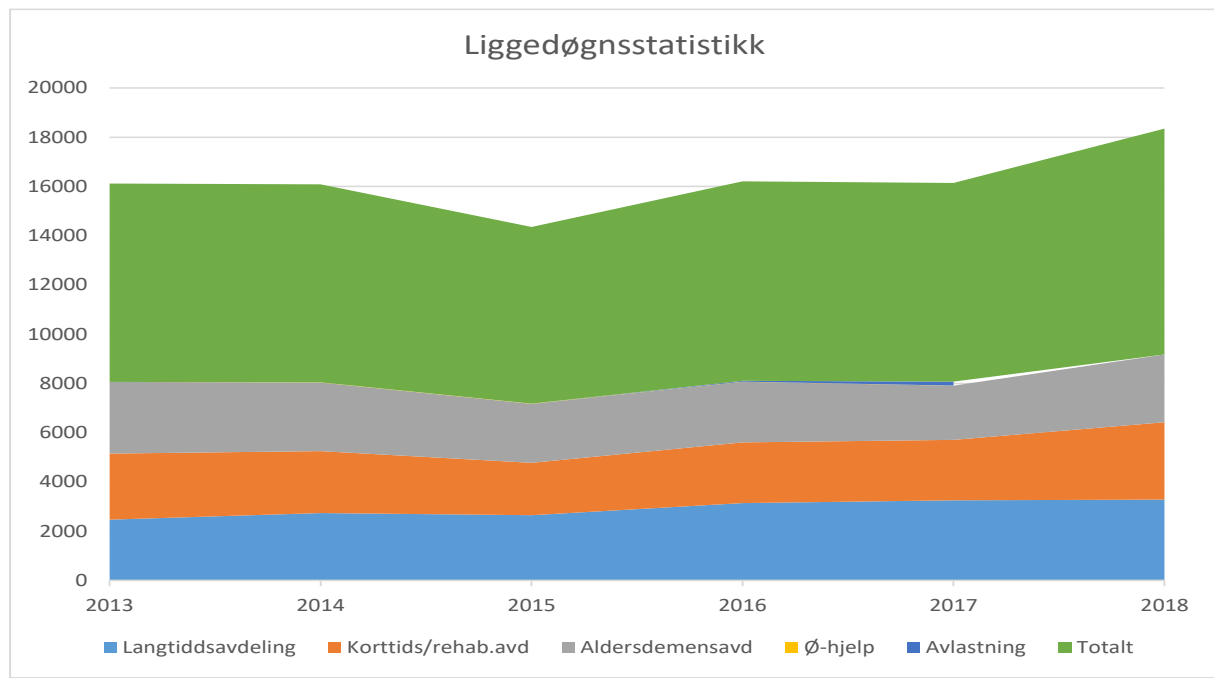
Institusjon - oppholdsdøgn totalt (antall)

2015	2016	2017	2018
7 164	8 051	8 190	9 176

Øker jevnt. Betydelig overbelegg de to siste årene

Liggedøgn fordelt på langtids, korttids, aldersdements og beleggsprosent i institusjon

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Langtidsavdeling	2464	2732	2645	3137	3250	3278
Korttids/rehab.avd	2684	2516	2128	2466	2456	3143
Aldersdemensavd	2912	2787	2397	2462	2202	2755
Ø-hjelp		9	8	7	5	0
Avlastning				33	159	
Totalt	8060	8044	7178	8105	8072	9176

Beleggsprosent

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Langtidsavdeling	84 %	94 %	91 %	107 %	111 %	112 %
Korttids/rehab.avd	105 %	98 %	83 %	96 %	105 %	108 %
Aldersdemensavd	114 %	109 %	94 %	96 %	94 %	108 %
Ø-hjelp		2 %	2 %	2 %	1 %	0 %
Totalt hele utvalget	100 %	96 %	86 %	96 %	101 %	109 %

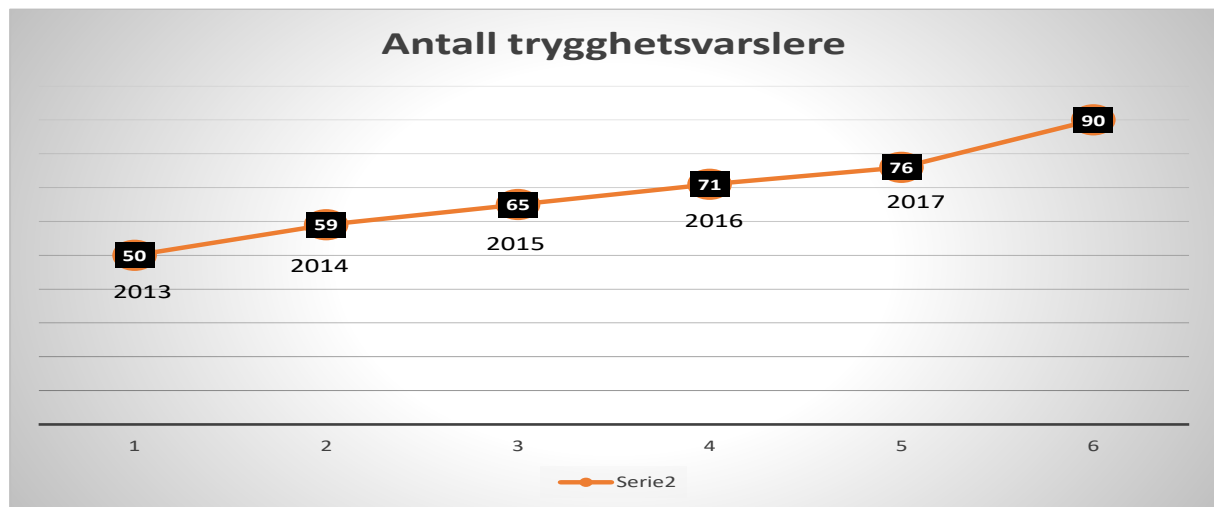
Antallet plasser på institusjon er 23 fordelt med 8 langtids, 8 korttids- og 7 plasser på aldersdemens. Totalt 23 plasser. I tillegg har vi en disponibel plass til kommunal ø.hjelp.

Presset på institusjon/heldøgns plasser er stort og korttidsplassene er stort sett belagt med pasienter i langtidsopphold.

Overbelegg er sterkt økende på alle plasser, en situasjon som løses ved bruk av dobbeltrom når det er mulig. Situasjonen vil bedre seg ved ferdigstilling av 10 nye bemannede omsorgsboliger sommeren 2020.

Trygghetsvarslere- antall

2013	2014	2015	2016	2017	2018
50	59	65	71	76	90

Antallet trygghetsvarslere øker sterkt og indikerer at mange med store hjelpebehov får sine tjenester i hjemmet. Økt trygghet er viktig for å kunne bo lenge i eget hjem.

Rammeområdets netto utgifter utgjør 33,6 % av kommunens samlede driftsrammer i 2020. Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste årene har vært følgende:

	2015	2016	2017	2018	2019 (B)
Rammens andel av netto driftsutgifter	32,3	32,7	30,3	32,5	32,2

Siden 2015 har kostnadene som andel av kommunens netto driftsutgifter vært ganske stabile på ca. 32 % av de totale rammene.

Det er gjort betydelig effektivisering og nedskalering av ikke lovpålagte oppgaver i helse og omsorg de siste årene, med økende antall eldre og flere oppgaver så vil måtte andelen måtte øke i de årene som kommer om Frosta kommune skal kunne tilby faglig forsvarlige tjenester innen helse og omsorg.

Måltall for tjenesteproduksjonen innen rammeområdet 2020

- Beboere skal kunne oppleve trygget og bo lengst mulig i egne hjem.
- Befolkningen skal oppleve å ha gode kommunale helse og omsorgstjenester når og hvor de trenger det.
- Alle enkeltvedtak skal gjøres innen frister i forvaltningsloven
- Dokumentasjon skal gjøres etter gjeldende krav og regelverk.

Tjenestemål redusert sykefravær

- a) Fraværet totalt i enheten skal være < 7 %
- b) Korttidsfraværet skal være <1,4 %

Måltall i forhold til lovverk

- a) Alle enkeltvedtak skal gjøres innen frister gitt i forvaltningsloven
- b) Koordinerende enhet (KE) skal ha full oversikt over antall IP, ansvarsgrupper og koordinatorene
- c) Alle nye IP (individuell plan) skal føres elektronisk i SAMPRO

Måltall i forhold til personalet

- a) Alle ansatte skal ha fått tilbud om medarbeidersamtale min. x 1 pr. år
- b) Innføring av «årsturnus» i alle avdelinger med personell i turnus.
- c) Redusere ufrivillig deltid gjennom gravis økning av stillingsstørrelser.

Måltall i forhold til økonomi

- a) Enheten skal ikke overstige rammer for 2020 uten at det er spesielle årsaksfaktorer som f.eks. nye og spesielt resurskrevende brukere.
- b) Prosentuell kostnad til Helse og Omsorg i forhold til kommunens totale driftsutgifter skal ikke ligge over gjennomsnittet i sammenliknbar KOSTRA gruppe.
- c) Netto driftsutgifter i kommunehelsetjenesten prosent av kommunens totale kostnader skal ligge likt med eller under gjennomsnittet av kommunene i sammenliknbar KOSTRA gruppe.
- d) Antall årsverk i Helse skal være på samme nivå som gjennomsnittet i KOSTRA gruppen

5.a.3.2. Andre faktorer

Plan for Pleie og omsorgstjenesten 2009- 2020 beskriver oppgaver som må prioriteres i de nærmeste årene. Denne må erstattes av ny plan 2021-2030. Arbeidet påbegynnes i 2020.

Bygging av 10 omsorgsboliger på Frostatunet er iverksatt med byggestart oktober 2019 og drift fra høsten 2020. En investering på 10-12 millioner netto etter tilskudd og refundert mva.

Samlet refusjon til ressurskrevende brukere er beregnet til kr 8.250.000,- for 2020 og ut perioden. Dette ut fra tjenestebehov til aktuelle brukere. Innslagspunktet er økt utover lønns og prisstigning til kr. 1 361 000,- pr. bruker, fratrukket for rammetilskuddets andel for kriteriet psykisk utviklingshemming 16 år og over er beregnet til kr. 677 000,-. For Frosta utgjør det en ekstra kostnad på ca. kr. 250 000,-

5.a.4. Teknisk og landbruk

TOL har ansvar for byggesaksbehandling, kart og oppmåling, landbruk og næring, plan og miljø. TOL har også driftsavdeling som har ansvar for vei, avløp, kommunal bygningsmasse, utearealer. Brannvern/feiing er organisert i samarbeid med Levanger Brannvesen.

Tjeneste	Målgruppe
Næring og landbruk	Næringsliv, potensielle etablerere, gårdbrukere, eiere av landbruk og skogeiendom
Naturforvaltning	Innbyggere og besøkende, næringsliv turist og reiseliv
Plan og byggesak	Eiere av bolig, fritidsbebyggelse og næringseiendommer
Kart og oppmåling	Eiere av bolig, fritidsbebyggelse og næringseiendom
Vei	Alle trafikanter
Avløp og renovasjon	Eiere av bolig, fritidsbebyggelse og næringseiendommer
Brann og Feiing	Huseiere, eiere av fritidseiendom
Drift og vedlikehold av eiendom	Ansatte i kommunen, beboere/brukere av kommunale bygg

5.a.4.1. Utviklingstrekk, prioritering

Utviklingsavdeling:

Det er mer og mer krevende for små kommuner med mindre fagmiljø å ha faglig robusthet, kapasitet og kvalitet innen enhetens ansvarsområde. Det vises her analysene for forprosjektering av pilot for vertskommunesamarbeid innen plan, byggesak, oppmåling landbruk, miljø området i Værnesregionen.

Avdelingen har fokus på effektivisering og kvalitetssikring av saksbehandling for økt brukerservice.

Det har gått mye ressurser på rullering av arealplanen spesielt har dette hatt konsekvenser for ressursbruk innen, oppmåling, plan og byggesak og ledelse.

Rådgivere på landbruk og miljø har også brukt mye tid på arealplanen. Det har vært stort trykk på bygge- og delingssaker og vi har krevende oppfølging av flere utbyggings/investeringsprosjekter.

Det er begrenset kapasitet på avdelinga til å lage reguleringsplaner, så i den grad det er behov for å lage egne reguleringsplaner fra kommunens side, så må det kjøpes tjenester til det.

Innenfor området næring begrenser arbeidet seg nå til behandling av søknader til næringsfondet. Kjøp av førstelinjetjeneste fra Proneo er blitt benyttet. En undersøkelse med overskriften «Næringsvennlig kommune» er gjennomført ved hjelp av Proneo i 2018. Tilbakemeldingen herfra påpeker at vi må prioritere bedre saksbehandling.

Vi har etterslep på fremdrift på en del områder som:

- Planarbeid jf. Kommunens planstrategi: hovedplan avløp, risiko og sårbarhetsanalyse, trafiksikkerhetsplan, hovedplan vann, anleggsplan for friidrett og friluftsliv, plan for avfallshåndtering i småbåthavner.
- Reguleringsplaner.
- Ulovlighetsoppfølging – gjelder både i forhold til forurensningslov, friluftsliv og plan og bygningslov. Eventuelt utarbeide strategi for tilsyn med byggesaker i samarbeid med andre kommuner, Evt. interkommunalt samarbeid jfr. Værnesregionen Plan-Landbruk miljø m.v.
- Oppfølging av landbruksplan og næringsplan

For å sikre fokus på fremdrift og ferdigstilling er det en prioritert lederoppgave å følge opp innleie av ressurser der det i drifts- og investeringsbudsjett er tilrettelagt for dette.

Prioritering/behov

Rammeområdet netto utgifter utgjør 6,2 % av kommunens samlede driftsrammer i 2020.

Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste årene har vært følgende:

	2015	2016	2017	2018	2019 (B)
Rammens andel av netto driftsutgifter	5,7 %	7,4 %	8,1 %	8,3 %	7,0 %

Nedgangen i enhetens andel av kommunens samlede driftsutgifter fra 2014 til 2015 skyldes for en stor del at renhold ble flyttet fra ansvaret i 2015, og lagt inn under Sentraladministrasjonen.

Utvikling:

Vi er nå i avslutningsfasen med arealplanen, men det er også et krav om rullering av planstrategien primært i første året i ny valgperiode. Se oversikt foran i Kap 3. b) Vedrørende kommunale planer.

Adresseringsprosjektet er ferdigstilt men skilting gjenstår.

Det forventes et større trykk på behandling av reguleringsplaner nå når arealplanen er ferdigstilt.

Ulovlighetsoppfølging skal prioriteres og vi ser om vi kan samordne det med Værnesregionen.

Avsatte områder for næringsområder i arealplanen er prioritert oppgave for 2020.

Det er flere viktige prosjekter som får fokus i 2020. Disse er ;

Ferdigstilling av avløpsanleggene på Bolkan-Lein
Nye omsorgsboliger på Tunet
Næringsarealer og omlegging av vei på Skaret
Oppgradering av avløpsanlegget på Åtlo
Avløpsanlegg Helgrenda

5.a.4.2. Personell, driftsutgifter, m.v.

Utviklingstrekk

	2015	2016	2017	2018
Lønn og sosiale utgifter (fratrasket sykepengeref.)	9 401	10 142	11 569	11 505
Herav vikarutgifter	-73	258	28	295
Andre driftsutgifter	9 383	12 958	13 482	18 268
Antall årsverk	13,2	13,2	13,3	13,3

Økningen i lønnsutgiftene fra 2016 til 2017 skyldes hovedsakelig ansettelse av driftsleder i slutten av 2016. Den kraftige økningen i andre driftsutgifter fra 2015 til 2016 og videre i 2017, skyldes økte utgifter vedr. arealplan, generelt økte vedlikeholdsutgifter på de kommunale byggene, økte utgifter knyttet til boliger integrering (perioder med vakante boliger) samt økte brannvernutgifter.

Vi har 13,2 faste årsverk, i tillegg har vi i deler av året hatt en prosjektstilling delt mellom avløp og prosjekt utrydding av fremmede arter. Nedgangen i årsverk fra 2014 – 2015 skyldes at renhold ble flyttet til administrasjonsheten.

TOL, 5,7årsverk:

4100 Rådgiver landbruk 1 årsverk, inkluderer bl.a. lovbehandling, produksjonstilskudd, andre tilskudds- og erstatningsordninger, ajourhold landbruksregister, matfestival, reiseliv, arbeid med arealplan osv.

4300 Rådgiver plan og miljø 1 årsverk, inkluderer bl.a. viltforvaltning, verneområdet Tautra, Ajourhold beredskapsplan, ROS-analyse arbeid med arealplan og annet planverk.

4400 Plan og byggesaksbehandler 1 årsverk, inkluderer bl.a. byggesaker, delingsaker, dispensasjonssaker, behandling av reguleringsplaner, arbeid med arealplan, planlegging av kommunale utbyggingsprosjekter

4410 Kart og oppmåling 1 årsverk, inkluderer bl.a. saker etter matrikkelloven, oppmåling, eierseksjonering, kontakt mot meglere, vedlikehold av kartdata, utarbeiding av kartgrunnlag for ulike saksbehandling.

VA-ingeniør

4500 Konsulent/ekspedisjon 0,7 årsverk

4000 Enhetsleder 1,0 årsverk

Driftsavdelinga 7,3 årsverk

4500 Adm drift 1,3 årsverk, fordelt på avløp 0,5, vei 0,5 og konsulent/eksp. 0,3 årsverk

4511 Avløp: 0,7 årsverk

4562 Vei: 1 årsverk

4551 Graver/kirkegård: 0,4 årsverk

4530 Feiing 0,65 årsverk som økes til 1,0 årsverk i 2018 i forbindelse utvidelse av krav til feiing og tilsyn i hytter.

Vaktmestere 3,25 årsverk, fordelt slik:

4620 skolen: 1,3 årsverk – inkluderer Magnushallen, og bl.a tjenester til sanitetshuset med bassengprøver som må tas alle dager bassenget har åpent.

4641 frostatunet: 1,2 årsverk, dette inkluderer bl.a også omsorgsboliger, ansvar for hjelpemidler til eldre og uføre, en del administrative oppgaver som kontering/attestering av fakturaer på alle bygg, ansvarlig for brann/el-kontroll osv

4610 kommunehuset: 0,375 årsverk

4667 NTE-bygget: 0,175 årsverk

4560 utleieboliger 0,2 årsverk

Eksisterende avtale med Innherred Brann og Redning forlenges i 2020. Det blir foretatt evaluering og utredning mot Værnesregionen i 2020.

5.a.4.3. Mål for tjenesteproduksjonen innen rammeområdet

Gode rutiner og god kvalitet i saksbehandlinga. Søknader skal behandles etter relevant lovverk og i henhold til frister gitt i forvaltningsloven og annet relevant lovverk.

Vi skal forbedre våre rutiner i bruken av vårt styringssystem Ephorte.

Enheten vil ha fokus på et godt arbeidsmiljø, og alle ansatte skal få tilbud om årlig medarbeidersamtale.

Unngå vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg og anlegg (inkl.vei)

5.a.5. Kirke og andre religiøse formål

Prioritering/behov

Rammeområdets netto utgifter utgjør 1,3 % av kommunens samlede driftsrammer i 2020.

Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste årene har vært følgende:

	2015	2016	2017	2018	2019 (B)
Rammens andel av netto driftsutgifter	1,3 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %

Etter loven har kommunene ansvar for å sikre de økonomiske sidene gjennom rammeoverføringer til kirken. Det er kommunestyret selv som vedtar de årlige overføringene gjennom budsjettbehandlingen. Overføringene inkluderer et fast rammebeløp og en avtale om tjenesteyting mellom kommunen og fellesrådet. Overføringen har vært justert med deflator de siste årene.

Prostiet har oversendt sine budsjetter for 2020 og økonomiplan 2020 – 2023 for samarbeidskommunene. Budsjettønsker og prioriteringer framgår av disse og følger som eget vedlegg i saken. Tiltaksønskene er synliggjort i saksfremlegget.

I 2020 er tilskudd til kirken estimert til kr 1.802.000,- samt et investeringstilskudd på kr 100.000 (jf. kapittel om investering). Det legges opp til tilsvarende praksis som for 2019, hvor eventuell lønns- og prisvekst ut over kommunal deflator må håndteres internt av kirken (jf. tilsvarende krav kommunen stilles overfor).

5.a.6. Fellesansvar

Rammen ble opprettet i 2009, for å skille ut utgifter som ikke er direkte knyttet opp i mot tjenesteproduksjon på driftsrammene. Fellesrammen består av reserverte bevilgninger, samt en del andre fellesfunksjoner:

- **Infrastruktur bredbånd**
Budsjettert med kr. 275.000 ut fra eksisterende avtale til å dekke utgifter tilknyttet abonnement på bredbåndsløsning for kommunale bygg. Kostnaden er økt med ca. kr 100.000,- i løpet av 2019 som følge av økning i hastighet/kapasitet og generell oppgradering initiert av Værnesregionen.
- **Reserverte bevilgninger lønn**
Avsetninger til lønn utgjør 2,6 mill. kr. for 2020. Det vises for øvrig til kommentarer for lønns- og pensjonsutgifter i kapittel 4 d).
- **Reserverte bevilgninger til formannskapet**
Formannskapets konto videreført i budsjettet til kr. 40.000,-.
- **Reserverte midler til felles kompetanseheving**
Reserverte midler til kompetanseheving videreføres med kr. 100.000 i 2020.
Eget tiltak ift kompetanseheving/etterutdanning av lærere
- **Premieavviket, bruk av pensjonsfond, AFP og premieinnbetalinger**
Ny praksis vedrørende budsjettering og bokføring av pensjon ble innført i 2015.
Driftsrammene belastes med kostnadsprosenter, mens avvik og egenandel AFP føres under ramme for fellesansvar.
- **Bedriftshelsetjenesten**
Det er budsjettert med kr. 125.000 til bedriftshelsetjeneste i 2020, dvs det samme som for 2019.

Totalt utgjør fellesrammen kr 3,3 mill. i 2020.

5.a.7. Værnesregionen

Det vises til eget vedlegg som beskriver budsjettforslagene fra Værnesregionen. Dette følger saksutredningen og utsending til formannskap.

Tjenesteområdet	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Endring i kr	Endring i %
Barnevern				
Administrasjon 244	2 191 000	2 512 000	321 000	14,7 %
Tiltak i hjemmet 251	412 000	393 000	-19 000	-4,6 %
Tiltak utenfor hjemmet 252	3 621 000	3 967 000	346 000	9,6 %
Sum	6 224 000	6 872 000	648 000	10,4 %
NAV				
Administrasjon	1 249 000	1 872 000	623 000	49,9 %
Sosial bistand, KVP	2 180 000	1 725 000	-455 000	-20,9 %
	3 429 000	3 597 000	168 000	4,9 %
Sekretariat, innkjøp,	1 000 000	618 000	-382 000	-38,2 %
Sekretariat.	127 000	130 000	3 000	2,4 %
Innkjøp	451 000	488 000	37 000	8,2 %
Overhead bud. 2019	422 000		-422 000	-100,0 %
IKT - Værnesregionen	4 882 000	5 416 000	534 000	10,9 %
Skatteoppkrever	483 000	208 000	-275 000	-56,9 %
Arbeidsgiverkontroll	168 000	72 000	-96 000	-57,1 %
PP-Tjensten	1 292 000	1 494 000	202 000	15,6 %
Responscenter	240 000	378 000	138 000	57,5 %
Summer	17 718 000	18 655 000	937 000	5,3 %

Kommentarer:

- Overhead i budsjett 2019 gjelder alle tjenesteområder, men ble budsjetteknisk lagt under ansvar Sekretariat/Innkjøp.
- Sekretariat i budsjett 2020 består av sekretariat VR kr 95.000,- og sekretariat Midt-Trøndelag Regionråd kr 35.000,-.
- Skatteoppkrever og arbeidsgiverkontrollen blir en del av skatteetaten i løpet av 2020. Kostnadene i Værnesregionbudsjettet gjelder drift i 5 måneder i 2020.
- Samlet en økt ramme fra 2019 til 2020 på 937.000 (5,3 %)
- For øvrige kommentarer vises det til budsjettforslagene fra Værnesregionen

b) Tiltak for å få balanse mellom inntekter og utgifter

Dersom dagens driftsnivå videreføres med de nye inntektsforutsetningene som staten legger opp til samt tidligere gjennomførte vedtak, vil driften gi følgende ubalanse:

	2020	2021	2022	2023
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	930 681	-1 011 668	-357 668	-28 668

Kommunestyret er i henhold til kommuneloven pålagt å legge fram en økonomiplan som er i balanse alle årene. Som tabellen over viser er det ubalanse mellom inntektene og utgiftene i årene 2020-2023. Det foreslås derfor at tiltakene i pkt. 5.b.1 innarbeides for å kunne gjenopprette driftsbalanse:

5.b.1. De enkelte tiltakene

I tillegg til prioriterte tiltak nedenfor, er det i kapittel 5.b.3 synliggjort tiltak som det ikke har blitt rom for, eller kutt som ikke er gjennomført. Med de prioriterte tiltak ovenfor kommer man frem til følgende totaloversikt:

Valgte tiltak	2020	2021	2022	2023
Sentraladministrasjon	200 000	200 000	200 000	200 000
<i>Tilskudd til tilpasning</i>	200 000	200 000	200 000	200 000
<i>Tilskudd til utbedring og etablering Husbanken (1405)</i>	200 000	200 000	200 000	200 000
Helse og omsorg	490 235	620 965	620 965	620 965
<i>Ergoterapeut 40 % stilling</i>	130 729	261 459	261 459	261 459
<i>Hjemmesykepleie (3200)</i>	130 729	261 459	261 459	261 459
<i>Økt ressurs saksbehandler forvaltningskontor fra 40 % til 90 % stilling 2019</i>	359 506	359 506	359 506	359 506
<i>Forvaltningskontor (3002)</i>	359 506	359 506	359 506	359 506
Teknisk/landbruk	100 000	1 950 000	450 000	0
<i>Gatelyst Skogbrynet</i>	0	350 000	0	0
<i>Veg og gatelyst (4564)</i>	0	350 000	0	0
<i>Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg Frostatunet</i>	0	190 000	0	0
<i>Frostatunet, institusjon (4641)</i>	0	190 000	0	0
<i>Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg</i>	0	120 000	0	0

kommunehuset				
<i>Frosta kommunehus (4610)</i>	0	120 000	0	0
<i>Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg Skolen</i>	0	190 000	0	0
<i>Frosta skole (4620)</i>	0	190 000	0	0
<i>Oppgradering heis Kommunehuset</i>	0	250 000	0	0
<i>Frosta kommunehus (4610)</i>	0	250 000	0	0
<i>Utbedring støttemur KV 138 ved Breivikvegen</i>	0	250 000	0	0
<i>Kommunale veier (4562)</i>	0	250 000	0	0
<i>Utskifting av altaner trygdeboliger Skaret</i>	50 000	0	0	0
<i>Trygdeboliger Skaret (4651)</i>	50 000	0	0	0
<i>Utskifting av pipehatter Nertunet 2020</i>	0	100 000	0	0
<i>Omsorgsboliger Tunet (4652)</i>	0	100 000	0	0
<i>Utskifting oljekjel og brenner Kommunehuset</i>	0	500 000	0	0
<i>Frosta kommunehus (4610)</i>	0	500 000	0	0
<i>Utskiftning av altaner PU-boliger</i>	50 000	0	0	0
<i>PU-boliger (4654)</i>	50 000	0	0	0
<i>Vedlikehold taket på SFO-fløya</i>	0	0	450 000	0
<i>Frosta skole (4620)</i>	0	0	450 000	0

Frie inntekter og finanskostnader	-1 471 769	-1 468 071	-1 007 398	-1 169 036
<i>Bruk og avsetning til disposisjonsfond 2020-2023 - Kommunedirektørens forslag</i>	<i>-571 769</i>	<i>1 391 929</i>	<i>1 882 602</i>	<i>1 750 964</i>
<i>Avsetning/bruk av disposisjonsfond (8500)</i>	<i>-571 769</i>	<i>1 391 929</i>	<i>1 882 602</i>	<i>1 750 964</i>
<i>Økning av eiendomsskatt fra 2 til 3 promille i 2020</i>	<i>-900 000</i>	<i>-910 000</i>	<i>-920 000</i>	<i>-930 000</i>
<i>Eiendomsskatt (8001)</i>	<i>-900 000</i>	<i>-910 000</i>	<i>-920 000</i>	<i>-930 000</i>
<i>Økning av eiendomsskatt fra 3 til 4 promille i 2021</i>	<i>0</i>	<i>-1 950 000</i>	<i>-1 970 000</i>	<i>-1 990 000</i>
<i>Eiendomsskatt (8001)</i>	<i>0</i>	<i>-1 950 000</i>	<i>-1 970 000</i>	<i>-1 990 000</i>

	2020	2021	2022	2023
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	930 681	-1 011 668	-357 668	-28 668
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	-249 147	-291 226	94 101	376 739
Valgte driftstiltak	-681 534	1 302 894	263 567	-348 071
Over-/underskudd budsjettversjon	0	0	0	0

5.b.2. Beskrivelse av de prioriteringer som er gjort

Ubalansen mellom inntekter og utgifter har økt ift. nytt inntektssystem og tilhørende endring i kostnadsnøkler. Det vises her til Kap. 4 b) Frie inntekter

Gjeldende økonomiplan forutsatte bl.a. følgende for å oppnå økonomisk balanse i økonomiplanperioden:

1. Innfasing av netto reduksjonstiltak i løpet av 2019 i størrelsesorden kr 7,2 mill. pr år
2. Økning i eiendomsskatt fra 2 til 3 promille fra og med 2020, men administrasjonen ble bedt om å vise alternativ inndekning for å unngå økt eiendomsskatt. Budsjettvedtaket sier også at budsjett 2020 ikke skal salderes med bruk av disposisjonsfond.
3. Noen viktige årsaker til dette er bl.a:
 - a. Økt økonomisk ubalanse som følge av negativ realvekst i frie inntekter de siste 5 årene. Selv om den negative realveksten er lavere i 2020 enn de 3 foregående årene (0,7 % mot 1,3 %), betyr dette fortsatt at vi ikke får kompensert for lønns- og kostnadsøkningen. Sammenlignet med gjennomsnittlig realvekst for landet for øvrig, utgjør dette ca. kr 10 mill. i tapte inntekter for Frosta ift landsnivå. Dette har også sammenheng med endret inntektssystem med Frosta kommune som frivillig liten og endret utgiftsbehov/demografi
 - b. Nedtrapping innenfor integreringstjenesten. Netto finansieringsbidrag til å finansiere øvrige kommunale tjenester opphører.
 - c. Diverse økte utgifter Værnesregionen
 - d. Økt utgiftsnivå Helse (Demografi)
 - e. Ambisjonsnivå investeringer fra tidligere år.
 - f. Det må tas høyde for å innfri ny kommunelovs krav til økonomisk styring.

Den økonomiske ubalansen vi har i årets budsjett med et merforbruk på kr 5,6 mill., er i kommunedirektørens forslag til budsjett for 2020 tilnærmet utlignet med et merforbruk på kr 0,6 mill. Kommunedirektøren skulle gjerne presentert et budsjett med mindreforbruk i 2020 slik budsjettvedtaket for 2019 forutsetter, men foreliggende forslag er det vi ender opp med etter at alle relevante forhold og hensyn er veid opp mot hverandre. Det vil alltid være en viss risiko innebygd i et budsjett og vi ønsker ikke å øke risikoen ytterligere bare for å kunne vise et overskudd. I og med at resten av økonomiplanperioden viser et samlet mindreforbruk på kr 5 mill., er et merforbruk i 2020 på kr 0,6 mill. til å leve med. Basert på prognosen for resultatet i 2019, vil vi også fortsatt ha et positivt disposisjonsfond ved utgangen av 2020 med foreslått budsjett for 2020.

Foreslått budsjett og økonomiplan for 2020 – 2023 er basert på en framskrivning av dagens drift uten noen vesentlige grunnleggende organisatoriske endringer. Dette har blant annet sammenheng med at den nye kommunedirektøren kun har sittet i stolen i vel 2 måneder. 2020 må brukes til å se på mulighetene for en annen organisering og driftsmodell som kan gi større økonomisk handlefrihet innenfor sentrale føringer og lovpålagte oppgaver.

5.b.3. Ikke prioriterte tiltak

Nedenfor følger tiltak som det ikke er funnet rom for, eller som ikke er innfaset. Det vises til detaljert beskrivelse i eget vedlegg. Dette er også gode forslag, men som det ikke er funnet økonomisk handlingsrom for å dekke inn. Kommunedirektøren henviser til beskrivelsene på det enkelte tiltak.

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
	2020	2021	2022	2023
Helse og omsorg	0	0	0	0
Økt bemanning Elvarheim med 75 % stilling	490 235	490 235	490 235	490 235
Frostatunet institusjon (3100)	490 235	490 235	490 235	490 235
Teknisk/landbruk	0	0	0	0
Maur på Frostatunet	30 000	0	0	0
Frostatunet, institusjon (4641)	30 000	0	0	0
Omlegging av ventilasjon Frostatunet	100 000	0	0	0
Frostatunet, institusjon (4641)	100 000	0	0	0
Utskifting av kjøkken	150 000	0	0	0
PU-boliger (4654)	150 000	0	0	0

Driftsoversikt

Driftsoversikten nedenfor gir et samlet bilde av kommunens drift hvor alle årene i økonomiplanperioden balanserer etter at de nye inntektsforutsetningene i statsbudsjettet, lønns- og prisvekst og tiltak for å balansere driften, er innarbeidet.

Budsjettskjema 1A

Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Skatt på inntekt og formue	-58 610	-58 610	-58 610	-58 610
Ordinært rammetilskudd	-113 426	-112 609	-112 590	-112 567
Skatt på eiendom	-5 879	-7 839	-7 869	-7 899
Andre generelle statstilskudd	-2 634	-1 742	-1 110	-822
Sum frie disponible inntekter	-180 549	-180 800	-180 179	-179 898
Renteinntekter og utbytte	-680	-680	-680	-680
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	5 204	5 377	5 466	5 507
Avdrag på lån	9 091	9 476	9 773	10 014
Netto finansinntekter/-utgifter	13 615	14 173	14 559	14 841
Til ubundne avsetninger	0	1 392	1 883	1 751
Bruk av ubundne avsetninger	-572	0	0	0
Netto avsetninger	-572	1 392	1 883	1 751
Til fordeling drift	-167 505	-165 235	-163 738	-163 306
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	167 505	165 235	163 738	163 306

Kommentarer:

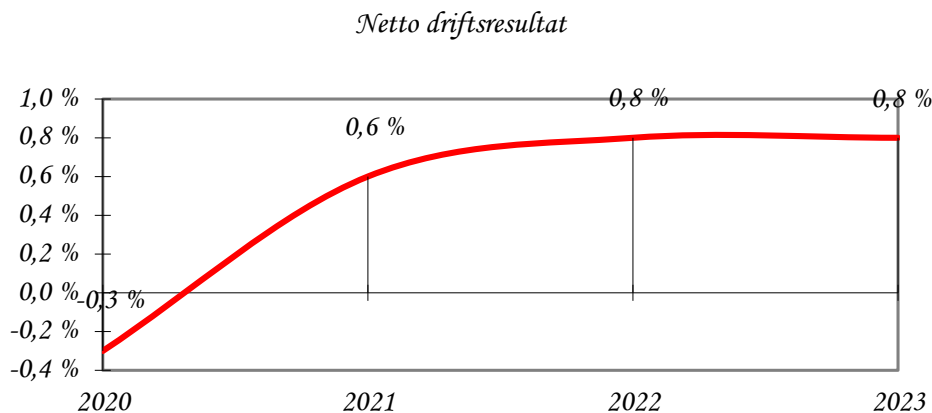
- Det er budsjettet med avsetning til disposisjonsfond i hele planperioden fortsett fra i 2020 hvor forslaget innebærer bruk av disposisjonsfond med ca. kr 0,6 mill. Netto avsetning til disposisjonsfond er ca kr 4,5 mill. for hele økonomiplanperioden.

Budsjettskjema 1B (tall i tusen)

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Sentraladministrasjon	21 898	19 818	19 736	19 879
Oppvekst	54 802	53 835	53 825	53 825
Helse og omsorg	56 068	56 199	56 199	56 199
Teknisk/landbruk	10 433	11 358	9 953	9 378
Kirke	2 202	2 202	2 202	2 202
Fellesansvar	3 322	3 322	3 322	3 322
Værnesregion	18 780	18 500	18 500	18 500
SUM fordelt fra skjema 1a	167 505	165 235	163 738	163 306

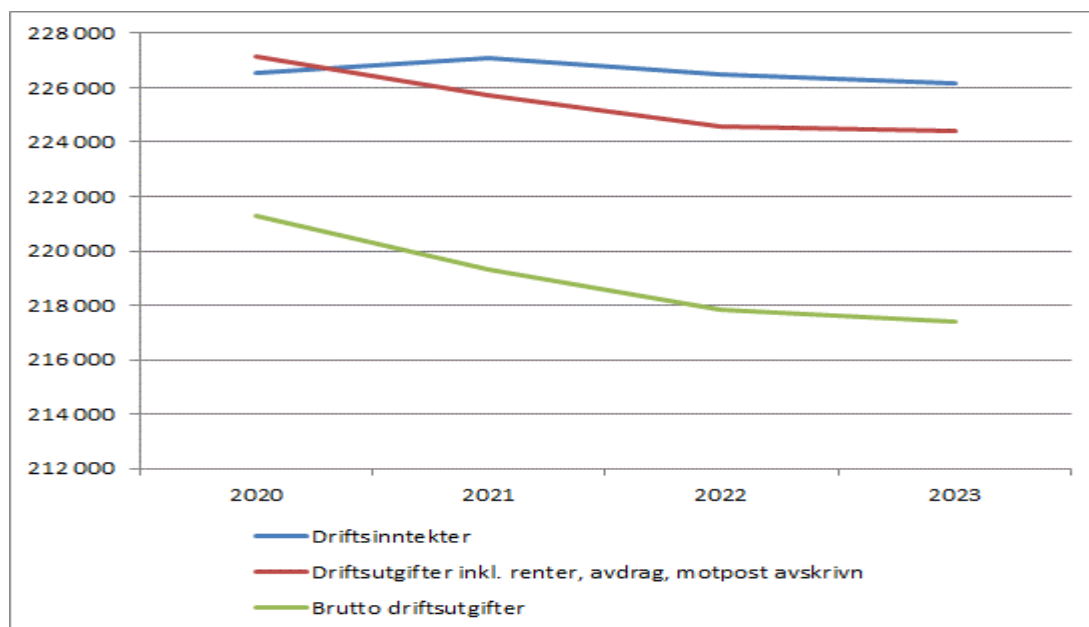
c) Finansielle nøkkeltall

- a) Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene.

Kommunen budsjetter med et nøkkeltall på - 0,3 % for 2020. I resten av planperioden ligger nøkkeltallet litt i underkant av 1 %. Sammenlikner man tilsvarende nøkkeltall for budsjett 2019, er det noe bedre. Det presiseres at nøkkeltallet er under anbefalt nivå for hele planperioden.

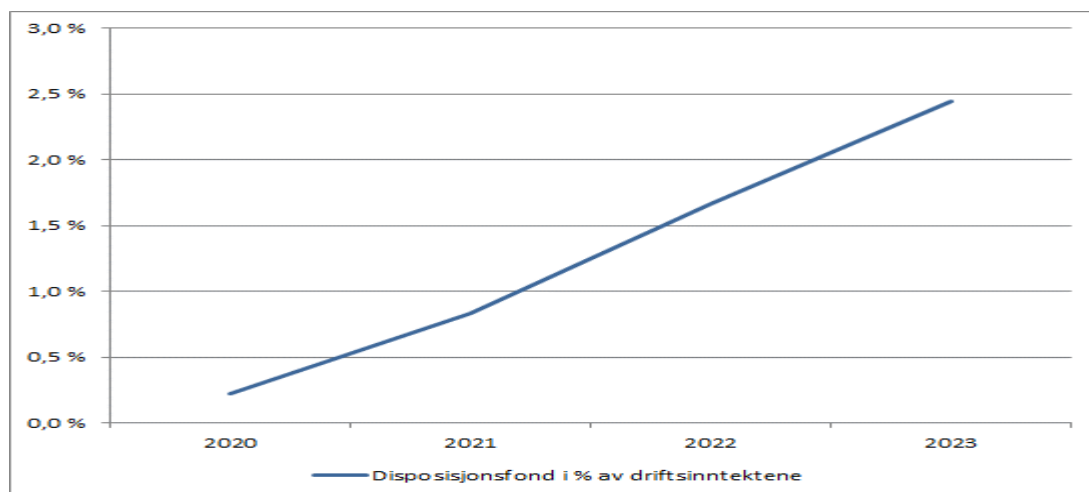
- b) Forholdet mellom samlede driftsinntekter og –utgifter vises i grafen nedenfor:

Forholdet mellom driftsinntekter og driftsutgifter, viser kommunens handlingsrom til å håndtere kapitalutgiftene.

Avviket mellom driftsinntekter og driftsutgifter inkl. kapitalutgifter viser utviklingen av kommunens driftsresultat. For hele planperioden budsjetterer man med avsetning til disposisjonsfond med unntak for 2020.

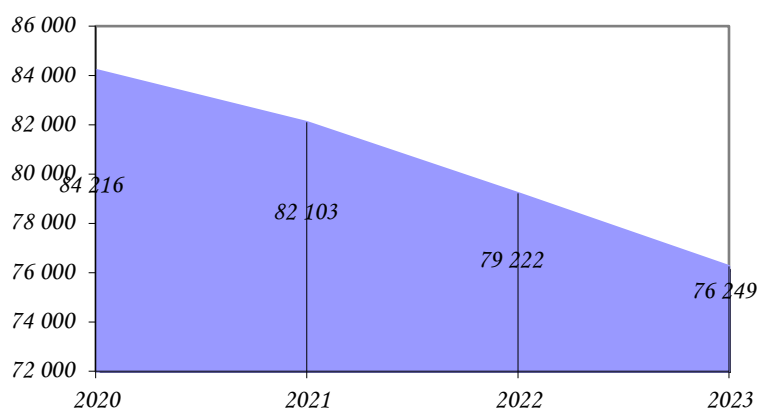
c) Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

Disposisjonsfondet er budsjettert til å utgjøre ca. kr 1,1 mill. ved utgangen av 2019. Ved utgangen av 2020 er fondet budsjettert til å utgjøre ca. kr 0,5 mill., eller 0,2 % av driftsinntektene. I planperioden fra og med 2021 er det planlagt avsetning til disposisjonsfond hvert år slik at fondet ved utgangen av 2023 vil være på ca. kr 5,5 mill. dvs. 2,4 % av driftsinntektene. Dette betyr at disposisjonsfondet vil økes med ca. kr 4,5 mill. i løpet av planperioden. Størrelsen på disposisjonsfondet vil være under anbefalte verdier i hele økonomiplanperioden, og vil være knapt i forhold til å ha en tilfredsstillende likviditet og til håndtere midlertidige større svingninger.

d) Langsiktig lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger

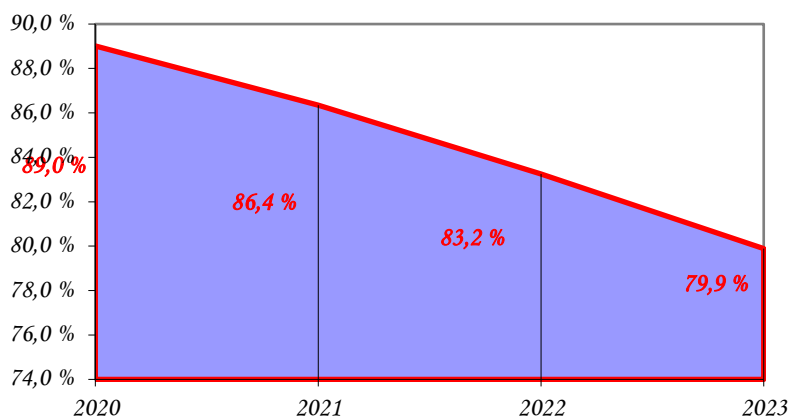
Gjeld pr innbygger

Langsiktig lånegjeld pr. innbygger forventes tilnærmet uendret eller kun en liten økning i 2020. Beregning er gjennomført med utgangspunkt i dagens befolkning, dvs. tall pr. utgangen av 2018. Til sammenlikning var budsjettert gjeld pr. innbygger kr 82.627,- for 2020 i forrige økonomiplan. Økningen skyldes blant annet negativ underestimerte tall for lånegjeld i forrige økonomiplan. Det ligger ingen større investeringer i denne økonomiplanen sammenlignet med den forrige. I planperioden budsjetteres det med en gradvis nedgang i lånegjeld pr. innbygger ned til kr 76.249,- i 2023.

- e) Netto lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser og fratrullet utlån) i % av driftsinntekter. Ubrukte lånemidler forutsatt forbrukt fullt ut i 2020.

Netto lånegjeld i % av driftsinntekter

Anbefalt nivå er på ca. 80 % av driftsinntektene. For kommunen var nøkkeltallet på 73 % i 2018. Tilsvarende nøkkeltall for fylket var på 90 % og for kostragruppe 1 på 75,4 %. Det er ikke budsjettert med betydelige investeringer og låneopptak i 2020, og nivåene er også moderate i resten av planperioden. Som figuren viser beveger Frosta kommune seg ned mot anbefalt nivå i løpet av planperioden.

6. Investeringer

Nye investeringer vil alltid medføre driftskonsekvenser i form av økte rente- og avdragsutgifter og investering i nye bygninger vil i tillegg medføre økte FDV utgifter (forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdsutgifter). Når det gjelder investeringer i økt kapasitet for eksempel utvidelse av antall sykehjemssenger, må også økte utgifter som følge av nye sykehjemsbrukere måtte medregnes som en driftskonsekvens av nyinvesteringen.

For å skape rom for driftskonsekvensene av nye investeringer, må i de aller fleste tilfeller det eksisterende driftsnivået reduseres. Ut fra dette vil det være særdeles viktig å vurdere nødvendigheten av hver ny investering før den vedtas. Med bakgrunn i en slik vurdering foreslår kommunedirektøren at nye investeringer innarbeides i årsbudsjett og økonomiplan i henhold til oversikten nedenfor.

For investeringer innenfor kompensasjonsområdet, vises beløp inkl. mva.
For oversikt over investeringene og låneopptak henvises til vedlegg 3 og 4.

Den store investeringen i kommende økonomiplanperioden er slutføring av utbyggingen av nye omsorgsboliger i 2020 samt aktivitetsarena Frosta sentrum i 2020. For øvrig er det forholdsvis moderate investering i planperioden.

Ved tertialrapporteringer er det rapportert på at mange tidligere vedtatte investeringer er i ferd med å slutføres. Dette er fortsatt situasjonen ved avslutningen av 2019 og inngangen til 2020. Kommunedirektøren har registrert politiske prioriteringer på å gjennomføre vedtatte tiltak før finansiering av nye i framlegget til budsjett og økonomiplan. Dette legges i prinsippet til grunn for perioden.

Status i slutføring av tidligere vedtatte investeringer fra tertialrapport 2 i 2019:

Prosjekt	Regnskap	Budsjett inkl. endring	Restramme	Kommentarer
IKT-investering VR	322 652	652 000	-329 348	Ikke meldt om awik.
Omsorgsboliger demens	47 871	7 864 000	-7 816 129	Byggestart i oktober 2019.
Utbedring bygningsmangler Tunet - brannsikkerhet	152 701	200 000	-47 299	Ferdig.
Innkjøp kommunale biler - Pleie og omsorg	426 947	440 000	-13 053	Ferdig.
Avløpsinvestering - rammebeløp: Sum forbruk	3 878 631	3 803 000	75 631	Forbruk er spesifisert på prosjekt nedenfor.
Uten prosjekt	23 955	0	0	Se kommentar vedr. rammen over.
Slamavskiller og utløpsledning Mostad	2 414 547	0	0	Se kommentar vedr. rammen over.
Rehabilitering Aatlo	1 316 856	0	0	Se kommentar vedr. rammen over.
Utbedring Manneset slamavskiller (2016)	68 885	0	0	Se kommentar vedr. rammen over.
Avkloakkisering Bolkan - Lein 2017	1 170	0	0	Se kommentar vedr. rammen over.
Kulvert Manneset (oppstart 2017)	3 312	0	0	Se kommentar vedr. rammen over.
Kommunikasjon pumpestasjoner 2019	49 907	0	0	Se kommentar vedr. rammen over.
Skilting av bygninger Fremtidsretta skole	76 858	77 000	-142	Ferdig.
Ny brannbil	2 749 895	2 747 000	2 895	Ferdig.
Grunnerverv Frostatingstunet	289 672	433 000	-143 328	Advokathonorarer samt forskudd opprydding.
Omlegging av vei Skaret	0	1 168 000	-1 168 000	Ramme overført fra tidligere år - ulike alternativer vurderes.
Kjøp/salg av grunn Vikaleiret Industriområdet	7 814	825 000	-817 186	Vurdering og kostnadsberegning overvannsanlegg.
Asfaltering kommunale veier	426 400	366 000	60 400	Nyasfaltering Mostad/Sørgrendavegen - Ferdig
Adressering, skilting av veier	3 192	458 000	-454 808	Awenter Statens vegvesen.
Ny kommunal barnehage	8 280 258	10 140 000	-1 859 742	Ferdig. Siste rest fakturering gjenstår.
Nybygg Elvarheim	36 783	0	36 783	Ferdig 2018 - Siste rest fakturert i 2019.
Elektronisk låsstyring Frostatunet	375 023	1 566 000	-1 190 977	Prosjekt går som planlagt.
Erverv av veigrunn	0	143 000	-143 000	Restramme fra 2018.
Utbedring brannstasjon 2018/19	93 996	3 500 000	-3 406 004	Bygging pågår.
Varmepumpe Frosta skole	51 064	76 000	-24 936	Ferdig.
Aktivitetsarena Frosta sentrum	39 100	1 141 000	-1 101 900	Prosjektet er i siste del av planleggingsfasen.
Forprosjekt nytt næringsareal Ulvikorsen	0	500 000	-500 000	Forprosjekt er igangsatt.
Investeringstilskudd kirke	75 000	100 000	-25 000	3 kvartaler er utbetalt.
Nytt lagerbygg v/kirka	393 073	391 000	2 073	Ferdig.
Startlån/Utlån	1 582 010	0	1 582 010	Utlån håndteres av lånemidler fra Husbanken.
Finansiering	0	-36 590 000	36 590 000	Bokføres ved årsslutt

Investering– Prioriterte tiltak

	2020	2021	2022	2023
Valgte tiltak	29 487 500	4 615 000	2 910 000	2 930 000
Aktivitetsarena Frosta sentrum	4 847 500	0	0	0
Renter og avdrag	5 558	31 539	40 425	39 862
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Biler hjemmesykepleie 2020	400 000	400 000	400 000	400 000
Renter og avdrag	2 400	43 520	83 680	122 880
Andre driftskonsekvenser	-59 000	-59 000	-59 000	-59 000
Egenkapitalinnskudd KLP 2020 - 2023	600 000	620 000	640 000	660 000
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Investeringer IKT- Værnesregionen 2020	770 000	770 000	770 000	770 000
Renter og avdrag	5 775	180 565	350 735	516 285
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Investeringsramme - Avløp 2020-2023	3 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Renter og avdrag	22 500	245 250	320 000	393 250
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Investeringstilskudd kirke	100 000	100 000	100 000	100 000
Renter og avdrag	750	8 676	16 452	24 078
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Ny børste til traktor	100 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Omsorgsboliger ved Frostatunet (Frosta helsetun)	14 870 000	0	0	0
Renter og avdrag	6 870	45 526	44 976	44 426
Andre driftskonsekvenser	-240 000	-840 000	-840 000	-840 000
Oppgradering ventilasjonsanlegg Frostatunet	0	400 000	0	0
Renter og avdrag	0	3 000	31 700	31 100
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Reguleringsplan og kjøp av grunn Vikaleiret Inkl. arkeologi	800 000	1 325 000	0	0
Renter og avdrag	6 000	49 698	105 133	103 858
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Startlån 2020	4 000 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Det vises til vedlegg 6. «Tiltaksbeskrivelser» for den enkelte tiltak, men her kommer kommentarer/begrunnelser for de prioriterte investeringstiltak:

- **Biler hjemmesykepleie**
Videreføring på linje med tidligere år, 1 ny bil pr år. Det er egentlig behov for ha to ganger dette beløpet, men dette er det ikke funnet rom for å prioritere
- **Egenkapitalinnskudd KLP**
Videreføring på linje med tidligere år
- **Aktivitetsarena Frosta sentrum**
Forskjønning av sentrumsområdet. 50 % av kostnadene dekkes av innvilgede spillemidler.
- **Investeringsramme Avløp 2020-2023**
Ihht vedtatt avløpsperiode og planlagte tiltak.
- **Investeringsstilskudd kirke**
Videreføring ihht. gjeldende økonomiplan
- **Slutføring av nye omsorgsboliger**
Prosjekt til netto ca. kr 20 mill. hvorav kr 11,1 mill. dekkes av innvilget investeringstilskudd fra Husbanken.
- **IKT.investeringer VR ihht handlingsplan og Frosta kommunes andel**
Se vedlegg
- **Strategi for oppfølging Vikaleiret. Reguleringsplan, grunnnerverv i 2 omganger, og forskuttering av arkeologisk undersøkelse i 2 omganger.**
- **Ikke prioritert på grunn av manglende handlingsrom:**
 - Vegomlegging Skaret, tilleggsbevilgning på kr 2,8 mill.
- Ikke prioriterte investeringstiltak for øvrig fremgår av oversikter nedenfor

Sammendrag/Driftskonsekvenser:

	2020	2021	2022	2023
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov nye tiltak	29 487 500	4 615 000	2 910 000	2 930 000
Sum fond	-600 000	-620 000	-640 000	-660 000
Sum lån	-10 747 000	-3 915 000	-2 190 000	-2 190 000
Sum annet	-18 140 500	-80 000	-80 000	-80 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter og avdrag beregnet drift	49 853	607 774	993 101	1 275 739
Sum andre driftskonsekvenser	-299 000	-899 000	-899 000	-899 000
Netto driftskonsekvenser	-249 147	-291 226	94 101	376 739

Tiltak – Ikke prioriterte:

Nedenfor følger tiltaksalternativer som er utredet, men ikke prioritert inn i kommunedirektørens budsjettforslag.

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen	2020	2021	2022	2023
Asfaltering Stamnsvegen	187 500	0	0	0
Renter og avdrag	1 125	6 384	8 182	8 068
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Avløpsanlegg Borglia barnehage - oppgradering/flytting	250 000	0	0	0
Renter og avdrag	1 500	15 850	15 550	15 250
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Carport kommunegarasjen 2020	168 750	0	0	0
Renter og avdrag	1 125	7 456	7 366	7 276
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Lyddemping Frosta skole - 2020	225 000	0	0	0
Renter og avdrag	1 350	7 661	9 820	9 683
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Utskifting av feierbil	0	0	400 000	0
Renter og avdrag	0	0	3 000	51 400
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Vaskemaskin for vask av branntøy	0	160 000	0	0
Renter og avdrag	0	1 200	20 560	20 080
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Vegomlegging SKaret	2 800 000	0	0	0
Renter og avdrag	21 000	119 177	152 760	150 633
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

7. Likviditet og finansforvaltning

Likviditet

Den likviditetsmessige situasjonen har vært tilfredsstillende i 2019, men økt investeringstakt og framdrift for vedtatte investeringer, medførte behov for låneopptak tidligere på året enn de siste årene. Vi vil vurdere tidspunkt for låneopptak knyttet til budsjettvedtaket for 2020 i forhold til status for vedtatte investeringer og forventet likviditetsutvikling i 2020. Det presiseres at det er mange faktorer som påvirker likviditeten slik at det alltid vil være en usikkerhet knyttet til utviklingen, men det at vi kommer ajour med vedtatte investeringer vil innebære at vi i perioder kan oppleve anstrengt likviditet. Det er derfor fornuftig å ha en åpning for at kommunedirektøren kan ta etablere en mindre driftskreditt hvis det skulle bli behov for det.

Finansforvaltning

Kommunen fikk i 2010 nytt finansreglement. Krav om revidering av reglementet er satt til en gang pr. kommunestyreperiode. Revidering av selve finansreglementet er ikke gjennomført, men vi har utarbeidet administrative rutiner for finansforvaltning i 2018. Det var ønskelig at disse var på plass før revidering av reglementet gjennomføres.

Frosta kommune vil sammen med andre kommuner i Værnesregionen, legge banktjenester ut på anbud i 2020.

Frosta kommune har ikke plasseringer i markedsbaserte aksje- eller obligasjonsprodukter. Avhengig av utviklingen i rentemarkedet og den likviditetsmessige situasjonen, kan det bli aktuelt å vurdere alternative plasseringer, men da selvfølgelig i tråd med gjeldende finansreglement til enhver tid. Slik situasjonen er p.t., vil risiko i stor grad være knyttet til lånesiden i balansen.

8. Helse, miljø og sikkerhet

HMS-arbeidet i Frosta kommune har som oppgave og mål å legge grunnlag for et arbeidsmiljø hvor de tilsattes trivsel, velferd og sikkerhet ivaretas – og hvor arbeidsrelaterte skader og sykdom forebygges. Kommunen har en overordnet HMS-plan. Et systematisk HMS-arbeid vil være med på å kvalitetssikre de tilsattes arbeidsmiljø. Funksjoner knyttet direkte mot HMS-arbeidet er arbeidsgiver, verneombud, arbeidsmiljøutvalg (AMU) og bedriftshelsetjeneste. Enhver arbeidstaker plikter å medvirke til HMS-rettede tiltak.

IA – inkluderende arbeidsliv

Frosta kommune oppfylder vilkår for å være en IA-bedrift i henhold til ny IA avtale (2019 – 2022) Nav Arbeidslivssenter er en støttespiller og samarbeidspartner når det gjelder arbeidet for å forebygge og redusere sykefravær. Dette gjelder både individnivå, avdelingsnivå og på enhetsnivå.

I dialogen med sykemeldte er det fokus på hva arbeidsgiver kan gjøre for å tilrettelegge med tanke på ergonomi, arbeidssituasjon og arbeidsoppgaver i nødvendig periode. Målet er at den sykemeldte kan utføre sitt ordinære arbeid i størst mulig grad og komme raskest mulig tilbake til jobb. Det er et lederansvar å arbeide for å bedre arbeidsmiljøet, styrke jobbnærværet og forebygge og redusere sykefravær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet.

Kommunen har rutiner for oppfølging av sykemeldte. Rutinene oppdateres i henhold til gjeldene regler i IA-avtalen. Elementer i det forebyggende arbeidet, kan være bevisstgjøring omkring de helsefremmende effektene som for eksempel mosjon, forutsigbarhet og trygget, arbeidsglede og samværskultur har.

I 2019 har Nav Arbeidslivssenter vært inne i flere enheter bistått i forhold til og bistått arbeidsgiver der fokuset blant annet har vært den enkeltes ansvar for å bidra til et godt og helsefremmende arbeidsmiljø i samarbeid og i samspill med kolleger og arbeidsgiver.

Sykefravær

I henhold til ny IA-avtale, er det et overordnet mål at sykefraværet skal reduseres med 10 % sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2019.

Enhetslederne og avdelingsledere arbeider kontinuerlig med sykefraværarbeid. Regelen om ”leder før lege” praktiseres som hovedregel og er tatt inn i rutinene for oppfølging av sykemeldte. God dialog mellom leder og den enkelte ansatte er avgjørende for å lykkes i arbeidet med å forebygge og redusere sykefravær. Noen yrkesgrupper kan være mer utsatt enn andre i forhold til ulike belastningsskader og andre ulike påkjenninger. Det er stor gevinst både for den det gjelder og arbeidsgiver å tenke forebygging og helsefremming - og i den grad det er mulig å være i forkant og forebygge at tilsatte blir syke.

Sykefraværet totalt for kommunen: 1. kvartal 2019 var på 7,9 %, 2. kvartal på 8,1 % og 3. kvartal på 6,8 %. Erfaringer fra tidligere år tilsier at sykefraværet i 4. kvartal kan stige noe.

Arbeidsgiver vil fortsette å arbeide for en kultur der kommunikasjon og tillit står sentralt. Kommunikasjon og tillit er viktig for å skape engasjement og trivsel – noe som kan virke forebyggende på sykefravær og få sykemeldte så raskt som mulig tilbake i jobb.

Bedriftshelsetjeneste

Frosta kommune kjøper i likhet med de øvrige kommunene i Værnesregionen bedriftshelsetjenester fra Coperio bedriftshelse.

Budsjett for 2019 var på kr. 125 000. Ved medio nov. mnd. var det brukt kr.85 000. Dette inkluderer betaling av grunnpakken på totalt 150 timer for hele 2019. Tjenester som enhetene kjøper ut over det som er lovpålagt i henhold til Arbeidsmiljøloven og nedfelt i samarbeidsplan for 2019, dekkes av den enkelte enhet.

T.o.m. 3. kvartal i 2019 er det i hovedsak kjøpt tjenester innen systematisk HMS-arbeid herunder konsultasjoner for enkeltpersoner, lovpålagte tjenester og deltakelse i AMU-møtene.

Melding av avvik

Avvikssystemet er pr. i dag på kvalitetsiden på Innsida (Intranettet).

Værnesregionen vil i 2020 gå til innkjøp av nytt kvalitetssystem.

HMS-relaterte avvik rapporteres til AMU kvartalsvis. Status på oppfølging/lukking av avvik blir gjennomgått. Lederne får rapporter på registrerte og åpne avvik totalt for sin enhet.

Personell og HMS-kompetanse

Frosta kommune har pr. 13.11.2019 177 årsverk fordelt på ca. 243 tilsatte.

Kompetanseplanene på enhetene oppdateres jevnlig for å få oversikt over behovet for faglig oppdatering og videreutdanning på de ulike områdene fremover. HMS-perspektivet blir tatt og nivået på HMS vurdert i alle sammenhenger. Alle ledere, verneombud og vara verneombud har lovpålagt HMS-opplæring.

Vedlegg

1. Kommunale avgifter og gebyrer

Beskrivelse	Sats	Økning	Ny sats	Inkl. mva
Barnehage				
Barnehage - Makspris pr. måned	3 040	95	3 135	
Deltidsplasser				
Deltidsplasser - 1 dag	706	3,1 %	728	
Deltidsplasser - 2 dag	1 410	3,1 %	1 454	
Deltidsplasser - 3 dag	2 115	3,1 %	2 181	
Deltidsplasser - 4 dag	2 819	3,1 %	2 906	
Enkelt dag barnehage, inkl. kostpenger	210	15	225	
Barnehage - Kost - Selvkost	300	100	400	
Kost - deltidsplasser - 1 dag	60	20	80	
Kost - deltidsplasser - 2 dag	120	40	160	
Kost - deltidsplasser - 3 dag	180	60	240	
Kost - deltidsplasser - 4 dag	240	80	320	
SFO				
Sfo. 1/1-plass pr. måned	2 332	3,1 %	2 404	
Øvrige SFO-priser (deltidsplass, kost)	-		-	
Enkelt dag SFO	292	3,1 %	301	
Tilknytning avløp				
Tilknytningsgebyr avløp	16 599	0,0 %	16 599	20 749
Tilknytningsgebyr avløp u/70 m2 (ikke fritid)	8 299	0,0 %	8 299	10 374
Tømming i slamgropa	235	0,0 %	235	294
Kulturskole				
Ordinær plass - pr. skoleår	2 984	3,1 %	3 077	
Ordinær plass - pr. semester	1 492	3,1 %	1 538	
Undervisningsmateriell pr. semester	120	3,1 %	124	
Kulturskole - fellesundervisning pr. semester	746	3,1 %	769	
Undervisningsmateriell - fellesundervisning	120	3,1 %	124	
Søskenmoderasjon - hver familie betaler for max 2 elever	-		-	
Avløp/Feiing				
Abonnementspris = Fastbeløp + avløpsgebyr				
Avløpsgebyr fastbeløp	878	0,0 %	878	1 097
Avløpsgebyr leilighet til og med 90 m2.	2 031	0,0 %	2 031	2 538
Avløpsgebyr leilighet over 90 m2	4 431	0,0 %	4 431	5 539
Avløpsgebyr fritidseiendom	1 478	0,0 %	1 478	1 847
Avløpsgebyr gårdsbruk	2 492	0,0 %	2 492	3 115
Avløpsgebyr kontor til og med 300 m2	2 492	0,0 %	2 492	3 115
Avløpsgebyr kontor 300 - 1000 m2	7 662	0,0 %	7 662	9 578
Avløpsgebyr kontor over 1000 m2	16 155	0,0 %	16 155	20 193
Avløpsgebyr lager til og med 300 m2	776	0,0 %	776	970
Avløpsgebyr lager 300 - 1000 m2	2 566	0,0 %	2 566	3 207
Avløpsgebyr lager over 1000 m2	5 981	0,0 %	5 981	7 476
Avløpsgebyr vaskeplass	776	0,0 %	776	970
Avløpsgebyr ved bruk av vannmåler	18	0,0 %	18	23
Tilsyn/feiingebyr helårsbolig				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør pr. år	650	3,1 %	670	838
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør pr. år	350	3,1 %	361	451
Tilsyn gasspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver pr. år	350	3,1 %	361	451
Videokontroll av pipe pr. time	500	3,1 %	516	644
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder pr. time	550	3,1 %	567	709
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feiinger pr. time	300	3,1 %	309	387

Tilsyn/feiegebyr fritidsbolig				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør pr.				
tilsyn/feiing	1 100	3,1 %	1 134	1 418
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør pr.				
tilsyn/feiing	600	3,1 %	619	773
Tilsyn gassspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver pr. år				
	600	3,1 %	619	773
Videokontroll av pipe pr. time				
	500	3,1 %	516	644
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder pr. time				
	550	3,1 %	567	709
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feinger pr. time				
	300	3,1 %	309	387
GEBYRREGULATIV FOR SALG AV PYROTEKNISK VARE				
Behandling av søknad, tilsyn og kontroll				
	3 500	0,0 %	3 500	
Unødvendig automatisk brannalarm pr. alarm fra og med 3. unødvige alarm				
	6 000	0,0 %	6 000	
Unødvendig automatisk brannalarm som er selvforskyldt p.g.a. service, ikke meldt o.l., gebyr fra 1. alarm				
	6 000	0,0 %	6 000	
Husleie - Reguleres iht kontrakter og avtaler (KPI)				
Helse og omsorg				
Hjemmehjelp pr time - inntekt < 2G (maks 186 pr. mnd)				
	205		205	
Hjemmehjelp pr time - inntekt 2G-3G (maks 700 pr. mnd)				
	347	3,1 %	357	
Hjemmehjelp pr time - inntekt 3G-4G (maks 1500 pr. mnd)				
	347	3,1 %	357	
Hjemmehjelp pr time - inntekt 4G-5G (maks 2350 pr. mnd)				
	347	3,1 %	357	
Hjemmehjelp pr time - inntekt > 5G (maks 3000 pr. mnd)				
	347	3,1 %	357	
Maks.beløp - Hjemmehjelp pr time - inntekt < 2G				
	205		205	
Maks.beløp - Hjemmehjelp pr time - inntekt 2G-3G				
	782	3,1 %	806	
Maks.beløp - Hjemmehjelp pr time - inntekt 3G-4G				
	1 675	3,1 %	1 727	
Maks.beløp - Hjemmehjelp pr time - inntekt 4G-5G				
	2 625	3,1 %	2 706	
Maks.beløp - Hjemmehjelp pr time - inntekt > 5G				
	3 350	3,1 %	3 454	
Dagtilbud demens				
	260	3,1 %	268	
Korttidsopphold pr 24 timer				
Dagtilbud				
Full kost				
	173	3,1 %	178	
Matombrining				
	90	3,1 %	93	
Trygghetsalarm ny type				
	215	3,1 %	221	
Utslippstillatelse/avløpsanlegg - gebyrer				
<u>Søknadsbehandling</u>				
Søknad om utslipp < 15 PE				
	614	3,1 %	633	
Søknad om utslipp > 15 PE				
	3 682	3,1 %	3 797	
Mindre endring anlegg < 15 PE				
	409	3,1 %	422	
Mindre endring anlegg > 15 PE				
	1 637	3,1 %	1 688	
<u>Kontroll av anlegg</u>				
Fritidsbolig				
	614	3,1 %	633	
Anlegg < 15 PE				
	614	3,1 %	633	
Anlegg > 15 PE				
	2 455	3,1 %	2 531	
Landbruk				
<u>Konsesjonssaker (maksbeløp kr. 5.000)</u>				
-enkle/kurante saker				
	1 678	3,1 %	1 730	
-andre saker				
	4 476	3,1 %	4 615	
<u>Delingssaker (maksbeløp kr. 2000)</u>				
-enkle/kurante saker				
	1 119	3,1 %	1 154	
-andre saker				
	2 173	3,1 %	2 240	
Festeavgift for grav				
			250	

Matrikkeloven (Kart og oppmåling)

1.1 Oppretting av matrikkelenhet

1.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn			
areal fra 0 – 2000 m ²	17 807	3,1 %	18 359
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da	1 246	3,1 %	1 285
tilleggsareal fra 0 – 500 m ²	8 903	3,1 %	9 179
1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn			
areal fra 0 – 2000 m ²	17 807	3,1 %	18 359
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	1 246	3,1 %	1 285
1.1.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon			
Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon			
areal fra 0 – 50 m ²	4 986	3,1 %	5 140
areal fra 51 – 250 m ²	7 479	3,1 %	7 711
areal fra 251 – 2000 m ²	9 972	3,1 %	10 281
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	748	3,1 %	771
1.1.4 Oppretting av anleggseiendom			
Gebyr som for oppretting av grunneiendom.			
volum fra 0 – 2000 m ³	17 807	3,1 %	18 359
volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000m ³	1 246	3,1 %	1 285
1.1.5 Registrering av jordsameie			
Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie fakturer			
	4 986	3,1 %	5 140
1.1.6 Oppmålingsforretning over punktbeste			
Oppmålingsforretning over punktbeste			
	8 072	3,1 %	8 323
For bebygd og kartlagt punktbeste (uten markarbeid) beregnes 65 %			
1.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning			
Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforre			
(I tillegg kommer gebyr for oppmålingsforretning når denne avholdes)	3 739	3,1 %	3 855

1.3 Grensejustering			
1.3.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie			
Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre areal fra 0 – 500 m²	6 232	3,1 %	6 426
1.3.2 Anleggseiendom			
For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³. Gebyr for grensejustering av anleggseiendom faktureres etter medgått tid,	6 232	3,1 %	6 426
1.4 Arealoverføring			
1.4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie			
Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.			
areal fra 0 – 500 m²	9 972	3,1 %	10 281
arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m² medfører en økning av gebyret på:	1 246	3,1 %	1 285
1.4.2 Anleggseiendom			
For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.			
volum fra 0 – 500 m³	8 903	3,1 %	9 179
volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m³ medfører en økr	1 246	3,1 %	1 285
1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning			
For inntil 2 punkter	4 986	3,1 %	5 140
For overskytende grensepunkter, pr. pkt	772	3,1 %	796
1.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter			
Faktureres etter medgått tid. Minstegebyr:	5 936	3,1 %	6 120
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid			
1.7 Privat grenseavtale			
Faktureres etter medgått tid. Minstegebyr:	3 561	3,1 %	3 672
1.8 Utstedelse av matrikkelbrev			
Matrikkelbrev inntil 10 sider	220	3,1 %	226
Matrikkelbrev over 10 sider	439	3,1 %	453
Endring i maks.sats reg. av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.			
1.9 Timepris			
Timepris for arbeider etter matrikkelloven	831	3,1 %	857

Bygge- og reg.sak

1. GODKJENNING AV FORETAK.

1.1 En funksjon	1 662	3,1 %	1 713
1.2 Tillegg for hver funksjon	642	3,1 %	662
1.3 Fornyhet godkjenning	642	3,1 %	662
1.4 Personlig godkjenning, kvalifisert person	642	3,1 %	662
1.5 Personlig godkjenning, eget tiltak	642	3,1 %	662

2. SØKNADER

2.1 BOLIGER/FRITIDSEIENDOMMER

2.1.1 Pr. selvstendig boenhet / hytteenhet inntil 5 enheter	10 779	3,1 %	11 113
2.1.2 Pr. enhet over 5	6 743	3,1 %	6 952

2.2 ANDRE BYGG OG TILBYGG.

2.2.1 For alle kategorier nybygg, samt tilbygg / påbygg / underbygg og hovedombygging betales gebyr etter arbeidets bruksareal:

a. 0---- 30 m ²	1 662	3,1 %	1 713
b. 31---200 m ² (a+pr. m ²)	71	3,1 %	73
c. 201---400 m ² (b+pr. m ²)	56	3,1 %	58
d. 401---600 m ² (c+pr. m ²)	50	3,1 %	51
e. Alt over 600 m ² (d+pr. m ²)	43	3,1 %	44

For tiltak som kan forestas av tiltakshaver etter § 20-2 beregnes ½ gebyr med minstetakst for inntil 30 m².

2.3 KONSTRUKSJONER OG ANLEGG

2.3.1 For mindre saker etter § 20-1 som ikke hører inn under pkt. 1. og 2. som innhegning, parkeringsplass, skilt og reklame, bruksendring og fradeling er gebyret for	1 662	3,1 %	1 713
2.3.2 Større konstruksjoner/anlegg som ledningsanlegg i luft eller grunn, større terrenginngrep som masseuttak/veg/parkeringsplass	4 048	3,1 %	4 174

2.5 DELING AV EIENDOM.

2.5.1 Fradeling av tomt i regulert område, men hvor tomtedeling ikke framgår av planen. Pr. tomt:	2 730	3,1 %	2 815
2.5.2 Fradeling av tomt tillatt i kommuneplanen (spredt bolig-	4 048	3,1 %	4 174
2.5.3 Fradeling av tilleggsareal samt tomt som framgår av reguleringsplan. Pr. areal/tomt:	1 365	3,1 %	1 407

3. DISPENSASJONER

3.1 Behandling av dispensasjon fra plan, lov eller forskrift	5 274	3,1 %	5 437
--	-------	-------	-------

4. TRINNVIS BEHANDLING

4.1 Ved trinnvis behandling, pbl § 21-2, 5. ledd betales 50 % av gebyret i forbindelse med rammetillatelsen og 50 % ved igangsettingstillatelsen.

4.1.2 Igangsettelsestillatelse utover 1. pr vedtak	1 662	3,1 %	1 713
--	-------	-------	-------

5 . SITUASJONSKART

5.1 Påvise situasjonen og fremskaffe data for
situasjonskart fast pris på arbeidet 2 637 3,1 % 2 719

6. ULOVLIG BYGGEARBEID OG ØVRIGE BRUDD PÅ
PLAN- OG BYGNINGSLOVEN -
OVERTREDELSESGBEYR, PBL. §32-8

6.1 For tiltak som utføres i strid med bestemmelser gitt i
eller i medhold av plan- og bygningslovgivningen,
herunder tiltak som utføres i strid med gitt tillatelse, kan
det ilegges overtredelsesgebyr i samsvar med pbl. 32-8.
Det samme gjelder for tiltak 4 746 3,1 % 4 893

7. BEHANDLING AV PRIVAT REGULERINGSPLAN

7.1 Reguleringsplan er definert iht. PBL's § 35.
Reguleringsplaner utarbeides og behandles etter kp. VII i
PBL.

7.2 For behandling av mindre reguleringsendringer
settes gebyret til 12 465 3,1 % 12 851
Ved endring av kun bestemmelse 3 739 3,1 % 3 855

7.3 For behandling av reguleringsplaner samt for endringer av disse, settes gebyret til:
Byggeområder (unntatt fritidsbebyggelse) inntil 5 daa 27 303 3,1 % 28 150
Tillegg pr daa over 5 2 493 3,1 % 2 570
Fritidsbebyggelse inntil 10 enheter 27 303 3,1 % 28 150
Tillegg pr enhet over 10 enheter 2 256 3,1 % 2 325
Andre formål (PBL § 25, nr 3 - 8) inntil 50 daa 27 303 3,1 % 28 150
Tillegg pr påbegynt 10 daa over 50 24 929 3,1 % 25 702

7.4 I tillegg til disse gebyrene kommer kostnader til
behandling i organer utenfor kommunen, eksempelvis
Fylkeskonservatøren dersom denne finner det
nødvendig med befarig/ utgraving.
7.5 Øvre grense for behandlingsgebyr pr. plan. 178 066 3,1 % 183 586
7.6. Avisning av planforslaget.
Dersom planutv. aviser planforslaget, vil forslagsstiller etter søknad få redusert gebyret.
- Ved avisning ved 1. gangs behandling, betales 50 %
- Ved avisning ved 2. gangs behandling, betales 75 %
- Kreves saken lagt fram for kommunestyret, betales 100 %

7.7 Tilbaketrekking av sak.
Ved skriftlig tilbaketrekking av en sak før 1. gangs behandling skal det av fullt 50 %

7.8 Pristillegg for ikke-digitale planer.
Gebyrene over gjelder planforslag levert på digitalt sosi-format som
tilfredsstiller krav etter SOSI-nivå 4 (flater). For planer som leveres på en form
som ikke tilfredsstiller disse kravene, betales et tillegg på: 50 %

8. ANDRE TJENESTER.

8.1 For standard meglerpakke betales 1 253 3,1 % 1 291

9. BETALING AV GEBYRER.

9.1 Kommunedirektøren avgjør hvilken kategori det skal betales gebyr for.

9.2 I saker hvor det i forbindelse med tilsyn oppdages
betydelige feil eller mangler, kan det kreves dekning for
kommunens etterfølgende arbeid. Timepris for dette
arbeidet: 831 3,1 % 831

9.3. Dersom arbeidet er igangsatt før tillatelse er gitt eller melding godkjent, betales
dobbel gebyr.

9.4 Kommunedirektøren har fullmakt til å redusere / øke gebyrene når særlige grunner
foreligger eller gebyret blir åpenbart urimelig.

2. Obligatoriske oversikter

2.1. Økonomisk oversikt drift (tall i tusen)

Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Brukerbetalinger	-8 254	-8 254	-8 254	-8 254
Andre salgs- og leieinntekter	-18 209	-18 809	-18 809	-18 809
Overføringer med krav til motytelse	-19 454	-19 142	-19 137	-19 137
Rammetilskudd	-113 426	-112 609	-112 590	-112 567
Andre statlige overføringer	-2 634	-1 742	-1 110	-822
Andre overføringer	-80	-80	-80	-80
Skatt på inntekt og formue	-58 610	-58 610	-58 610	-58 610
Eiendomsskatt	-5 879	-7 839	-7 869	-7 899
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-226 545	-227 084	-226 458	-226 177
Lønnsutgifter	114 752	112 306	112 259	112 309
Sosiale utgifter	30 781	30 412	30 396	30 403
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	24 203	25 719	24 264	23 753
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	33 417	33 158	33 179	33 201
Overføringer	10 656	10 231	10 226	10 226
Avskrivninger	7 803	7 803	7 803	7 803
Fordelte utgifter	-307	-307	-307	-307
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	221 305	219 322	217 820	217 388
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-5 241	-7 762	-8 638	-8 789
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-680	-680	-680	-680
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-680	-680	-680	-680
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 204	5 377	5 466	5 507
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Avdrag på lån	9 091	9 476	9 773	10 014
Utlån	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	14 295	14 853	15 239	15 521
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	13 615	14 173	14 559	14 841
Motpost avskrivninger	-7 803	-7 803	-7 803	-7 803
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	572	-1 392	-1 883	-1 751
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-572	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0

Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-572	0	0	0
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	1 392	1 883	1 751
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	0	1 392	1 883	1 751
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	0	0	0	0

2.2. Økonomisk oversikt investering(tall i tusen)

Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-14 117	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-4 024	-80	-80	-80
Statlige overføringer	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0
SUM INNTEKTER (L)	-18 141	-80	-80	-80
Lønnsutgifter	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	20 764	3 815	2 090	2 090
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	0	0	0	0
Overføringer	4 124	180	180	180
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
SUM UTGIFTER (M)	24 888	3 995	2 270	2 270
Avdragsutgifter	0	0	0	0
Utlån	4 000	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	600	620	640	660
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	4 600	620	640	660
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	11 347	4 535	2 830	2 850
Bruk av lån	-10 747	-3 915	-2 190	-2 190
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-600	-620	-640	-660
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
SUM FINANSIERING (R)	-11 347	-4 535	-2 830	-2 850
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	0	0	0	0

3. Investeringsoversikt

Tabellen nedenfor viser investeringsplan for perioden 2020-23. Dette inkluderer investering i anleggsmidler og kjøp av aksjer/andeler (egenkapitalinnskudd KLP) Investeringsrammer inkluderer ikke refusjon av merverdiavgift:

<i>Ramme/prosjekt</i>	<i>Årsbudsj.</i> 2020	2021	<i>Økonomiplan</i> 2022	2023
Aktivitetsarena Frosta sentrum	4 847 500			
Biler hjemmesykepleie	400 000	400 000	400 000	400 000
Egenkapitalinnskudd KLP	600 000	620 000	640 000	660 000
Ny børste traktor	100 000			
Avløpsinvesteringer	3 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Investeringsstilskudd kirken	100 000	100 000	100 000	100 000
Oppgradering ventilasjonsanl. Tunet		400 000		
IKT-investeringer Værnesregionen	770 000	770 000	770 000	770 000
Omsorgsboliger ved Frostatunet	14 870 000			
Reguleringsplan, kjøp grunn Vikaleiret	800 000	1 325 000		
SUM	25 487 500	4 615 000	2 910 000	2 930 000
Herav VAR:	3 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

4. Nye låneopptak

Som hovedfinansieringskilde for de nye investeringstiltakene forslås følgende lån tatt opp i 2020

(tall i tusen):

Låneobjekt	Lånebeløp	Lånets løpetid	Bud.rente
Aktivitetsarena Frosta sentrum	741	40	3,00 %
Biler hjemmesykepleie	320	10	3,10 %
Ny børste til traktor	100	10	3,10 %
Avløpsinvesteringer	3 000	20	3,00 %
Investeringstilskudd kirken	100	20	3,00 %
Reguleringsplan og kjøp grunn Vikaleiret	800	50	3,00 %
Omsorgsboliger ved Frostatunet	916	40	3,00 %
IKT-investeringer Værnesregionen	770	20	3,00 %
Samlet låneopptak investering	6 747	26	3,00 %
Opptak av startlån i Husbanken	4 000		
Sum låneopptak	10 747		
Ubrukte lånemidler			
Sum bruk av lån	10 747		

Oversikten ovenfor viser virkningen av hvert enkelt investeringstiltak på opptak av nytt lån. Lånefinansiering er i utgangspunktet prosjektuavhengig.

5. Selvkost

5.1.1. Avløp

Navn	Beskrivelse	Art	Ansvar	Funksjon	Beløp
Utgifter					
Kapital					2 076 892
Andel enhetsleder	100 %		4000	3530	147 776
Fellesutgifter	100 % alle		4500	3530	894 943
Bredbånd	100 % alle		5540	3530	5 000
IKT (+nytt ansvar, jf. VR)	4 % alle		1110/5600	1200	232 560
Stab	3,30 % alle		1100	1200	159 258
Husleie	1 kontor 20m2 a kr. 1.560 (inkl. lys/renh)				31 200
Drift kloakk	100 % 10000-14999		4511	3530/3540	2 287 000
Drift slamgropa	100 % 10000-14999		4513	3530/3540	16 000
Drift lager	100 % 10000-14999		4661	3530	2 600
Sum utgifter					5 853 229
Inntekter					
	100 %	16209	4511	3530	0
Årsgebyr	100 %	16400	4511	3530	5 396 000
Påkobling	100 %	16401	4511	3530	620 000
Kommunal inndekking					340 000
Sum inntekter					6 356 000
Overskudd					502 771
IB underskudd (estimert)					-682 963
UB underskudd før rente					-180 192
Renteinntekt: (IB+UB)/2*Rente	-431 578	2,00 %			-8 632
UB overskudd etter rente					-188 824
Resultat etter rente					494 139
Økning		0,0 %			

5.1.2. Feiing

	Ans.	Funk	%	Beløp
Utgifter				
Lønn og Driftsutgifter	4 530	3380	100,00 %	621 817,00
Andel av brannsjefkostnad (13501	4 530	3390		92 000,00
Lønn og Driftsutgifter IKT	1110 og 5600	1200	0,5 %	29 070,00
Lønn og Driftsutgifter STAB	1 100	1200	0,5 %	24 130,00
Husleie 1 ktr + deler 4 ktr	m2	7		10 920,00
SUM UTGIFTER				777 937,00
	Ansvar	Funksjon	%	Beløp
Inntekter				
Gebyr	4 530	3380	100,00 %	870 000,00
SUM INNTEKTER				870 000,00
Overskudd (-) underskudd(+)				-92 063
Kostnadsdekning - 100 %				
Akkumulert underskudd 2018				320 051
Økning	3,1 %			

6. Tiltaksbeskrivelser

Nedenfor følger informasjon om alle tiltak som er synliggjort i dokumentet. Det vises til kapittel 5 b) for prioritering av driftstiltakene og kapittel 6 for synliggjøring av investeringene.

6.1. Driftstiltak

Tiltak	022: Tilskudd til tilpasning
Beskrivelse	Fra og med 2020 er tilskudd til tilpasning av boliger inkludert i rammetilskuddet fra staten. Tidligere måtte kommunene søke Husbanken om disse midlene og som ved tildeling ble utbetalt fra Husbanken. Dette betyr at bruk av midler til dette formålet fra og med 2020, må budsjetteres på linje med andre kostnader. Kr 200.000,- i årlig bruk av midler til dette formålet er basert på erfaringsmessig etterspørsel. Bruk av midlene vil kunne variere fra år til år avhengig av hvor mange kvalifiserte søknader som kommer inn.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Tilskudd til utbedring og etablering Husbanken (1405)				
1.14709.2830.0	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Diverse overf./tilskudd til andre					
Sum utgifter	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
SUM NETTO TILTAK	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000

Kapittel : Helse og omsorg	
Tiltak	004: Ergoterapeut 40 % stilling
Beskrivelse	LOVPÅLAGT FRA 1.1.2020

	Tilsetting ca. fra 01.07.20
--	-----------------------------

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Hjemmesykepleie (3200)				
1.10100.2540.0 Lønn faste stillinger	100 000	200 000	200 000	200 000	700 000
1.10900.2540.0 Pensjonspremie	15 180	30 360	30 360	30 360	106 260
1.10990.2540.0 Arbeidsgiveravgift	15 549	31 099	31 099	31 099	108 846
Sum utgifter	130 729	261 459	261 459	261 459	915 106
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	130 729	261 459	261 459	261 459	915 106
SUM NETTO TILTAK	130 729	261 459	261 459	261 459	915 106

Tiltak	003: Økt ressurs saksbehandler forvaltningskontor fra 40 % til 90 % stilling 2019
Beskrivelse	Forvaltningskontor helse og omsorg ivaretar lovpålagte oppgaver. Fikk bevilget 40% stilling i 2018, i tillegg bidrar merkantil med 10% og hjemmetjenester med 10 % som faglig leder i forvaltningskontoret. For å kunne behandle saker innen fristen leies det inn ressurs i tillegg tilsvarende 20-40% stilling. Økende antall saker i tillegg til økt aktivitet i helse og omsorg gjør at denne ordningen med totalt 100 % stilling er særdeles påkrevd Bemanning i andre kommuner Meråker: 1 årsverk Inderøy: 2,1 årsverk, fordelt på 3 personer. I tillegg en 100% stilling som boligkoordinator- denne er plassert under tildelingskontoret. Og 100% stilling som fysioterapeut også plassert under tildelingskontoret. Disse har ikke saksbehandling eller andre forvaltningsmessige oppgaver.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Forvaltningskontor (3002)				
1.10100.2530.0 Lønn faste stillinger	275 000	275 000	275 000	275 000	1 100 000
1.10900.2530.0 Pensjonspremie	41 745	41 745	41 745	41 745	166 980
1.10990.2530.0 Arbeidsgiveravgift	42 761	42 761	42 761	42 761	171 044
Sum utgifter	359 506	359 506	359 506	359 506	1 438 024
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	359 506	359 506	359 506	359 506	1 438 024
SUM NETTO TILTAK	359 506	359 506	359 506	359 506	1 438 024

Kapittel : Teknisk/landbruk	
Tiltak	006: Gatelys Skogbrynet
Beskrivelse	Gatelys: armaturer utslitt og kabling skadet. Jordfeil litt over alt. Hele strekket må rehabiliteres. Antar ca 20.000,- pr punkt ved total utskifting, men stolper er antagelig ok her og kan gjenbrukes. Et spleiselag med valforening bør også være mulig. Totalt er det 37 punkter.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Veg og gatelys (4564)				
1.12300.3320.0 Kjøp av vedlikeholdstjenester	0	350 000	0	0	350 000
Sum utgifter	0	350 000	0	0	350 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0

Sum netto	0	350 000	0	0	350 000
SUM NETTO TILTAK	0	350 000	0	0	350 000

Tiltak	009: Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg Frostatunet
Beskrivelse	Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg. Etter gjennomgang av lyskilder og armaturer med ny rammeleverandør fikk vi en påminnelse om at vi må komme i gang med utskifting av det meste av lyskildene våre. Flere lyskilder kommer bort fra markedet og blir etter hvert erstattet med LED-lys. Dette er en nødvendig investering som på sikt vil bli besparende. På de gamle lysarmaturene har vi problemer med at lysrør går ofte, og at endefestene smuldrer opp. Vi har fått meget gode priser på vedlikeholdsfrie ledpaneler gjennom rammeavtale. Disse har meget lavt strømforbruk, og gir bedre lysdistribusjon enn de gamle lysarmaturene. Vi har mange bygg med mange hundre armaturer. Foreslår kr. 500.000,- for 2019 for å komme i gang med dette arbeidet. Se eksempel på besparelser i arkfanen Lyskilder

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Frostatunet, institusjon (4641)				
1.12300.2610.0	0	190 000	0	0	190 000
Kjøp av vedlikeholdstjenester					
Sum utgifter	0	190 000	0	0	190 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	190 000	0	0	190 000
SUM NETTO TILTAK	0	190 000	0	0	190 000

Tiltak	010: Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg kommunehuset
Beskrivelse	Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg. Etter gjennomgang av lyskilder og armaturer med ny rammeleverandør fikk vi en påminnelse om at vi må komme i gang med utskifting av det meste av lyskildene våre. Flere lyskilder kommer bort fra markedet og blir etter hvert erstattet med LED-lys. Dette er en nødvendig investering som på sikt vil bli besparende. På de gamle lysarmaturene har vi problemer med at lysrør går ofte, og at endefestene smuldrer opp. Vi har fått meget gode priser på vedlikeholdsfrie ledpaneler gjennom

	rammeavtale. Disse har meget lavt strømforbruk, og gir bedre lysdistribusjon enn de gamle lysarmaturene. Vi har mange bygg med mange hundre armaturer. Foreslår kr. 500.000,- for 2019 for å komme i gang med dette arbeidet. Se eksempel på besparelser i arkfanen Lyskilder
--	---

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Frosta kommunehus (4610)				
1.12300.1300.0	0	120 000	0	0	120 000
Kjøp av vedlikeholdstjenester					
Sum utgifter	0	120 000	0	0	120 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	120 000	0	0	120 000
SUM NETTO TILTAK	0	120 000	0	0	120 000

Tiltak	011: Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg Skolen
Beskrivelse	Generell oppretting og fornying av elektrisk anlegg. Etter gjennomgang av lyskilder og armaturer med ny rammeleverandør fikk vi en påminnelse om at vi må komme i gang med utskifting av det meste av lyskildene våre. Flere lyskilder kommer bort fra markedet og blir etter hvert erstattet med LED-lys. Dette er en nødvendig investering som på sikt vil bli besparende. På de gamle lysarmaturene har vi problemer med at lysrør går ofte, og at endefestene smuldrer opp. Vi har fått meget gode priser på vedlikeholdsfrie ledpaneler gjennom rammeavtale. Disse har meget lavt strømforbruk, og gir bedre lysdistribusjon enn de gamle lysarmaturene. Vi har mange bygg med mange hundre armaturer. Foreslår kr. 500.000,- for 2019 for å komme i gang med dette arbeidet. Se eksempel på besparelser i arkfanen Lyskilder

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Frosta skole (4620)				
1.12300.2220.0	0	190 000	0	0	190 000
Kjøp av vedlikeholdstjenester					

Sum utgifter	0	190 000	0	0	190 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	190 000	0	0	190 000
SUM NETTO TILTAK	0	190 000	0	0	190 000

Tiltak	021: Oppgradering heis Kommunehuset				
Beskrivelse	Heisen på kommunehuset er ikke lengre godkjent etter dagens krav. Norsk Heiskontroll vil utføre sin neste kontroll ca juli 2021. Vi kan regne med at det etter denne kontrollen, vil komme anmodning om stenging dersom punkter i rapport ikke er utbedret til da. For nærmere detaljer om kravene i NHK-rapport, se Norsk Standard (NS 3808).				

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Frosta kommunehus (4610)				
1.12300.1300.0 Kjøp av vedlikeholdstjenester	0	250 000	0	0	250 000
Sum utgifter	0	250 000	0	0	250 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	250 000	0	0	250 000
SUM NETTO TILTAK	0	250 000	0	0	250 000

Tiltak	018: Utbedring støttemur KV 138 ved Breivikvegen				
Beskrivelse	Støttemur KV 138 ved Breivikvegen 25/27 gnr/brnr 31/6 siger ut mot vegen. Vi må fjerne den gamle muren og få satt opp en ny.				

	2020	2021	2022	2023	Totalt
--	------	------	------	------	--------

Sted	Ansvar: Kommunale veier (4562)				
1.12300.3320.0	0	250 000	0	0	250 000
Kjøp av vedlikeholdstjenester					
Sum utgifter	0	250 000	0	0	250 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	250 000	0	0	250 000
SUM NETTO TILTAK	0	250 000	0	0	250 000

Tiltak	007: Utskifting av altaner trygdeboliger Skaret
Beskrivelse	Ved trygdeboliger i Skaret er det behov for utskifting av altaner, disse er over 30 år gamle. Før noen tramper seg igjennom og skader seg burde vi ha fornyet disse.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Trygdeboliger Skaret (4651)				
1.12300.2650.0	50 000	0	0	0	50 000
Kjøp av vedlikeholdstjenester					
Sum utgifter	50 000	0	0	0	50 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	50 000	0	0	0	50 000
SUM NETTO TILTAK	50 000	0	0	0	50 000

Tiltak	012: Utskifting av pipehatter Nertunet 2020
Beskrivelse	Tidligere i år ble det montert nye pipehatter på omsorgsboligene på Nertunet nr. 1 til og med nr. 10. Det viser seg at vi har samme problemet med vanninntrenging i de resterende 10 boligene også. Det er tidligere i sommer/høst satt i gang utbedring i nr. 19 og etter dette fikk vi ny melding om vann som kommer inn i nr. 20. Vi

	må i 2020 få byttet ut pipehattene på de resterende leilighetene. Estimerer 15.000,- pr stk.
--	--

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Omsorgsboliger Tunet (4652)				
1.12300.2650.0 Kjøp av vedlikeholdstjenester	0	100 000	0	0	100 000
Sum utgifter	0	100 000	0	0	100 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	100 000	0	0	100 000
SUM NETTO TILTAK	0	100 000	0	0	100 000

Tiltak	016: Utskifting oljekjel og brenner Kommunehuset
Beskrivelse	Kommunehusets oljekjel og brenner er gammel. Dersom noe ryker på oljefyr så vil det ikke være mulig å skaffedeler til denne. Da står vi i såfall uten sekundæroppvarming.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Frosta kommunehus (4610)				
1.12300.1300.0 Kjøp av vedlikeholdstjenester	0	500 000	0	0	500 000
Sum utgifter	0	500 000	0	0	500 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	500 000	0	0	500 000
SUM NETTO TILTAK	0	500 000	0	0	500 000

Tiltak	008: Utskiftning av altaner PU-boliger
---------------	---

Beskrivelse	Altaner utenfor de eldste boligene må byttes. De var så dårlige at de nå er revet. Dette bør få prioritet i 2020 da disse leilighetene nå har altandør som går ut til terreng
-------------	---

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: PU-boliger (4654)				
1.12300.2650.0	50 000	0	0	0	50 000
Kjøp av vedlikeholdstjenester					
Sum utgifter	50 000	0	0	0	50 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	50 000	0	0	0	50 000
SUM NETTO TILTAK	50 000	0	0	0	50 000

Tiltak	017: Vedlikehold taket på SFO-fløya
Beskrivelse	Taket er slitt og mosegrodd på SFO-fløya. Dette taket består av asfaltpapp som er lagt på den originale taktroen fra bygget ble oppført (slutten av 1960). Takpappen overlevde også siste utbygging av ungdomsskolen i 2010 med noe etter-tetting av arbeidsskader. Sammen med Recover as, er det vurdert at taket absolutt bør få nytt undertak for ny papp. SFO-bygget er nå den eldste bygningsdelen på Frosta skole, men er absolutt mest i bruk da 1.-trinn benytter to klasserom her, og SFO disponerer resten av lokalene. Tiltak bør iverkettes slik at vi unngår flere vannskader på skolen.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Frosta skole (4620)				
1.12300.2220.0	0	0	450 000	0	450 000
Kjøp av vedlikeholdstjenester					
Sum utgifter	0	0	450 000	0	450 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0

Sum netto	0	0	450 000	0	450 000
SUM NETTO TILTAK	0	0	450 000	0	450 000

Kapittel : Frie inntekter og finanskostnader	
Tiltak	023: Bruk og avsetning til disposisjonsfond 2020-2023 - Kommunedirektørens forslag
Beskrivelse	Saldering av budsjett.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Avsetning/bruk av disposisjonsfond (8500)				
1.15400.8800.0 Avsetning til disposisjonsfond	0	1 391 929	1 882 602	1 750 964	5 025 495
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-571 769	0	0	0	-571 769
Sum utgifter	0	1 391 929	1 882 602	1 750 964	5 025 495
Sum inntekter	-571 769	0	0	0	-571 769
Sum netto	-571 769	1 391 929	1 882 602	1 750 964	4 453 726
SUM NETTO TILTAK	-571 769	1 391 929	1 882 602	1 750 964	4 453 726

Tiltak	019: Økning av eiendomsskatt fra 2 til 3 promille i 2020
Beskrivelse	Nye sentrale bestemmelser i eiendomsskattelovgivningen betyr at grunnlagene for beskatning må reduseres med ytterligere 10 % (fra 20 % reduksjon til 30 %) for boliger og 30 % for fritidseiendommer og våningshus. For å unngå reduksjon i inntektene knyttet til eiendomsskatt i 2020, må skattesatsen økes fra 2 til 3 promille. Satsen kan ikke økes med mer enn 1 promille for hvert år. En økning av skattesatsen fra 2 til 3 promille i 2020 vil også være i tråd med vedtaket i budsjettet for økonomiplan 2019 - 2022. En økning i skattesatsen kombinert med redusert skattegrunnlag som nevnt, vil gi en økning i inntektene i 2020 på ca. kr 0,9 mill. sammenlignet med inntektene i 2019. Forventet økning av inntektene i 2020 i ØP 2019 - 2022 var kr 2,4 mill. altså kr 1,5 mill. høyere.

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Eiendomsskatt (8001)				
1.18750.8000.0 Eiendomsskatt - Bolig og fritid	-900 000	-910 000	-920 000	-930 000	-3 660 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-900 000	-910 000	-920 000	-930 000	-3 660 000
Sum netto	-900 000	-910 000	-920 000	-930 000	-3 660 000
SUM NETTO TILTAK	-900 000	-910 000	-920 000	-930 000	-3 660 000

Tiltak	020: Økning av eiendomsskatt fra 3 til 4 promille i 2021
Beskrivelse	Nye sentrale bestemmelser i eiendomsskattelovgivningen betyr at grunnlagene for beskatning må reduseres med ytterligere 10 % (fra 20 % reduksjon til 30 %) for boliger og 30 % for fritidseiendommer og våningshus. For å unngå reduksjon i inntektene knyttet til eiendomsskatt i 2020, må skattesatsen økes fra 2 til 3 promille. Satsen kan ikke økes med mer enn 1 promille for hvert år. En økning av skattesatsen fra 2 til 3 promille i 2020 vil også være i tråd med vedtaket i budsjettet for økonomiplan 2019 - 2022. En økning i skattesatsen kombinert med redusert skattegrunnlag som nevnt, vil gi en økning i inntektene i 2020 på ca. kr 0,9 mill. sammenlignet med inntektene i 2019. Forventet økning av inntektene i 2020 i ØP 2019 - 2022 var kr 2,4 mill. altså kr 1,5 mill. høyere. For å kompensere for reduksjonen i inntektene knyttet til eiendomsskatt som følge av reduksjon i skattegrunnlagene som nevnt foran, må skattesatsen økes med ytterligere 1 promille, fra 3 til 4 promille, i 2021. Samlede inntekter vil da komme på tilnærmet samme nivå som en økning fra 2 til 3 promille etter tidligere regler og som lå til grunn for budsjettvedtaket i ØP 2019 - 2022

	2020	2021	2022	2023	Totalt
Sted	Ansvar: Eiendomsskatt (8001)				
1.18750.8000.0 Eiendomsskatt - Bolig og fritid	0	-1 950 000	-1 970 000	-1 990 000	-5 910 000

Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	0	-1 950 000	-1 970 000	-1 990 000	-5 910 000
Sum netto	0	-1 950 000	-1 970 000	-1 990 000	-5 910 000
SUM NETTO TILTAK	0	-1 950 000	-1 970 000	-1 990 000	-5 910 000

6.2. Investerings tiltak

Tiltak	006: Aktivitetsarena Frosta sentrum								
Beskrivelse	Frosta kommune har fått tilsagn om spillemidler på 50 % av kostnadene knyttet til planene om en aktivitetsarena i sentrumsområdet. Grunnlaget for spillemiddelsøknaden viser totale tilskuddsberettigede kostnader på ca. kr 6,3 mill. hvorav vi altså har fått tilsagn om spillemidler på 50 %, dvs. ca. kr 3,1 mill. Vi har restrammer på ca. kr 400.000,- knyttet til tidligere bevilgede investeringsprosjekter vedr. sentrumsområdet (hovedsakelig Bolyst-prosjektet) som vi legger inn i det nye prosjektet. I forhold til kostnadsanslag for prosjektet og tilsagn om spillemidler mangler vi bevilgning på ca. kr 1,5 mill.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	-741 000	0	0	0	0
Sted	Ansvar: Aktivitetsarena Frosta sentrum (94813)								
0.92301.2220.0 Kjøp av varer til anlegg	0	0	0	0	3 878 000	0	0	0	0
0.94290.2220.0 Moms generell komp.ordning	0	0	0	0	969 500	0	0	0	0
0.97000.2220.0 Statstilskudd	0	0	0	0	-3 137 000	0	0	0	0
0.97290.8410.0 Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	-969 500	0	0	0	0

					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					4 847 500	0	0	0	4 847 500
Sum lån					-741 000	0	0	0	-741 000
Sum annet					-4 106 500	0	0	0	-4 106 500
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					5 558	22 160	21 667	21 104	70 489
Sum avdrag					0	9 379	18 758	18 758	46 895
SUM NETTO					5 558	31 539	40 425	39 862	117 384
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	012: Biler hjemmesykepleie 2020
Beskrivelse	Biler hjemmesykepleie Kjøpe 1 ny bil pr. år i økonomiplanperioden. Har pr i dag 8 stk. biler. Økende aktivitet gjør at en kjører 6-8 ruter daglig. Det vil si at bilene blir 8- 9 år gamle før de skiftes. Gjennomsnittlig kjørelengde er ca. 23 000 -25 000 km. pr. år. Med 7 års bruk vil de gå ca. 170-175 000 km før de skiftes. Garantitiden er 3-5 år og bilene blir for gamle og får for stor slitasje. For å få en nyere og en bedre bilpark, må minimum 1 bil skiftes hvert år.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Innkjøp kommunale biler - Pleie og omsorg (93500)								
0.92110.2530.0 Kjøp av transportmidler	0	0	148 664	0	320 000	320 000	320 000	320 000	0
0.94290.2540.0 Moms generell komp.ordning	0	0	0	0	80 000	80 000	80 000	80 000	0

0.97290.8410.0 Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	0
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					400 000	400 000	400 000	400 000	1 600 000
Sum lån					-320 000	-320 000	-320 000	-320 000	-1 280 000
Sum annet					-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-320 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					2 400	11 520	19 680	26 880	60 480
Sum avdrag					0	32 000	64 000	96 000	192 000
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Driftskonsekvenser									
Sted	Ansvar: Skyss transp. PO-tjeneste (3203)								
1.11702.2540.0 Drivstoff, olje og rekvisita					-39 000	-39 000	-39 000	-39 000	-156 000
1.11704.2540.0 Reparasjon/vedlikehold					-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-80 000
SUM NETTO					-56 600	-15 480	24 680	63 880	16 480
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	008: Egenkapitalinnskudd KLP 2020 - 2023
Beskrivelse	Egenkapitalinnskudd KLP iht. pensjonsordning og beløp beregnet av KLP. Kan ikke lånefinansieres.

	Tilskudd i 2020 forventes å bli på samme nivå som i 2019 iflg. info. fra KLP.
--	---

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Egenkapitalinnskudd KLP (99100)								
0.95290.1800.0 Kjøp av aksjer og andeler	0	0	402 349	0	600 000	620 000	640 000	660 000	0
0.99480.1800.0 Bruk av ubundne inv.fond	0	0	0	0	-600 000	-620 000	-640 000	-660 000	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					600 000	620 000	640 000	660 000	2 520 000
Sum fond					-600 000	-620 000	-640 000	-660 000	-2 520 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	009: Investeringer IKT- Værnesregionen 2020
Beskrivelse	I henhold til budsjett for 2020 fra VARIT. Legger inn samme årlige beløp for resten av ØP.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: IKT-investering VR (91070)								
0.92000.1200.0 Inventar og utstyr	0	0	492 099	0	770 000	770 000	770 000	770 000	0
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	-770 000	-770 000	-770 000	-770 000	0

					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					770 000	770 000	770 000	770 000	3 080 000
Sum lån					-770 000	-770 000	-770 000	-770 000	-3 080 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					5 775	26 565	42 735	54 285	129 360
Sum avdrag					0	154 000	308 000	462 000	924 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					5 775	180 565	350 735	516 285	1 053 360

Tiltak	010: Investeringsramme - Avløp 2020-2023
Beskrivelse	Følgende hovedprosjekter ligger til grunn for anslag investering på kr 2,5 mill. i 2020: Bolkan-Lein, Atlo og evt. Helgrenda Legger deretter inn kr 1 mill. årlig i resten av ØP. Vurderes: Siden det ikke ble utvidelse av barnehage på Borglia så bør avløpsanlegget til Borglia oppgraderes/flyttes. Dagens anlegg har kun én pumpe og lokal alarm. Ved pumpesvikt vil kloakk renne ut på lekeområde.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Avløpsinvestering - Rammebeløp (94000)								
0.92301.3530.0 Kjøp av varer til anlegg	0	0	0	0	3 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	0
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0	0	0	-12 204 522	0	-3 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	0

Bruk av lån til investeringer					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					3 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	6 000 000
Sum lån					-3 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-6 000 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					22 500	95 250	120 000	143 250	381 000
Sum avdrag					0	150 000	200 000	250 000	600 000
SUM NETTO					22 500	245 250	320 000	393 250	981 000
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	007: Investeringstilskudd kirke
Beskrivelse	Et fast årlig tilskudd på kr 100.000,- i tråd med vedtak i ØP 2017 - 2020.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	0
Sted	Ansvar: Investeringstilskudd Krike (95000)								
0.94300.3900.0 Overf. til fylkeskommuner	0	0	0	0	100 000	100 000	100 000	100 000	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Sum lån					-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-400 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					750	3 676	6 452	9 078	19 956

Sum avdrag					0	5 000	10 000	15 000	30 000
SUM NETTO					750	8 676	16 452	24 078	49 956
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	015: Ny børste til traktor
Beskrivelse	Børste for kosting av veger/plasser er utslitt. Vi må kjøpe ny, eller leie inn firma til børsting fremover.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	-100 000	0	0	0	0
Sted	Ansvar: Ny børste til traktor (94552)								
0.92000.3320.0 Inventar og utstyr	0	0	0	0	100 000	0	0	0	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					100 000	0	0	0	100 000
Sum lån					-100 000	0	0	0	-100 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	005: Omsorgsboliger ved Frostatunet (Frosta helsetun)
Beskrivelse	Videreføring av investeringsvedtak i ØP 2019-2022. Utredning og prosjektering 2018, utbygging i 2019 og 2020.

	Totale byggekostnader etter anbudsrunde er ca. kr 24,7 mill. inkl. mva. Investeringsramme overført fra 2019 vil utgjøre 7,9 mill.								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	-916 000	0	0	0	0
Sted	Ansvar: Omsorgsboliger - Demens (93010)								
0.92300.2650.0 Kjøp av varer til bygninger	0	0	0	0	300 000	0	0	0	0
0.92302.2650.0 Kjøp av tjenester til bygninger	0	0	0	0	11 596 000	0	0	0	0
0.94290.2650.0 Moms generell komp.ordning	0	0	0	0	2 974 000	0	0	0	0
0.97000.2650.0 Statstilskudd	0	0	0	0	-10 980 000	0	0	0	0
0.97290.8410.0 Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	-2 974 000	0	0	0	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					14 870 000	0	0	0	14 870 000
Sum lån					-916 000	0	0	0	-916 000
Sum annet					-13 954 000	0	0	0	-13 954 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					6 870	27 206	26 656	26 106	86 838

Sum avdrag					0	18 320	18 320	18 320	54 960
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Driftskonsekvenser									
Sted	Ansvar: Omsorgsboliger Frostatunet (4653)								
1.16300.2650.0 Husleie boliger/næringseiendommer					-240 000	-840 000	-840 000	-840 000	-2 760 000
SUM NETTO					-233 130	-794 474	-795 024	-795 574	-2 618 202
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	016: Oppgradering ventilasjonsanlegg Frostatunet
Beskrivelse	Det var i sommer uforsvarlige høye temperaturer (langt over 30C) på pasientrom på Frostatunet. Vi bør få på plass kjøling i ventilasjonsanlegget.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	0	-400 000	0	0	0
Sted	Ansvar: Oppgradering ventilasjonsanlegg Frostatunet (93035)								
0.92300.2610.0 Kjøp av varer til bygninger	0	0	0	0	0	400 000	0	0	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					0	400 000	0	0	400 000
Sum lån					0	-400 000	0	0	-400 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					0	3 000	11 700	11 100	25 800

Sum avdrag					0	0	20 000	20 000	40 000
SUM NETTO					0	3 000	31 700	31 100	65 800
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	011: Reguleringsplan og kjøp av grunn Vikaleiret Inkl. arkeologi
Beskrivelse	Oppfølging av KO 52/18, av 28.8.18 Utarbeide reguleringsplan Kr 300.000,- grovt estimat Kjøpe grunn ihht Arealdelen(Areal som det ikke er dissens på fra FM) Fordeler grunnkjøp med 50 % i 2019 og 50 % i 2021, samlet 2,4 mill Arkeologisk forundersøkelse på 21 da nytt areal og 10 da eks ubebygd areal. 31. Kr 125.000 i 2019 og 125.000 i 2021 (Kr 8.000 pr da * 31 da Samlet er dette grove estimat på reguleringsplan og arkeologi, da det ikke er konkrete prisforespørsler som ligger bak tallene.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Finansiering (99300)								
0.99100.8700.0 Bruk av lån til investeringer	0	0	-12 204 522	0	-800 000	-1 325 000	0	0	0
Sted	Ansvar: Kjøp av grunn Varteig industriområde (94590)								
0.92700.3290.0 Konsulenttjenester og juridisk bistand	0	0	0	0	200 000	125 000	0	0	0
0.92800.3250.0 Grunnerverv	0	0	0	0	600 000	1 200 000	0	0	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					800 000	1 325 000	0	0	2 125 000
Sum lån					-800 000	-1 325 000	0	0	-2 125 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0

Sum renter					6 000	33 698	62 633	61 358	163 689
Sum avdrag					0	16 000	42 500	42 500	101 000
SUM NETTO					6 000	49 698	105 133	103 858	264 689
DRIFTSKONSEKVENSER									

Tiltak	014: Startlån 2020
Beskrivelse	I forhold til rest ubrukte lånemidler pr. utgangen av 2019, vil vi ha behov for å øke lånerammen til startlån i 2020. Vi søkte ikke Husbanken om økt ramme i 2019. Kr 4 mill. har erfaringsmessig vist seg å være en passende rammeøkning.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2020	2021	2022	2023	Gjenstående
Sted	Ansvar: Startlån (99000)								
0.95201.2830.0 Startlån	0	0	920 000	0	4 000 000	0	0	0	0
0.99101.8700.0 Bruk av lån til formidlingslån	0	0	-920 000	0	-4 000 000	0	0	0	0
					2020	2021	2022	2023	Totalt
Sum investeringer					4 000 000	0	0	0	4 000 000
Sum lån					-4 000 000	0	0	0	-4 000 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Sum driftskonsekvenser for alle tiltak

Sum renter					49 853	223 075	311 523	353 161	937 612
------------	--	--	--	--	--------	---------	---------	---------	---------

Sum avdrag					0	384 699	681 578	922 578	1 988 855
Sum andre driftskonsekvenser					-299 000	-899 000	-899 000	-899 000	-2 996 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					-249 147	-291 226	94 101	376 739	-69 533

7. Ikke-kommunale barnehager

Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager:

Kommunen skal fatte vedtak om satser til barnehager innen 31. oktober i året før tilskuddsåret.

Fra 2016 er det ikke lenger en bestemmelse om minimumssats. Det innebærer i praksis det samme som minimumssats på **100 prosent i 2020**. Kommuner som fastsetter egne satser for 2020, skal indeksregulere tilskuddsgrunnlaget med kommunal deflator. Kommunal deflator for 2019 er **3,0 %** og for 2020 **3,1 %**.

Frosta kommune fastsetter egne satser.

Nasjonale tilskuddssatser:

Type barnehage	Tilskuddssats for barn fra tre år til seks år per heltidsplass	Tilskuddssats for barn fra null til to år per heltidsplass	Merknad
Ordinære barnehager	111 800	231 600	
Familiebarnehage	120 200	158 200	Nasjonal sats

